

Kiadó hivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése, Ujvárosban utca 513 szam.

Előfizetel ára:

Egyszerre 5 frt. Félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Hirdetmények:

3 haasos petitor egyszer 7 kr. többször hirtelendő 5 kr.

Bélyegdíj 30 kr.

ZALA

Szerkesztői iroda:

Hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:

Ujvárosban utca 513 sz

Harmertelen levelek csak ismert levelekből fogadjatnak el.

Készítők vissza nem küldendők.

Nyiteltár:

Petitorra 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egylet hivatalos közlönye.

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapest, Servita-tér 4. sz. Lang L. és társa, Budapest, fürdő-utca 1. sz. Oppellik A. Bécs, Stubenbastei 2. sz.

5-11
87.5

M e g h i v ó.

A Zala megyei gazdasági egyesület 1876-ik évi April 8-án délelőtti 10. órakor Nagy-Kanizsán a Városház termében rendkívüli gyűlést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghivatnak.

Tárgy: 1. a nagykanizsai májusi országos vásár alkalmával megtartandó tenyész állat — és borkiállítás, ugy ezeknek szakosztályi bírálat mellett leendő elárúsítása iránt készített szakosztályi tervezetnek — általában a fogantatásához tartozó teendőknél megállapítása.

2. A nagykanizsai gabona vásár.

3. A keszthelyi bor kiállítás.

Zala-Egerszegen 1876-ik évi Martius 21-én.

Arvay István m. k.

ügyvezető elnök.

A család viszonya az iskolához.

„Lemondott kedvenc eszméjéről” mily rövid egy mondat, mily könnyen lehet ezt kimondani de mily nagy benső küzdelmeknek volt az kiteve, ki kedvenc eszméjéről lemondott, mily dúló háborút kellett az illetőnek saját magával viselnie, mily szomorú tapasztalatokat kellett annak szenvedni, azt csak az bírja felfogni, ki már egyszer azon sajnos helyzetben volt, hogy lemondania kellett.

Nem akarjuk állítani, hogy minden eszme életre való — de ha az illetőnek éppen ez eszme tetszett, ha ő csak ezt tartá, üdvözítőnek, ha neki ez eszme volt vezérszavak; sajnálnunk kell őt, hogy e képzelemben nem élhetett, hogy azon kényszerű helyzetbe jött, melyben be kellett vallania, hogy tévúton járt; ha már ez fáj, mily nagyon fájhat, midőn olyanról kell lemondani, mit jónak nem csak az egyed, de az általánosság, legjobbjaink találtak, ha hosszú fáradozások után be kell vallanunk miszerint szelmalmokkal küzdötünk.

Különösen a néptanító szomorú osztály része a lemondás; távol vagyunk tőlünk, itt elősorolni mit reményelt a tanító az államtól s mit nem kapott, elismerjük s köszönettel ismerjük el, hogy a kormány tett, a mit az ország rossz viszonyai közt tehetett; de figyelmeztetni akarjuk a szülőket, mit vár a tanító tőlük s mit eddig nem kaptak.

Legszébb reményeivel telve lép a tanító előtt az életbe, ő az életet s plane a tanító életet csak teoriából ismeri; de vajjon mily nagy különb-

ség van a theorai s a gyakorlati élet között;

Ő a semináriumban sokat hallott a családról szóló s tudja isten mily rózsás képzelmezek alkot magának, hogyan fog ő a szülőkkel egyetértve fontos feladatának megoldásához fogni; de csak várj, szegény tanító s tapasztalni fogod, hogy képzeted déli bábbá változik.

A híres Hegel nagyon helyesen mondja a családról: A szülők kötelessége gyermekeiket nevelni, a gyermek kötelessége engedelmessékedni; de mindennél mit a szülők gyermekeiktől követelnek, csak a neveltetés lebegjen szemök előtt, ilyenénkép nyilatkozik a híres bölcsész; de nézzük vajjon, mit tesz véleménye szerint nevelni? „Nevelni annyit teszen mint a lelket átalakítani szabaddá tenni” de hogy az egyént átalakíthatjuk, hogy őt szabaddá tehessük, okvetlen szükséges, hogy vele folyton érintkezésbe legyünk, mint ezt az „Emil” írója is mondja, ám de Hegel nyilatagadja, hogy a család képes legyen nevelni; mert a következőleg nyilatkozik: „A családban a gyermek egyéniségét, annak kiváló tulajdonát veszik tekintetbe, míg az iskolában egy élet általános szabályok szerint kezdődik, itt az egyes sokaság előtt hajol, itt alakítatik át a lélek s ez átalakítás a nevelés.”

Lehetetlen a tanítónak a tanulóvali együttlét, lehetetlen a szülőnek nevelni; kell tehát, hogy legyen valaki, ki a tanító s tanuló közt a zárlapot kepezze, s ki lehetne ez más mint a szülő? Őt a természet szent szava, a gyermek iránt érzett szeretet készíti e pályára.

Ha nevelni annyit tenni, mint a gyermeket taníttatni, akkor a szülők az által, hogy gyermekeiket rendszeren az iskolába küldik, kötelemüknek megfeleltek volna; s erre a törvény kényszerítheti őket, de a szülőknek morális kötelességük gyermekeiket nevelni s nem csak taníttatni, mert egy kitanított s nem neveltetett, gyermek hasonlít egy oly növényhez, melyről a nap éltető meleg sugara elvétellett s mely egy sötét pinczébe tétellett, fel-fog ugyan nőni, s gyümölcsöt is terem, de vajmi nagy különbség van közte, s egy oly növény közt, mely egy gondos kertész szorgalmas ápolása mellett szabadban növekedett!

A tanító feladata annál nehezebb, mert a szellem kiképzésével kapcsolatban, szoros kapcsolatban, kell az erkölcsi nevelésnek is mennie.

Ugy mint az embernek, gyermek férfis aggkora van, ugy van az emberiségnek is, ez okból fölötte tetszik, hogy Herder az „denn zu Philosophie der Geschichte der Menschheit” című munkájában az események elősorolásánál az emberiség korát veszi tekintetbe, illetőleg viszonyítja ezeket egymáshoz s valóban az emberek történelmét egy oly nevelésnek tekinthetjük, melyet isten maga véghez vitt; így vagy hasonlólag nyi-

latkozik egy híres bölcsész — ha nem tévedek Thaulow.

Az emberiség nem éli, hála az égnek, most gyermekkorát. Azt is tudja van, hogy a megnőtt embernek más nevelés kell mint a gyermeknek, a mai gyermekeknek egészen más nevelés kell, mint az előttnél élteknek.

Nincs már gyermekl vajmi sokan mondják s sohajtják ezt, de miért? Az ultrák erre mondják, hogy a mai modern iskola ennek oka; de ez, szükségesség elmondanom, nem igaz; jogosultsága ennek csak annyiban van, hogy az erkölcsi nevelés kellő lépést nem tart, a szellemi neveléssel, mert az utóbbinál a tanító egész szorgalmát fejtheti ki, míg az elsőnél vajmi keveset tehet; mert a tanítóban a gyermek vagy megtestesült eszmény s példaképet vagy pedig zsarnokát látja, mint két esetben sokat eltitkol előtte, mit a családban bátran megmond, s mit a tanítónak, hogy erkölcsileg nevelhessen, okvetlenül tudnia kellene; de a szülők többnyire idegenkednek a tanítótól s így a nevelés, többnyire nem tökéletes mindaddig, míg a szülő be nem látják, hogy gyermekeik java kinyírja, miérintzük is az iskola szolgálatába lépjenek, legyenek azok, mire a természet őket rendelé, legyenek gyermekeik jóltevői, s ha márők nevelni nem is tudnák, segítsék legalább a tanítót nehéz munkájában.

Lelki atyáink, kiknek hivatása erkölcsöt őrizni kell, nagyon jól tennének, ha ezt szószékjükből minél többször hangoztatnák, ha a szülőket minél többször e szent kötelemük teljesítésére intenék.

A tanítók ez ügyben pedig egy segíthetnek magukon, ha az olvasó egyletekbe (s kívánatos, hogy minden községnek legyen ilyen) népszerű előadásokat tartva, a szülők viszonyát az iskolához fejtegetik; igaz, hogy az ut a nehezebbik, de minél több társadalmi jutottunk valamihez, annál édesebb annak élvezete.

Lőb Ionács.

L é l e k n a p l ó j a.

Segélyt az árvizkárosultaknak.

Már Khunn őseink szereték a vizpartokat, — mint nomád nép tán barmaik végett — tán egybekert is. — A kaukáz hegyhátaírók a megsürdött testvérfajuk által leaszorítottak, megindultak ma hazánk felé, de megállapodtak Mesopotamia tájára, mi annyit tesz, hogy „vizkőz” vagy „Eteköz.” E vizkőz volt pedig a Tigris és Eurates folyók melléke, — csak idők múltával húzódtak erre felé a hagyományos 4 folyó virányaira, miket aztán országuk zimekére is beiktattak, — partjaikról pedig bejebb szorították az ő lakókat, — ugy hogy legnagyobb tömegeske magyar városaink majd mind a folyók partján települtek, egyes kivételeket csak a török, tatár elől menekvés tolt messzebb erdő s homokos szárazföldre.

Attilának másik neve is „Etele” (vizek ura) vára.

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

A korbely.

— Rajz a népeletről —

KALMÁR BÉLÁTÓL.

(Folytatás.)

Mikor az első dallam végig rezgett a légen, Mancozi kilépett ágyából s hirtelen magára szedve ruháit, zajtalan, — nehogy ébren alvó anyját zavarja, — a szobát elhagyá. Azzal egy kerülőt téve a harmadik szomszéd kertjén át, lekendézve, — mint ki a rajtéréstől tart — irányzá lépteit a szücsnek.

A nedves fűben haladtában felszedte egy is kurta virágját, hogy a harmatból lepett vadvirágoknak alkalmá legyen a legszebb lábakat látni. Utána is estek azok, s nem egyszer ölelék körül csipesszedők száraikkal a szabályosan tett hófehérségű lábikrákat.

Áh, hogy a fűzek tövét mosó vizpartjához ért, jött ki a furulyából:

Ez az én szoretóm

És a piciny barna,“ atb.

Ilyen az emberiség, bántja a gonoszok megtérése mert fogyni látja megazsaladási tárgyát

Két hét estelével az újítások teljesen bevégeztve voltak, a Pista a falu felkészenést letében levő pár száz forintján néhány hold földet vett meg a rajt levő terméssel együtt, mely pár nap múlva már levágnandó volt. Hirtelen támadt gazdaságát egy dúsán tejelő tehén, néhány sertvs s a szükségesebb eszközök egészítik ki, úgy, hogy mire körülnézett a legény háza táján, minék sem érzé hiányát, mint egy szorgoskodó háziasszonynak, egy szerető feleségnek, kinek karjaiban bolygott multját feledve a boldog jelennek s egy csendes jövőnek éljen!...

Est a hiányt igyekezett most pótolni s mint látni fogjuk meg is kezdte es ügyben fáradozásait.

Gyönyörű csillagzadag éjék követték e forró napokat, melyek zörgőre érlelék a vetések aranykalásait s bizlalák azokban a tiszteres szemet, hogy legyen miért adni a népeknek istenét, ki nem szokta jutalmatlanul hagyni a szorgalomfakasztotta arczgyököket.

A hűvös éjék pedig ragyogó harmattal lépék el az illatos réteket, hol vigan kiálló fű s csattogó harsás bujkálta mozgatták a kérdedőn magasló pipacs vépiros koronáját, melyen hosszan alányult sugarai a méla holdnak kerestek illatot s vonultak családva odább, hol a gyógy-

Mancozi felismeré a dalt, a gondolatától, hogy a hold fénye elárulá, egy lombos fűz mellé rejtőzött. Csak midőn több percnyi varakozás után meggyőződött a furulyázó mozdulatlanágáról — bujt elő rejtekeiből s vigyázva lépdelt az ér mentén, mindig közel a faktól egészen elfedett legényhez.

Tizenöt, husz lépésre leheté már csak a ponttól, honnan az ismeretlen meglátni hitte, midőn lábai alatt mozgó hideg testét érzett elszakítani.

Kigyó! villant meg agyában, s ettől való félelmében felsikoltott.

Egy pillanat s Pista ott termett a leányú, ki pirulva rajkapatánán, lesütött szemekkel állt ott.

„Mancozi?”

„Pista bácsi?” hangzék fel egymásután az ajkáról.

A legény megfogta a remegő leány kezét s arczába tekintve mondá:

„Ugy-e galambom, — lehetetlen meg nem érteni a furulyát is?”

„Hát maga volt Pista bácsi?” felelt a leány kérdéssel.

„En voltam Mancozi, a ki ringattalak míg te aludtál.”

„Piptér mintegy szőnyegét képezve terült el az álmosan csapogó ér nefelejácslak himzett partján.”

Szépék az éjék, nem csoda, ha a költő ezeken hiszi fogalmazni a szerelmét, a sejtelmes nyári éjeken...

Ily sejtelmes, holdszótt éjeken Pista is elhagyta az akáczlomboktól takart házat s a helyett, hogy egykori szokaként a kocma bűvés odújába ténfergett volna, lemen-

a falu alá a kerteket szegélyző fűzbe, melyet megárasztó varázssal a békák méla senje; s ott Mancozi háza irányában édes merengésben állt mindaddig, míg az előhaladt éj tüdővéraikba úszó a zongoró békák ezreit alító csendet borított a pihenő tájra; ilyenkor furulyáját vette elő a legény s fujta el azon azokat az édes bus dallókat, melyeket a természet mesterkéltien gyermekei a nép vall magának.

Ugy sirt, ugy sirt az az értéktelen fadarab ajkain mintha csak vele együtt érzett volna. Nem is leheté más-ként, hisz lelkét, szerelmét üntötte a lány hangokba, mert tudta, hogy az szeliden csapogó szellők szárnyain odáig hat el, hogy szíve, lelke vágyik a falu legszebb leányához.

A késő éjféli szokta idylli magányából felrészni, mikor végső vallomását a „Te vagy, te vagy barna kis lány” érzésteljes dalt léggő bocsájta, folytatni átrándjait lakába tért.

Mancozi tudta, érezte, hogy a furulya hangok őt illetik, de nem bírta elgondolni, vajjon kitől jöhetnek azok?

Czifra Laczi a szomszéd fia szokott volt vele beszélgetni, de ez sokkal álmosabb, hogysen a harmatos fűben éjszakázi legkisebb kedve volna. Virág Andor? ez is megállt már vele néhány szóra, de ez csak csatározni tud s nem furulyázni.

Hát ki? Így gondolt végig a falu legényein, csak az nem fordult meg agyában, kire gondolva nem csalódott volna — Rigó Pista a „korbely.”

Meg egy estét várt, hogy a titoknak nyomára jöjjen. El is érkezett az, magával hozva a furulyázót, kinek cséjja ugy sem volt egyéb, minthogy kíváncsivá legyen a szeretett lányka. A többi majd a szívek do'ga lesz...

A lány menni akart

„Eresszen kolmad” — szólt.

„Soha ne síess rózsám, ha már annyira adtad fejedet,” marasztalá a legény, hanem mond meg inkább, gondold-e, mért épen a ti titkokat végt választattam azoknak a szomorú nőtáknak?

Mancozi felemelte hanyag fűrtőse fejét, s azt a szom-

művezett kitaró erélyességgel három éven át egy-
dél önmagávésette, jegyzőkönyvileg elismerését és kö-
szönetét fejezi ki: s minthogy a közlekedésnek a rend
kívül havazás és hófúvatok folytán beállott megaka-
dása miatt az egyesületi tagok nagyobb számban
a közgyűlésre nem jelenhettek meg ezek iránti tekin-
tetből a közgyűlés elnökválasztást a Zala-Egerszeg
1876-ik évi május 2-án megtartandó közgyűlésre el-
hatalasítja, Arvay István elnök urat megbízván, hogy
azon közgyűlésre az egyesületi tagokat azon in-
gyelmezéssel hívja meg, hogy az elnökök megvá-
lasztása megjelenők által minden esetre megejtetni
fog; — Arvay István elnök ur egyszerűságra a köz-
gyűlés által felkérte, hogy ezen elnök választás meg-
tartásáig elnöki tisztjét folytatni sziveskedjék; minek
következtében végzésileg kimondatott, hogy az egye-
sület elnökségét, az elnök választás megtörténteig
Arvay István ügyvezető elnök ur vezetni fogja.

A jelen jegyzőkönyv hitelesítéséről. A jelen je-
gyzőkönyv hitelesítésére id. Skublics László és Farkas
Dávid egyesületi tag urak biztattak meg.
Egyébb elintézendő tárgyak nem lévén elnök ur a meg-
jelent tagoknak szives közreműködésükért köszönetét fe-
jezve ki — a közgyűlést befejezettnek nyilvánította. —
Arvay István m. k. elnök. Saigethy Antal m. k. jegyző. id.
Skublics László m. k. Farkas Dávid m. k.

Levelezés.

(Beküldött.)

Közgazdasági fontos kérdés a tüz és jég-biztosítás
is. — Ha ily póztörvény, árvízveszélyek nem járnának: érde-
mes volna az „Országos biztosítást“ föld-és házadó ará-
nyában kötelező törvényre tenni, — s így igen kevés adó
pótlékkal magunk biztosítanánk magunkat — egymást.
Egyszer egyik, máskor másik jég verte vidéket segítené ki
az egyesült bró. — E pótdadó mint külön alap, az ország
felügyelete alatt, országos hivatalokkal kezelve — a
most egyes biztosító társulatok nyereségét is megtakarí-
tanánk a köznek, úgy hogy a remélhető maradványból
utóbb a tisztviselőség díjai kikerülhessenek, s még utóbb a
befizetést is igen csekélyre szállítanánk — s nem minde-
tönkre egyik évben egyik másikban másik vidék földmí-
ves népe, — mely utóvégre is egyik főzöme és alapja
természtő országunknak.

De azon rég vár „jobb időnkig“ — míg az országos
biztosítás kötelezőleg kimondhatatik: kénytelen az élme-
kel küzdő gazda a biztosító társulatok karjaiba dálni; —
tiszteltet becsület a javának, — de közgazdaszatunk érde-
kéből is tartozunk nyilvánosságra hozni a „Szlávia“ prágai
biztosító társaság — illetőleg győri vezérügynökségének
üzemeit, — ahogy itt a Balaton vidékén eljár —

Valamivel olcsóbb jégbiztosítást hirdető — több ite-
ni falvak gazdái elhagyják korábbi solid intézeteiket, s
nala jelentkezők. Megküldött könyvünk hátán azonban
észrevévon az alapszabályoknak azon 8-ik §-át, hogy 12%
alatti kárt nem fizet: több gazdak vonakodtak így vevit
aláírni és jelentkezésüket visszavonták. Ekkor a Szlávia-
nak Győri vezér ügynöksége hivatalos pecsét alatt levelet
írt az itteni falusi ügynököknek: hogy adja tudzul a gaz-
dáknak, miként azon 8-ik §-nak a szántóföldi gabna kár-
nál és nem a szőlőkárnál alkalmazták. Ily pecsétos biz-
tatásra aztán aláírták gazdáink a vezikeit.

Jött aztán egy nyári jegyverés — mit gazdáink jelen-
tően kijött a győri biztos — levette a kárt, — egységre
hitta gazdáinkat, kik 15-20-30% kárt láttak és kértek meg-
térítést. De a biztos hosszú vajadás után kijelenté, hogy
aki 12% kártérítést el nem fogad: az pereljen.

Igy aztán jókora morális kényszer mellett — hogy
voazott lejárni nyele forduljon — kiegyeztek vele 12%
kártérítésbe, melyet mint két oldalú egységet a biztos a
helyi előjárók előtt jkönyvbe írt és aláíratott — és aztán
magával vitte.

E 12% károsaz egpen annyit tett ki gazdáinknál,
hogy aláírt vezikjük ebbe vissza adandó, sőt néhány írt. reá
fizetendő lett volna. — Gazdáink ezt 5 — 6 hónapra vár-
ván, helyette — most — husvéti piros tojások gyanánt ér-
keznek a váltó perek, melyekkel őket a prágai Szlávia
Budapestre idézteti.

Tessék e hatást az amugy is száz felől sujtott föld-
míves gazdáinknál elképzelni! — Nem jó volna a Szlávia
ügynökségének most ide utaztatnia! — De a többi bizt.
társulatok renomméjának is árt, — mert az aligrazokott
gazda ismét recidiváz, azon indolentiájához, hogy lástere
bizza a biztosítást.

Gazdáinkat — font teljes igazságuk dacára — fize-
tésre itéli a váltóperi szigor, hol ily kifogásnak helye
nincs. — Igaz, hogy kárkeresetük a győri fiok ügynökség
ellen — mely ama biztató (rászedő) levelet írta — fenn-
marad; de tessék nekik 2 perben helyt állni — 2. per-
ben ügyvédek Pesten és Győrbe fizetni, bélyegezni, elő-
legezni, a gyorsabb váltó pert kifizetni, amabban évekig
várni a bizonytalanságban lenni: bizony nem csuda, ha a
nőp e gyászú jogérzete nem bírja felfogni, hogy miként le-
het igazság nélkül törvényesség, — nem csuda ha hitet
vesztí másik társulat — és más jogügyletek iránt is, — és
nem lesz csuda, ha az utazgató agens uraknak itt ott, a
maguk személtén, buttal mérik ki a házhelyet.

A „Szlávia“ megérdemelné, haugy a „Gartenlaube“
módjára országos kitiltást kapna; de ha ez egyes vidékek
elmosódó panasza nem történik: legalább mi — kiket az
eset éppen ért — óva intjük honf társaitk hogy a „Szlá-
via“ bizt. társaságtól minél távolabb tartassuk magukat!

Sok biztosító nevében
Cz. K. ügyvéd.

Helyi és megyei hírek.

(Jubiläum.) A nagy-kanizsai íz. hitközségnek f.
hó 1-én, Faael Hirsch B. főrabbi ur 25 éves jubileumán
rendezett ünnepély szépen, és úgy a község, mint a jubi-
lanshoz méltóan sikerült. Délélti ünnepélyes isteni tiszte-
let volt, melyen a jubiliás szónokolt és egyszerűen sze-
rény, de megható szavakban emlékezett meg 25 évi mű-
ködéséről és a hitközség haladásáról. Az isteni tisztelet
után, egy a hitközség, mint a hitközség keblében fennálló
egyletek, s az íz. tanítói testület tisztelettel az érdemekben
megőszül, nagy hír: főrabbinak, hol amaz szép beszéd ki-
sérteiben a hála és öröm jeléül ortókes szűntserleget nyuj-
tott át emez pedig szépen bekötött felirattal tisztelet meg.
Este fényes baquet volt, melyen a hitközségi tagok kö-
szü mintegy 150-en vettek részt, jelen voltak még a jubi-
lans rokoni és egy prósinnai (a főrabbi előbbi működési
helye) küldöttség. Nagybecsű jelenlétükkel meg városunk

nagyon tisztelt polgármestere és a kapitány ur tiszteletük
meg az ünnepi társaságot. 8 óra táan megerkezvén a ju-
bilans harány éljenekkel fogadtak. A pohárkötésűtéseket
sorát a hitközség t. elnöke nyitotta meg a felségcs királyra és
a királyi családra. Dr. Pressaburger Jakab ur a jubilarans
emelte poharát; remek beszédét szűnni nem akaró élje-
nek követtek. Somogyi Henrik ur a magyar nemzetre, Hoff-
mann a magyar kormányra s a magyar nemzet viruló jó-
véjére. Dr. Freund ügyvéd a joggyűlésre. Dr. Schreyer
a hitközségre és annak intézményeire, ugy szintén a vá-
rosra, annak jelen volt polgármestere és tisztviselőire, Hirschl
Ede f. isza Kalmárs, később a hitközség érdemdíjazásáért
Gelsei Guttman Henrikre és családjára Goldschmid Dávid
a haladásra, Polgármester ur a községről és annak jótékonyági
érzületére, s Wolheim ur gyönyörűen kifejtett beszédben
a művészet és tudomány kiemeléssel a jubilarans emel-
ték poharaikát. — Faael főrabbi ur, még eltávozása előtt
néhány meleg szóban köszöntö meg az örömet, melyet neki
a község neki szerzett.

(Képviselői gyűlés.) A f. hó 3-án tartott városi kép-
viselői gyűlés szép számmal megjelent képviselők előtt tar-
tatott meg. E gyűlésen több fontos tárgy vitatott meg, s
több fontos ügy sikeresen oldott meg. A főjegyző ur ál-
tal előlaszott jelentés helyeslő tudomásul vétetvén, elfo-
gadatott a városi tanácsnak javaslata a 384 frtnyi tanítói
nyugdíj összegnek a luxus adó után beszédendő pótlékkal
való fedezésre. Sz. K. rajztanár ügyében is a benyújtott vé-
lemény alapján határozatba ment, hogy a jövő évtől kezdve
gymnasiumi rajztanári állomás rendszeresítendő 1000 forint
fizetés mellett. Sz. K. eddigi rajztanár ur pedig méltányos-
sági szempontból egy évi fizetését kapja végkielégítéskép.
Az elhalálozott kapitány urak 1875. évi utolsó negyedi
fizetése hevesebb vita után a városi tanács javaslata értel-
mében Szakonyi és Taródy kapitány urak kőzt felosztani
határozatlik. A városi szabályrendelet módosítását illető ja-
vaslat fölött a közgyűlés abban állapodott meg, hogy a
szabályrendelet és tery egy bizottságnak kiadandó, mely
véleményét a jövő közgyűlés elé terjeszse Czápary József
a b. b. i. kérvényre, hogy neki a hosszú tél és
rendkívüli nagy havazások tekintetbe vételével 100 frt.
adassék, nem teljesítették; de a közgyűlés az ez által igénybe
vett nagyobb munkáért elismerést szavaz. — A főgymna-
siumi házfőnöknek az Eötvös-ter befaitását és bekerítését
célzó kérelmét a közgyűlés magáévé teszi. Annak szük-
ségségét egészségügyi és aesthetikai, ugy erkölcsi szempont-
ból Farkas László főgymn. igazgató tanár ur hathatósan
indokolja. Morgenbesser János polg. iskolai igazgató ur is-
kolaszéki tagnak választatik. A város szabályozását illető
javaslat bővebb bizottságnak adatik ki.

(Athletikai klub.) Nagy-Kanizsán atletikai klub
van alakulóban. Mint értesülünk a körözött íven már öt-
ven körül írták alá magukat és nem kételkedünk benne
hogy ily részvét mellett, nemsoára az alakuló gyűlés fog
ta tathatná

— **Értesítés.** Ivtartóimat tisztelettel értesí-
tem, hogy: „A nemzeti nyelv, a nemzeti öntudat
és hazafias érület ébresztésének eszköze“ című
munkámra az előfizetési és megrendelési hatá-
ridőt április végeig meghosszabbítottam. Ennek
kapcsán egyszerűsággal tisztelettel felkérem, hogy
az ivatek a megrendelők és előfizetők neveivel
sziveskedjenek hozzám juttatni, hogy a nyoma-
tandó példányok iránt magamat kellőleg tájékoz-
hassam.

Nagy-Kanizsa, 1876. április 1-én.
Hoffmann Mór.

— **Mint nagy falragaszok hirdetik a svéd négyes csak-
ugyan 9-én fogja megtartani egyetlen hangversenyét. A mű-
sorozat később fog közzététel. A hangulat után itélye a
közönség nagy érdekltséggel néz e mindenesetre ritka
művelvezetett igérő hangverseny elébe.**

— **Keszthely, 1876. ápril 2. — T. szerkesztő ur!** Be-
cepes engedelmével bátor vagyok lapja t. olvasóit értesíteni
városunkban most végbement emberbaráti cselekedetről.
A keszthelyi ifjuság az árvízkarosultak javára f. hó 1-én
„tombolá“t rendezett. Ritka szivjóságú hölgyeink, körül-
belül 60—70 érdekesnél-érdekes tárgyat küldöttek a ren-
delők kezébe. A jegyek elárúsításához nagybecsű közre-
működésük által tevékeny résztvettek: Oppenheim Lujza,
Weltner nővérek, Stieder Laura s Regenzperger N. k. a.
A kedélyes est, dacára a nyomasztó pénzügyi viszonyok-
nak az árvízkarosultak részére mintegy 143 frtot hozott.
Dicérettel kell megemlékeznünk az árvízkarosultak ügyét
elősegíteni igyekvő derék Fesselhoffer József urat Nagy-
Kanizsán, ki e végett városunkban rándult s a szép sikert,
dacára több helybeli fiatal ember agtálásának szives köz-
reműködésével hathatósan elősegíté. — Ezek után tekin-
tetes szerkesztő urnak maradó tisztelő barátja Ph.....

— **A keszthelyi apácázárdaól aligha lesz valami.
Nincs is reá szükség, hisz Keszthelyen jól szervezett leány-
tanodák vannak**

— **Jegyzéke azon tárgyaknak, melyek a keszthelyi fi-
atalaság által 1876. április 1-én az árvíz karosultak javára
rendezett tombola alkalmára a küldtek az adakozókneivel.**

A „szegény alap“ két virágtartó. — Ehrlich Amál-
egy toll törőd. — Löwy Julían, egy pohárka és gombostű
vankos. — Vértessy Iván, egy hamutartó. — Kugler Ilka
egy munka-kosárka. — Klein Lipót, egy dohány sze-
lencse. — Alustáder Am., egy tollörök. — „Szegény alap“
egy könyvjel és kendő tartó. — Ligman Zsófia, egy fog-
pórt. — Wolak Mari, egy lámpa-sapka. — Csasznyak
Sofi, egy himzett gyufatartó. — Gazd. intézet, egy fog-
piszkáló tartó. — Kovács Matild, egy könyvjelző. — Salata
Klára, egy veres üvegphohár — Oppenheim Lujza, egy lámpa
sapka. — Szabó Tere, egy lámpa sapka. — Antonia, egy
üvegphohár. — Vértessy Iván, egy üntartó. — Gazd.
intézet, egy bab. — Kovács Irma, egy asztalkendő tartó —
Topich Emília, egy pohár. — Pethó Emma, egy szivartar-
tó. — Pali Francziska, egy cakortartó. — Lógan Zsófia, egy
gombostűtartó csigakkal. — Simen János, egy üntartó —
„Szegény alap“, 2 virágtartó. — Kohn Mór, egy téglázó
vas. — Stieder Laura, egy asztalkendő tartó. — Ujvári
Sándor, egy szivartartó. — Nyers Betti, egy zsebkendő
tartó. — Pinter Julia, egy üntartó. — Lenhard Kornel,
egy dohányzacskó. — Weltner Adel, egy kép. — Garger
Károly, egy névjegytartó. — B. Botner, egy kép. — Gazd.
intézet két virágtartó. — Gazd. intézet, egy kényértalca. —
Gazd. intézet, egy tőpárna. — Wollak Boron, egy névjegy
kosárka. — Károlyi Zsófia, egy óratartó. — Gazd. intézet
egy jegecs virág. — Gaal Ladre, egy varró eszköz. —
Pinter Laura, egy dohánytartó. — Gazd. intézet, egy illat-
szertartó. — Hoffman Regi, egy varró eszköz. — Kugler
egy dohány tartó. — Schreiber Herm., egy névjegy tartó. —
Csasznyak Mari, egy szivartartó. — Kovács Laura, egy
himzett kép. Ehrlich Hermin, egy óratartó. — Gaal Atal,

egy tőpárna. — Balazs Árpád, egy hamutartó. — Schleifer
egy dohánytartó. — Göcz Anna, egy imakönyv viaszó. —
Koller Vilma, egy szivartartó. — Kirschner csal. egy név-
jegy tartó. — Gazd. intézet, egy tuczat zsebkendő. — Szászky
egy himzett kosár. — Wunach Károly, egy 2 frt. 50 kros
sorsjegy. — Oppenheim Kat., egy tőpárna. — Koller Vilma
egy óratartó. — Gazd. intézet, egy szivartartó. — Lazar
Ede, egy naptár. — Horváth Tere, egy tőpárna, — Beck
Wilmosné, 2 virágtartó. — Ujvári Sándor, egy dohány-
tartó. — Klug Viktori, egy palacs pézsgó. — Vértessy
Iván, egy kis toilette tükör. — Böröczki Antalné, egy
szivartartó. — Kober István, egy cakortartó. — Weichan-
ger Dóra 2 virágtartó. — Beck Janka egy kendőtartó. —
Garay Sándor, egy vadász teríték. — Schöllinaky, egy torta.

Felülfizetések a keszthelyi fiatalaság által április 1-én
rendezett tombola alkalmával:

Buchberger Jozsefa urnó, 2 frt. Kaiser Maria, urnó 2
frt. Péceli László 2 frt. Becker Antal, 5 frt. Szép László
egy db. ts. k. arany. Fogadják a kegyes adakozók az in-
ségek nevében a hála és elismerés kifejezéséül.

— **Holdszövésárhelyről** márczius 28-áról tessék a
következő sorokat: Tegnap délelőtt dob és harsona szó-
hívá fel a népet rögtöni segítségre, a város kapni bezárattak,
a kocsi-lovakat csakugy fogdosták s kényszer utján transz-
feráltak a vezedelem helyére, az éjjen át pedig számtalan
ór éber szemmel tartá mindenütt a töltéseket; ma délelőtt
1, 10 órakor azonban a víz rést nyitott magának, hirtelen
megkondult a város minden tornyában levő harang a kö-
zelgő véaszt hirdető; — az iskolai harang is megkon-
dult s a tanulókat azélnék eresztették. — Ezrel rohant
a nép ásóval, kapával ellátva a víz helyére, a víz elől
menekülő tanúk lakói pedig a váróba hurczolták holmi-
jukat. Délután 1, 2-ig a harangok bugó hangja riasztá a
népet, ekkor azután elnémult mindannyi s hirtelenkét jövé-
nek, már sikerült a vizet medrébe főtani s a töltésen
iszétt réseket igazítani. Környékünkön sok falu vízben
úszkál Vászárhelynek is sok ezer hold földjét víz borítja.
A nép — a várostól egy órányira — egyre dolgozik, tán
csak elhárítja a veszélyt.

Felelős szerkesztő: **HOFFMANN MÓR.**

!!! Confiscálva!!!
és ismét engedélyezve!

Osztrák-Magyarország
és
A szabadkőművesek

A szabadkőművesek rendjének felvilágosítása
és népszerű leírása titkos intézményeinek.
3 kiadás. Ara csak 1 írt készpénzben (posta-
utánvét és postautalvány mellett is.)
Deutsche Verlags-Anstalt (Orlicé Rudolf tázar)
Berlin Wilhelmstrasse 127.
Sz. megjegyzés. Mindenki siessen ez érdekes
füzetet megszerezni, úgy mint az első és második
kiadás nemsoára elfogy.

Ats és társai
női divat- és keszruhák raktára
Budapesten, Szervita-ter 6. sz.

Bátorodunk a n. é. közönségnek tudomásul hozni, misze-
rünk a tavaszi ideyre való divat kelmék, parisi modell, costume,
dalmay, palotot-, gallerok st. st. megterveztek és raktárunk-
ban, nagy választékban a legjobb minőségben legolcsóbb árat
mellett kaphatók.
Egyszerűsággal megemlítjük, hogy a ruhák készítése a sa-
ját vezetünk alatt a legjobb parisi divat szerint történik, nem-
alábbon kihazasításához szükséges egész készletek, mint azeleket
közönségen tudunk.

277 2-4

Localveränderung.
Das im Jahre 1858
gegründete erste österreichische
**Annoncen-
Bureau A. Oppelik**
befindet sich seit 1. April d. J.
Wien, Stadt, Stubenbastei Nr. 2.
(Eckhaus der Wollzeile Nr. 36)
und empñeht sich zur Besorgung der Annoncen
282 1*

aller Art für
sämtliche in- und ausländische Journale.

Für eine reelle und exakte
Ausführung aller einlaufenden
Aufträge bürgt die allge-
mein als solid bekannte Firma.
Preis-Courante und Kosten-Voran-
schläge gratis und franco.

Ein Segen für die Menschheit
ist meine Erfindung, die Trunksucht im höchstem
Stadium, mit auch ohne Wissen radikal zu heil-
en, ohne der Gesundheit nachtheilig zu sein. Tau-
kende von Familien verdanken meiner Erfindung
ihren häuslichen Frieden und eheliches Glück;
umsomehr bitte ich genau auf meinen Namen zu
achten, da schon Nachahmer aufgetaucht sind, de-
ren Mittel ohne Erfolg ist. Reflektirende wollen
sich vertrauensvoll direkt an mich wenden.
Dr. Konetzky in Stettin (Preussen.)
279 1-6

EPILEPSIE
levélieg gyógyít Dr. Killisch Drezdában,
bath Wilhelmsplatz 4 (előbb Berlin. Majdnem
800 sikerrel gyógyítva. 249 11—52

FISCHEL FÜLÖP

kiadásában megjelent

Tóváry Jenő:

Továbbá:

„EGY ÚRI KASTÉLY TITKAI“

Regény 4 kötetben, 2 részben.

Első rész: „A völgy lilioma“

Második rész: „Két menyasszony“

Az egész regény 45 lvre terjed.

Megszerezhető 15 füzetben is a 20 kr.

A 4 kötet ára 3 frt.

A regény a lélektani fejlődés alapján mutatja be a szereplő jellemeket; előtűntetve az emberi szív jó és rossz oldalait, szenvedélyeiben és szenvedéseiben. A képzelemnek csak annyi tér van engedve, hogy az a valószínűség rovására tal ne csapongjon az öt jogosan megillető határokon.

„A BÜNTJÁN.“

Regény.

Irta **KÖNIGEWALD GUSZTAV.**

Fordította **GYÜROM ANTAL**

Minden 14 nap alatt jelenik meg egy füzet,

3--4 ívnyi tartalommal.

ÁRA 20 kr.

Az első hét füzet már kapható.

Az egész regény 20 füzetre terjed.

27. kr. 40. kr.
CSARNOK
40 kr. 27 kr.
Nagy-Kanizsán
főter
takarékpénztár épület.

ÉRTESÍTÉS.

27. kr. 40. kr.
CSARNOK
40 kr. 27 kr.
Nagy-Kanizsán
főter
takarékpénztár épület.

EISINGER HENRIK

27 kros csarnokában

	olcsó árakon kaphatók:
Luette, Rips és kocskás kelmék	27 kr. 0.78 cmtr. vagy 35 kr. 1 méter.
Cosmanosi Pergalix, Piket és Jaconas	27 kr. " 35 kr. "
Iriandi Creas és Fonai vasznak	27 kr. " 35 kr. "
Fehér Gradli Canavass (agy behuzat)	37 kr. " 35 kr. "
Chiffon és Nanjing legjobb minőségű	27 kr. " 35 kr. "
Szőnyegok, butor és matracs kelmék	27 kr. " 35 kr. "
Csipke és Moll függönyök	27 kr. " 35 kr. "
Selyem és bársony szallagok, kesztyűk, harisnyák, nyakkendők, női és férfi gallérok, díszneműk és játékok	
Ezen csarnokomat egy második osztályjal bővítettem, melyben a következő tárgyak különös figyelemre méltók.	
1. legfinomabb Mohair és Cseviót ruha kelmék	1 frt 40 kr. 0.78 cmtr.
1. bélelt selyem napernyő	1 frt 20 kr.
1. " " " 3 fodorral	1 frt 50 kr.
1. Foulard ernyő bélelt, legfinomabb féla	2 frt 50 kr.
1 fekete Grosgrain bélelt ernyő 3 fodorral	3 frt — kr.
1 asernyő	1.20 — 3 frt.

Egyszeresimind nem mulaszthatom el, jó hírnek örvendő, főter herczeg Batthányi-féle épületben dűsan felszerelt divat, vászon és késznem kereskedésszemmel tisztelt vevők figyelmébe ajánlani, a hol rendezés és jó szolgáltatás mellett a legfinomabb tárgyak lehető olcsó árakon kaphatók. Tisztelettel

280 1*

EISINGER HENRIK.

Közkedvességű, orvsiilag megvizsgált és jónak talált

„STAJERNÖVÉNYVEDV“

mellbetegek számára,

ára 1 üvegnek 87 kr. o. é.

folytatosan fris minőségben.

ENGELHOFFER IZOM- és IDEG-ESSENTIAJA

szago alpesi növényekből.

Kifogástalan, kitűnő szer arcz és izom fájdalmak, szédelés, kereszt csont fájdalmak, ideg és test gyengeség ellen és e nemű műszerek erősítésére mint legjobb hatású van általánosan elismerve-

Ára egy üvegnek 2 ft. o. é.

Dr. PRAUN több gratzi cs. k. intézet fogorvosának

SZÁJVIZE „STOMATIKON“

a foghús vérzése, a rosszszagú lehellet és fogromlás ellen kitűnő gyógyszer.

Ára egy üvegnek 88 kr. o. é.

Kaphatók: Bonyhádon Beck, Sraiche, Eszéken Csarda, Karajtovich, Argi-ovich, Nagy-Kanizsán Belus, Práger, Schwarz & Tauber, Kaszthelyen Singer, Mohácson Gezerits, Pakson Flórián, Pécsen Sipős, Kisagy & Simon, Reeb, Lakkich, Obetko, Süring, Saigetvárott Grünhut Koharits, Vessprémben Vizner uraknál.

225 11-12

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi, ha minden doboz czin-

lappan a sas és az on szászorosított czegein van lenyomva.

Bűntető bírósági ítéletek ismételtén constatáltak czegein és ved-jegyein meghamisítottasok; azért óva intem a közönséget az ilyen hamisítványos vásárlása ellen, minthogy azok csak kártsára vannak szá-mítva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a x-szel jelölt czegeknel.

Francia orszesz sóval.

A legmegbizhatóbb önégező szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyulladással, a legrossz betegségek ellen, mindennemű sebesülések, fejt-, fül- és fogfájás, régi sebek és nyilt sebek, rakétaélyek, úszók, szeszgyulladás, mindennemű bennülés és sérülés stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Valódi minőségben a t-tel jelölt czegeknel.

Dorsch-halmaj-zsirolaj.

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmaj-zsirolaj valóanenyi, a kereskedelemben előforduló, faj között az egyedüli, mely orvosi cseleltára használható. **Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.**

Valódi minőségben a "g"-vel jelölt czegeknel.

MOLL A, Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktarak: N.-Kanizsa (x) Práger Béla Ap. (x) Rosenberg Jós. (x) Feschhofer Jós. (x) Rosenfeld Ad. Barcs (x) Dorner S. Csaklortaya (x) Göncz L. v. Ap. Karas Bernatky A. Ap. Kaposvár (x) Kolm J. Kap-roncza (x) Werz M. Ap. Kőszeg (x) Uacsinovich Ist. Ap. Kaszthely (x) Scheller A. (x) Wausch F. Kőrmend (x) Rácz Jan. Szombathely (x) Jillich Ferenc Ap. Sopron (x) Meny Ánd. Ap. (x) Molnar L. Ap. Ver-őce (x) Bosa J. A. Ap. Bányk-Sz. György (x) Fűst Ap. Agram (x) Miltach S. Ap. (x) Barnmaragov Ap. (x) Hegedűs Gy. Ap. (x) Feriklet Jan. Ap.

273 — 55

MIKOLASCH SAMU

fényképész, olaj- és szobafestő, mazo

Nagy-Kanizsán

ajánlja 26 év óta fo.nálló ületét mindennemű szoba-, templom-, czege-festőre és mintakra.

269 6-8

A legújabb fali-minták és dűnválasztéku kárpitok birtokában, ajánlja magát díszítésekre és a kárpitozást is elvállalja.

Fán és érczen kiviendő aranyozások a legpon-tasabban teljesítetnek.

Elkészített olajfestékek kaphatók.

Fényképek a legsikerűtebben készitettnek

az e czokra felállított üvegteremben.

Tartós és izletes munkákról valamint a legol-csobb árakról kérészekék.

Lakik a Zoldfa vendéglő atellenében.

Jegyzőkönyve

a zala-megyei gazdasági egyesület Zala-Eger-szegen 1876-ik évi Február hó 8-án tartott közgyűlésének

(Folyt. a vége)

Szigethy Antal egyesületi titkár előterjeszt, miszerint Ziegler Lajos ur mint boldogult Horváth György ur fiok egykori elnök időkben bekezdett elhalálozása miatt ügyvesztő elnök ur által a hátralékos tagok díjainak a csáktornyai járásban átvételére és bekezdésére felkért rendes tag, a visszajuttatott jegyzőkönyvben a rendes tagokra és tagsági díjakra több megjegyzéseket tett, hogy továbbá Martinkovits Károly ur is, mint a Nagy-Kanizsai járásra megbízott több rendes tag felszólamló nyilatkozatát küldötte be, — végre hogy még több rendbeli hasonló felszólamlások közgyűlésileg felvéve nem lettek, — holott mindezek iránt az egyesület követelési állapota tisztába hozása végett különösen a rendes tagsági díjainak elrendelt behajtása tekintetéből is határozni mulhatlanul szükségesnek véli: mely előterjesztése folytán a közgyűlés a következő bejelentéseket a felszólamlásokat vette tanácskozás alá s iudicete el határozatilag.

51-1876.

Ziegler Lajos ur a visszajuttatott kimutatásban Balogh Antal s Csuri János rendes tag urak tartozásait bevehetetleneknek, Boda Ferencz, Martincsevits János urakat meghaltaknak jelölve meg, — Banelli Sándor József, és Sipos Károly urakról azt jegyezték meg, hogy 1875-ik év végével lemondának, — Péterfy Mihály és Fehér József urakról, hogy már 1872-ik év végével lemondottak; — Fehér Sándor urról hogy Sopronba — György Mihály urról, hogy Vasvárra, Horváth Ignác urról, hogy Csurgóra tettek át lakásukat, s ezzel kapcsolatban Szigethy Antal titkár előadván, hogy a 75/1875. sz. a. beadott jelentése szerint a Martincsevits János urhoz már 1874-ik évi június 12-én intézett felszólító levele a Stridói kir. posta hivatalnak azon megjegyzésével érkezett vissza, hogy a czimzett Martincsevits János meghalt.

Martincsevits János rendes tag ur — mint elhalt az egyesület 1873-ik évi alakulási idejétől, Boda Ferencz ur egyelőre 1874-ik évtől kezdve töröltetik, s erről egyeleti pénztárnok ur is értesítettik.

Péterfy Mihály és Fehér József urak végzésileg felszólítottak, hogy az állítólag 1872-ik év végén bejelentett lemondásukat — melynek az iratok között semmi nyoma, saját érdekükben haladéktalanul annál inkább igazolják, s igazolásukat Arvad István ügyvezető elnök urhoz beadják, minthogy különben úgy tekintetnek, mint kik az egyesület 1873-ik évben megtörtént alakulások kilépésüket be nem jelentették, s az alapszabályok 14 §-a szerint az egyesület 1873-1878-ik évi alakulási tartamára annak tagja maradnak.

Banelli Sándor József, és Sipos Károly urak értesítették, miszerint az egyesületből kilépés az alapszabályok értelmében mindenkor csak az új alakulások, a mi 1873 évben 6 évre jött létre, történhet, — az 1875 év végéről igényelt lemondásukat el nem fogadtathatván, az 1873-1878 alakulási időre az egyelet tagjainak tekintetnek.

Fehér Sándor, György Mihály, Horváth Ignác uraknak jelenlegi lakhelyeikről egyesületi pénztárnok ur végzésileg értesítettik.

Hogy Balogh Antal, Csuri János egy elhalt Boda Ferencz rendes tag uraktól a tagsági díj hátralékok vagyonihiány miatt bevehetetlenek volnának a kimutatásban nem jelezte, Arvad István ügyvezető elnök ur a végzés kiadásával felkérte, hogy a nevezett uraknál, valamint általában az összes rendes tagsági díj hátralékokosoknál tartozásban lévő rendes tagsági díj hátralékok behajtására megbízandó ügyvédjeit utasítani sziveskedjék, hogy a hátralékosok beperlése előtt azok vagyoni állapotjáról s hátralék behajthatóságáról maguknak tudomást szerezzenek, s annak eredménye szerint járjanak el, — s hogy Boda Ferencz ur hagyatékából a tagsági díjait csak elhalálozása évéig hajtassa be.

620-1876.

Fő Szele Ignác plébános ur Ziegler Lajos urhoz bekezdött nyilatkozatában előadja, hogy ő 1872. év végével öt évre az évenkénti 5 forint tagsági díjjal 25 forintban befizetvén, ugyanakkor lemondott, mely nyilatkozattal kapcsolatban Szigethy Antal titkár előadja, hogy a 75/875 sz. a. beadott jelentéséhez csatolt hosszú értelemű nyilatkozat szerint is fő Szele Ignác ur a gazdasági egyesületnek 1866. évi alakuláskor lett tagja, s önelőadásra szerint is a tagsági díjjal összesen csak öt évre fizette le.

Minthogy a gazdasági egyesület 1866-ik évi alakulása az alapszabályok értelmében hat évre történt, s fő Szele Ignác ur is az egyesületnek hat évre lett lekötelezett tagja, s összesen csak 25 frtot fizetvén be, öt forint tagsági díjjal még hátralékban van, s mely összeg az 1873 évi pénztári számadásban ki is tételt, ugyanazért erről a végzés megküldésével azzal értesítettik, hogy a még terhére lévő 5 frtot befizetni ne terheltecsék, — s hogy az 1874. évtől kezdve bejelentett lemondásai folytán a tagok sorából töröltetik, e végett a végzés pénztárnok urnak is kiadatik.

721-1876.

Lupersbeck József ur Ziegler Lajos urhoz beadott s ide juttatott nyilatkozatában előadja, hogy ő az 1865. 1866. 1867. évekre a tagsági díjait befizette, 1867 évben pedig az egyesületből kilépését formászerint bejelentvén, nem érzi magát kötelezettnek a fizetésre.

Lupersbeck József ur e végzés megküldésével felvilágosított, miszerint ő a gazdasági egyesületnek 1861-ik évben történt megalakulásakor lett tagja, s minthogy az első alakulási hat év, az 1866-ik évvel járt le, s ő az 1867-ik évben történt második hat éves alakulási időszakból is az 1867-ik évre a tagsági díjjal befizette, mi által maga beismerte, hogy az egyesületnek a második alakulási időszakra 1867-1872. évekre tagja lett, az 1873-ik évben történt harmadik alakulási folyó időszakra pedig az alakulás előtt kilépését be nem jelentette: ugyanazért Lupersbeck József ur az egyesületnek jelenleg is tagja lévén, tagsági díjainak befizetésére felhivatik.

822-1876.

Löwinger Israel ur Martinkovits Károly alapító tag urhoz beadott 9/876. sz. a. ide érkezett nyilatkozatában azt adván elő, miszerint ő nem emlékszik, hogy a gazdasági egyesület tagjává magát alá írta volna, — továbbá, hogy ő mind a mellett az évenkénti 5 frt. rendes tagsági díjjal 1866-ig évig bezárólag befizette, 1868-ik évben pedig az egyesületből kilépését Molnár Alajos urnak, mint az egyesület akkori ügyvédjének bejelentette.

Löwinger Israel ur végzés megküldésével értesítettik, miszerint 1861 évben az egyesület első alakulásakor az 55. számú aláírási íven sajátkezűleg írta be magát az egyesület rendes tagjává, s hogy ennek következtében önbeismerése szerint is az egyesület első 1861-1866-ik hat éves alakulási időszakára a rendes tagsági díjjal befizette, s hogy ő még csak 1868-ik évben jelentette be az egyesületből kilépését, már pedig az egyesület alapszabályai 14 §. szerint a kilépési szándékot mindenkor az újra alakulás kezdetén kellétvén bejelenteni, különben a tagsági minőség továbbra is érvényben marad, — ugyan azért az 1868-ik évben tett kilépési bejelentése csak az 1873-ik évben történt harmadik alakulási időszakra lévén alkalmazható, az 1873-ik évtől kezdve az egyesületi tagok sorából töröltetik; azonban az 1867-1872-iki második alakulási időszakra az egyesület tagja lévén, az időre hátralékban lévő 30 frt. tagsági díj tartozásának befizetésére felhivatik. Erről Thassy Lajos pénztárnok ur is végzésileg értesítettik. — 923-1876.

Nagy Pál ur Zalapataki földbirtokos bekezdött levelében előadja, hogy ő csak öt évre írta be magát, s annak folytán az aláírt öt évre tagsági díjait be is fizette, — az 1868-1872 évekre pedig tag nem lévén, a fizetésre magát kötelezettnek nem ismeri.

Nagy Pál ur a végzés megküldésével felvilágosított, miszerint a gazdasági egyesület első hat éves alakulási ideje az 1861-1866-ik éveken át tartott, s hogy a második alakulás az 1867-1872-ik évekre történt, s minthogy a második alakulás előtt az egyesületből kilépési szándékát nem csak hogy be nem jelentette, de sőt a második alakulási időszak első vagy is 1867-ik évre a rendes tagsági díjt meg is fizette, s ezzel is magát az egyesület rendes tagjának ismerte, ugyanazért az 1867-1872 évekre az egyesület rendes tagja lévén, az 1868-1872 évekre hátralékban lévő 25 frt. rendes tagsági díjainak megfizetésére azzal hivatik fel, miszerint az 1873-ik évben kezdődött vagyis folyó alakulási időszakra mint jelentkezett kilépő a tagok sorából már kihagyatt. 1024-1876.

Rohrer László ur bekezdött levelében azt adván elő, hogy ő az 1860-ik évben Henck Károly tisztartó ur által körözött íven csak mint éves tag irván alá magát, s az aláírások 5 frtot befizetvén az egyesület irányába magát kötelezettnek nem ismeri, annál kevésbé mert 1861-ik évben megszűnt Zala megyei lakos lenni.

A végzés megküldésével felvilágosított, miszerint a 69 számú aláírási íven Rohrer László ur magát a Zala megyei gazdasági egyesület rendes és nem éves tagjává sajátkezűleg írta alá, így az egyesület első vagyis 1861-1866-ik évi alakulási időszakára az egyesületnek rendes tagja lévén, minthogy az aláírási íven annak semmi nyoma sincs, hogy Henck Károly urnak az állítólagos 5 frtot befizette volna; sőt az egész 6 évi tartamra hátralékban van, — felhivatik, hogy a 6 évre járó 30 frt. a. é. rendes tagsági díjjal megfizetni ne terheltecsék, — az 1867-ik évtől kezdve azonban mint e megyéből az új alakulások már elköltözött, a rendes tagok sorából a számadásokban kitett hátralékaival együtt kihagyatik 1125-1876.

Schneidhoffer János bekezdött levelében előadván, hogy ő a gazdasági egyesület tagjává magát soha alá nem írta, így az egyesület irányába kötelezett nem lévén, a hátralékosok a tagok jegyzőkönyvét magát kihagyatni kéri.

Minthogy az átvizsgált aláírási íveken Schneidhoffer János ur az egyesület tagjává saját kezűleg aláírta s lekötelezte csakugyan elő nem fordult, ugyan azért összes hátralékaival együtt az egyesületi tagok lajstromából töröltetik, s erről egyesületi pénztárnok ur a végzés kiadásával értesítettik.

1226-1876.

Tisztelendő Nagy István sőtöri plébános ur felezólamlásában előadja, hogy ő a Zalamegyei gazdasági egyesületnek tagja soha nem volt, tagnak magát soha alá nem írta, így magát lekötelezettnek nem is ismeri.

A megtekintett 47 számú aláírási ív szerint, a magát rendes tagnak aláírt Nagy István Novai lakos lévén, a felezólamló Nagy István, sőtöri plébános ur pedig az aláírási íveken aláírva csakugyan elő nem fordulván, — a végzés kiadásával Thassy Lajos pénztárnok ur arról értesítettik, miszerint a rendes tagok sorában előforduló Nagy István ur nem a sőtöri plébános, hanem Nagy István Novai lakos birtokos, miert is a lajstrom általa ekképpen kiigazítandó leendő. 1328-1876.

Tóth Lajos ügyvéd ur előadván, hogy rendes tagságára nézve félreértés forog fenn, mert úgy hiszi aláírását az egyesület nem bírja, s hogy különben is ő 1869 évben lemondott, így a fizetésre magát kötelezettnek nem tartja.

A végzés megküldésével felvilágosított, hogy a gazdasági egyesület 1861-ik évi alakulásakor a 35. számú aláírási íven igen is saját kezűleg írta be magát az egyesület rendes tagjának; s minthogy az egyesület az alapszabályok értelmében hat éves tartamra alakul, s az 1861-1866-ik évi időszak után kilépési szándékát az alapszabályok értelmében be nem jelentette, sőt ellenkezőleg az 1867-1872-ik második alakulási időszak két első u. m. 1867-ki és 1868-iki évre a rendes tagsági díjjal meg is fizette, így az egyesület rendes tagjának magát beismerte: ugyanazért felhivatik, hogy a második alakulási időszak 1069-1872-ki 4 évre még nála hátralékban lévő 20 frtot befizetni ne terheltecsék; az 1873-ik év elején tett jelentkezése folytán már a 29/875. jegyzőkönyvi számú végzéssel törölve lévén. — 1428-1876.

Tkalcics Elek ur küldlevelében előadván, hogy ő még 1869-ik évben Molnár Alajos urhoz, mint az egyesület akkori ügyvédjéhez intézett nyilatkozatában az egyesületből kilépését bejelentette, ugyanazért az 1869-1872 évekre tőle követelt rendes tagsági díj hátralékoknak megfizetésére magát kötelezettnek nem ismeri.

A végzés megküldésével értesítettik, miszerint az egyesület 1867-1872-ik második alakulási időszak kezdetén 1866-ik év lejártával kilépési szándékát be nem jelentvén az alapszabályok értelmében a második alakulási időszakra az egyesület rendes tagja maradt, s minthogy az 1867-1868-ik évekre a rendes tagsági díjait be is fizette, ugyanazért felhivatik, hogy a még nála tartozásban lévő 1869-1872-ik négy évi rendes tagsági díjait is befizetni ne terheltecsék. 1529-1876.

Tisztelendő Ambrus Mihály, Rezi plébános ur rendes tagságát illetőleg.

Az 1873-ik évi január 22-én Isóó Alajos ur, mint az egyesület akkori ügyvédjéhez intézett leveléből felszólamlása folytán 1873-ik évtől kezdve a rendes tagok sorából töröltetik, ugyanazért értesítettik, hogy miután a gazdasági egyesület második vagy is 1867-1872 évi alakulása kezdetekor kilépési szándékát be nem jelentette, sőt az egyesületnek tagja maradt, mert az 1867-1872-ik alakulási időszak első három évre a tagsági díjjal le is fizette, minthogy a gazdasági egyesület második vagy is 1867-1872-ik hat éves alakulási időszakára 3 évi tagsági díj fejében 15 frtal hátralékban van, ennek megfizetésére tehát esemmel is felhivatik. Erről Thassy Lajos pénztárnok ur is a végzés kiadásával értesítettik. 1630-1876.

N. Tallián Ede, Zágrábi kanonok ur felszólamlólag előadja, hogy ő úgy hiszi, hogy ő csak három évre írta be magát tagnak, s arra a díjt fizetvén, az egyelet irányába magát kötelezettnek annál inkább nem tekintheti, mert 1872. évi július 28-án Zala megyéből eltávozván, e megye lakosa lenni megszűnt.

Nagyapagos Tallián Ede kanonok ur felvilágosítólag értesítettik, miszerint a gazdasági egyesület második alakulási időszakára hat évre írta magát alá sajátkezűleg az egyesület tagjává, mely hat évről négy évre a díjt befizetvén, még két évre 10 frtal hátralékban van, melynek megfizetésére azon értesítéssel hivatik fel, hogy felszólamlása folytán az 1873. évtől fogva a tagok sorából kihagyatt. 1731-1-76.

Forster György ur rendes tag levelében előadja, hogy ő gazdasági egyesületi tagságról már akkor lemondott midőn Oszterhauer József ur volt annak elnöke, miert is az ellene emelt rendes tagsági díj követelés megfizetésére magát kötelezettnek nem érzi.

Forster György ur saját nyilatkozata szerint is a gazdasági egyesületnek az 1861-1866 évi első hat éves alakulására tagja lévén, tehát az alapszabályok 14-ik §. szerint ezen hat évre fizetési kötelezettségben állván, minthogy a tagsági díjt csak az 1861 és 1862 évekre fizette meg, az 1863, 1864, 1865, 1866. évekre pedig 20 frtal tartozásban van a végzés megküldésével felhivatik, hogy az 1863-1866 évekre nála tartozásban lévő 20 frt. rendes tagsági díj összegét az egyesületi pénztárba befizesse; — az 1867-ik évtől fogva azonban tag lenni megszűnvén a hátralékosok lajstromából kitöröltetik s erről egyesületi pénztárnok ur is értesítettik. 1732-1876.

Egerváry Károly ur küldlevelében előadja, hogy az 1873-ik évre fenn álló rendes tagsági díj tartozását rövid idő alatt lefizeti, az alkalommal azonban kijelenti, hogy 1874-ik évtől kezdve a gazdasági egyesület tagja lenni nem akar, s magát a rendes tagok sorából kihagyattatni kívánja. — 1832-1876.

Minthogy Egerváry Károly ur az egyesületnek az 1873-1878 évekre történt alakulása előtt az alapszabályok értelmében kellő időben kilépési szándékát be nem jelentette, s így ugyan azon alapszabályok szerint az 1873-1878 évekre az egyesület rendes tagjának tekintendő a végzés megküldésével erről értesítettik a tagsági díjjal befizetésére felhivatik. 197-1876.

Keserü Ferencz ur az egyesület pénztárnokához intézett levelében előadja, hogy a gazdasági egyesületi tagságról több évekel ez előtt lemondott, miert is magát a tagok sorából s a hátralékosok jegyzőkönyvéből törölni kéri.

Minthogy Keserü Ferencz ur a gazdasági egyesület 1867-1872-ik évekre történt második alakulási szakában az egyesületnek rendes tagja volt, s min ilyen az 1867-ik évre a rendes tagsági díjt, meg is fizette, — a megtörtént alakulási időszak lejártá alatt pedig az alapszabályok értelmében szerint kilépni nem lehet, ugyanazért a lemondása csak az 1873-1878 évekre vagyis a folyó alakulási időszakra alkalmazható, 1-73-ik évtől kezdve a tagok sorából töröltetik, minthogy azonban az 1867-1872 évi időszakról, a melyben t. i. az egyesületnek tagja volt az 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. évekre 25 frtal világsan tartozásban van — a jelen végzés megküldésével ezen hátralékoknak haladéktalanul teljesítendő befizetésére felhivatik. 2013-1876.

Sachs Arnold ur bejelenti, hogy miután már egy évre ez előtt Zala megyéből elköltözött a Zala megyei gazdasági egyesületből kilépett.

Sachs Arnold ur mint aki e megyéből elköltözött — az 1873 évtől kezdve az egyesületi tagok sorából töröltetik s erről egyesületi pénztárnok ur a végzés kiadásával értesítettik. 2115-1876.

Özvegy Palkovich Jánosné asszonyag mint elhalt férjének Palkovics János urnak örököse — az egyesület irányába fennálló tartozása alól magát felmentetni kéri.

Azon körülménynek felvilágosítása mellett hogy elhalt Palkovics János ur a gazdasági egyesületnek alapító tagja lévén, mint ilyen a 200 frt. a. é. alapító tartozás megfizetésére magát a formászerű alapító adóslévél kiállításával lekötelezte, kérelmező asszonyag a kötelező minta kézbesítésével értesítettik miszerint a kamat hátralékok készpénzesben kielégítés után a 200 frt. alapító tőkét teljes biztonságot szolgáló jelzálogra saját költségen telekkönyvileg bekeblezett kötelezővs, avagy földterületen terjesztési vagy szállóválsági kötvénnyel — bepereltetés előtt meg kielégítheti, a jelzálog biztonsága megbízására ügyvezető elnök urhoz fordulhat. 221-1876.

Ziegler Lajos ur az 1876-ik évi nov. 3-ki közgyűlés 81. számú végzéséből megbízása és ügyvezető elnök uralma hozzá intézett megkeresése folytán a csáktornyai járásban az egyesületi rendes tagoktól nála befizetett 18 frt. összeg betérjesztvén azzal, hogy a pénztárnok ur fizetést teljesített minden egyes tag részére külön nyugt küldésére utasították, s ezzel kapcsolatban Szigethy Antal titkár jelentvén, hogy a 130 frt. Thassy Lajos pénztárnok urnak a bemutatott nyugta mellett átadta, az arról egyénekenként kiadott nyugtákat pedig Ziegler Lajos urnak megküldötte. 239-1876.

Tudomásul vétetvén — a 130 frt. a. é. összes pénztárserű kezelése alá a pénztárba beutaltanyon tatik, s mind ezekről Ziegler Lajos egyesületi tag ur a végzés megküldésével értesítettik. 239-1876.

Martinkovits Károly egyeleti tag ur az 1876. évi no 3-ki közgyűlés 81/103. sz. a. végzéséből megbízása folytán a nagykanizsai járásbirtokos járásban egyeleti tag ura

tal kezdre szettelt 305 forintot Arvay István egyesületi tag urak részére egyenkénti nyugtákat szolgáltatva...

Tudomásul vétetik, hogy a jegyzék szerint a fiasítást teljesített egyesületi tag urak részére egyenkénti nyugtákat szolgáltatva...

Erről Arvay István elnök, Thassy Lajos pénztárnok, és Martinkovits Károly egyleti tag urak végzés kiadásáról értesítetnek.

Thassy Lajos egyesületi pénztárnok ur jelenti, hogy Lorehmáros Nep. János ur 200 frt. alapító tőkéjét 2 darab 100 frtos szállóváltási kötvénnyel lefizette...

Tudomásul vétetik 25.14—1876.

Szigethy Antal titkár jelenti, hogy N. Frankovich Károly ay. őrnagy s egyesületi alapító tag ur alapítói ikéje letérlesztésére két darab u. m. 7736. és 7737. számú mindegyike 100 frtról szóló és 1876-ik évi június 1-én esedékessé leendő, s továbbá összesen 30. darab szelvényvel ellátott szállóváltási kötvényt törítvénye mellett közre adott.

A betervezett két darab szállóváltási kötvény N. Frankovich Károly ur ca. kir. nyugalmazott őrnagy és gazdasági egyesületi alapító tag két száz forint alapító tőkéje letérlesztésére Thassy Lajos pénztárnok ur kezére a alapító tőke gyanánti kezelésre a végzés kíséretében, azzal adatik át, hogy a mennyiben a kamatok is teljesen kiegyenlítettettek, az alapító kötelező Frankovich Károly urnak Szigethy Antal titkár törítvénye kicsorólása mellett szolgáltatassa ki.

Thassy Lajos pénztárnok ur jelenti, hogy Gróf Batthyány Ferenc 200 forint alapítói tőkéjét közpénzben fizette, melyet is a Z.-Egerszegi takarékpénztárba elhelyezett s minthogy kamat hátraléka nem volt, eredeti alapító kötelezőjét is visszaadta.

Tudomásul vétetik. 27.10—1876.

Thassy Lajos pénztárnok ur jelenti, hogy néhai Herceg Batthyány Fülöp ur örökösai a 600 frt alapítói tőkét közpénzben lefizetvén, ezen összeget a Zala-Egerszegi takarékpénztárba elhelyezték.

Tudomásul vétetik. 128.11—1876.

Thassy Lajos pénztárnok ur jelenti, hogy az egyesület tulajdonát képező 11173 számú 100 frtos szállóváltási kötvény 1875 január 1-én kihuzatván, közpénzbeni kifizetése 1876. jul. 1-én fog teljesíteni.

Pénztárnok ur utasítatik, hogy a telveendő 100 frt. a. é. összeget mint az egyesület alapító tőkéjét és törzs vagyonát kezelvén, mint ilyen idiglenesen a Z.-Egerszegi takarékpénztárba helyezze el.

Thassy Lajos egyleti pénztárnok ur jelenti, hogy Báán Kálmán ur az 1875-ik évi november 3-ki közgyűlés 2-ik számú végzésével helyben hagyott eladás szerint az italki megvett egy tenyész bikának arát 180 frt. trtot az 1875. évi nov. 3-ki közgyűlés 104 számú végzése ellenére be nem fizette, — ezzel kapcsolatban Szigethy Antal titkár elődjia miszerint Báán Kálmán ur öt személyesen megkereste, hogy azon kérelmét terjessze elő az egyesületi ügyvezető elnök urnak beküldje, elmulasztás esetében elnök ur megbízatván és utasítván, hogy az 1875. évi nov. 3-ki közgyűlés 104. számú végzése értelmében a 180 frt. és járulékait a törvény rendes útján behajtassa. Erről ugy Báán Kálmán ur, valamint Arvay István elnök ur is a végzés kiadásáról értesítetnek.

Báán Kálmán ur titkárilag előterjesztett kérelmének helyadatik, — s utasítatik, hogy a 180 frt. tőke és 1873. évi nov. 3-tól 6% kamattal összeszámított tartozásáról formaszert kötelezőt állítson ki, a melyben magát a 6% kamatoknak, és egy havi felmondásra a tőkének megfizetésére kötelezi, a szabadon választott bíróságnak és sommás eljárásnak aláveti, s azon kötelezőnyét a jelen végzéssel egyetemben megküldendő minta szerint kiállítva postafordultával az egyesületi ügyvezető elnök urnak beküldje, elmulasztás esetében elnök ur megbízatván és utasítván, hogy az 1875. évi nov. 3-ki közgyűlés 104. számú végzése értelmében a 180 frt. és járulékait a törvény rendes útján behajtassa. Erről ugy Báán Kálmán ur, valamint Arvay István elnök ur is a végzés kiadásáról értesítetnek.

Skublics István ur gazdasági egyesületi alapító tag az 1875-ik évi május 3-ki közgyűlés 35/16 és 1876 évi nov. 3-ki közgyűlés 163/126—1875. végzése folytán az egyesület részére tenyész bikák vásárlására kezére vett 2000 frtról számadását Báán Kálmán ur által 49 frt. 7 kr. költségei felállításáról kiállított A alatti nyugtával és 1—6 sz. a. mellékletekkel betervezti azon felvilágosítással, hogy a számadásban érintett az egyesület részére maradt 34 frt. kr. a. é. összeget Thassy Lajos egyesületi pénztárnok ur kezére a pénztárba befizette.

Az előterjesztés szerint Thassy Lajos pénztárnok ur kezére, már befizetett, 34 frt 4 kr o. é. maradvány összeg a pénztárba beutalványoztatik, — s a számadás megvizsgálásával főtisztelő Dr. Horváth Károly, Farkas Dávid, és Kaiser Zsigmond egyesületi tag urak megbízatván, s erről mindnyáján a végzés kiadásáról értesítetnek.

31.12—1876.

Thassy Lajos egyesületi pénztárnok ur bemutatja a pénztári állapotáról kimutatást mely szerint 1876-ik évi február 4-én a pénztárban volt 1 db. ezüst két forintos, — 1 db. ezüst 1 frtos. — 5 darab ezüst huszas és 473 frt. 3 kr. a. é. közpénz.

Tudomásul vétetik. 32.33—1876.

Az 1875-ik évi kamatok és rendes tagsági díjak beletése könnyítése iránti intézkedésről.

Hogy a lefolyt 1875-ik évre az év folytában még benem fizetett kamatok és rendes tagsági díjaknak az egyesület pénztárába lehető befizetése a tagoknak könnyitessék az 1876-ik évi november 3-ki közgyűlés 81.103—1876. sz. a. végzésével kir. bírósági jársonként megbízott egyesületi tag urak u. m. a. Balaton-Füredi kir. bíróság kerületére Mórócza Kálmán ur, a tapolezárja Csizgó Pál ur, a Sümegire Takacs Alajos ur, a Keszthelyre Nag. Csesznák László ur, a Nagy-Kaniszra Martinkovits Károly ur, a Lotony-

ire Csizgány Bertalan ur, a Lendvaira Horváth László ur, a Csáktornya Ziegler Lajos ur, az illető alapító és rendes tag urak lajstroma megküldésével s jelen végzés kiadásával megbízatván és felkértenek hogy a hátralékban lévő illető alapító vagy rendes tag urakat a kamal vagy rendes tagsági díj tartozásainak befizetésére felszólítani, a kamatokat s díjakat tőlök bevezetni, érvényesen nyugtatni, s a befizetett összegeket a jegyzékkel együtt legkésőbb 1876-ik évi április 20-ig Thassy Lajos egyesületi pénztárnok urhoz beküldeni sziveskedjenek, hogy t. i. a pénztárnok ur által az 1876-ik évi májusi közgyűlésre betervezendő számadásában, a befizetett összegek s hátralékok szabatosan kitüntethetessenek; pénztárnok ur egyezsersmind utasítatik, hogy a fizetést teljesítő részére egyenkénti nyugtákat állítson ki, s azokat az illetők kezéhez juttatás végett a megbízott tag uraknak az egyesület költségén posta útján küldje meg.

33.34—1876.

Arvay István elnök ur azon kérdést intézi a közgyűléshez, hogy miután az egyesület Zala-Egerszegi házának felépítése az 1875-ik évi november 3-án 85.122—1875. sz. a. hozott végzéssel elhatározottat minthogy a tavasz ki nyitálva az építési munkálatokat megkezdeni kell, — valljon a közgyűlés az egyesületi pénztárát most már oly állapotban lévőnek látja-e? hogy az építést aggodalom nélkül teljesítheti és a hozott végzést foganatosíthatja?

A közgyűlés az egyesületi vagyoni állapotáról betervezett részletes jelentés és kimutatás alapján az egyesület pénztárát oly állapotban lévőnek találja, hogy az 1875-ik évi nov. 3-án tartott közgyűlése 85.122—1875. sz. a. hozott végzésének tettelegesen foganatosítását ezennel elhatározza, s azon végzést egész terjedelmében fenntartva, annak értelmében Arvay István elnök urat mint a kerézetzi szakosztály s ezen építési bizottság elnökét, mégis Skublics István, Farkas Dávid, Isóó Ferencz kerézetzi szakosztályi s egyleti tag urakat a végzés kiadásával megbízva, felhatalmazza és utasítja, hogy az egyesület a Z.-Egerszegi házának a betervezett, helyben hagyott s netán célszerűnek vagy szükségesnek mutatózó változtatással módosítandó terv szerinti a 3492 frt. a kiszámított költségvetés keretén belül, sőt a lehető költségkíméléssel, s a célszerűség mellett mindenben a legnagyobb takarékoság szem előtt tartásával ajánlatok vagy a vállalkozóval szabad alku útján leendő felépítést foganatosítsa, eszközölje, s az épület elkészültekor eljárásról jelentést a közgyűlésnek betervezesse; miről a kiküldött bizottsági tag urak még is Thassy Lajos egyesületi pénztárnok ur a végzés kiadásával azzal értesítetik, hogy a 3492 frt. az egyesület pénztárából ezennel utalványoztatik s annak Arvay István kerézetzi szakosztályi és bizottsági elnök ur utalványára kiszolgáltatásra utasítatik.

34.35—1876.

Arvay István elnök ur előterjeszti, hogy több alapító tag által levélelileg a végett kerestetett meg, hogy Ambar alapítói tőkeket közpénzben vagy földterhermentesítési, szállóváltási kötvényben kifizették. alapítói kötelezőket vissza nem kapták, tehát azok megküldetése iránt intézkedések; — mire Szigethy Antal titkár elődjia, hogy ez érdemben a pénztárnok urtól azon értesítet nyerte, miszerint a kielégített alapító kötelezők az egyesület közgyűlési végzése értelmében csak akkor tartatnak vissza ha kamat hátralékok vannak, s csak is addig, míg ezek ki nem elégítettnek, a hol pedig ily akadály tenné nem forog a kötelezők az illetőknek vagy megbízottjaiknak azonnali visszaadtnak, de postai uton még eddig még nem küldetettek, mert a kötelezőknek ajánlott levelekben kellett volna elküldetni, a szállítási költségek a pénztárból nem utalványoztatnak.

Pénztárnok urnak az egyesületi titkár által bejelentett eddigi eljárása tudomásul vétetik, hogy azonban bőve az alapító tőkeiket és összes kamat tartozásait kielégítő egyesületi tag urak kötelezőiket haladéktalanul vissza kaphassák, tekintetbe véve, hogy előre látszólag ugy is csak néhány esetben történik, hogy az illető nem személyesen vagy megbízottja által hanem postán beküldve elégítse ki tőke s kamat tartozásait, tehát az ily kötelezők postai megküldése az egyesület pénztárának jelentéktelen kiadás okoz; pénztárnok ur a végzés kiadásával utasítatik, hogy azon alapító tagoknak kik alapító tőkeiket közpénzben földterhermentesítési vagy szállóváltási kötvényben teljes jelzálogi biztonságot nyújtó saját költséggükön bekeblezett új kötelezővel már eddig kielégítettek vagy jövőre kielégítendőek és semmi kamathátralékban nincsenek — alapítói kötelezőiket postán ajánlott levélben megküldve az illetőknek visszaszolgáltassa, a mire a szükséges postai költségek ezennel a pénztárból utalványoztatnak.

35.128—1875.

Az erdélyi gazdasági egyesület 1875. nov. 1-én 623.1875 sz. a. kelt átiratával megküldi a gazdasági egyesületek részére kidolgozott alapszabályok két példányát tudomás és alkalmazás végett.

Hazánk és megyénk jelenlegi kedvezőtlen nemzet gazdasági, megyei gazdasági, pénzügyi, kereskedelmi és forgalmi viszonyai, s az ezek által előidézett általános válsakozási kedv hiány és lehangoltság közszégi gazdasági egyesületek alakítására előre láthatólag akadályozólag hatván, a különböző igen célszerűnek talált alapszabályok ez alkalommal tudomásul vétetnek, s az iratárba elitétetnek.

36.129—1876.

Zala megye bizottsága az 1875. évi nov. 2-ik s folytatva tartott közgyűlése 88/3.265. számú végzése megküldésével értesíti a gazdasági egyesületet, hogy az 1875-ik évi nov. 3-ki közgyűlésből — szam alatt a nmtgu kir. földmívelési ipar és kereskedelem ügyi kir. ministeriummal a vándortanítás meghonosítása és Zala megyében a szállószet és borászat körében leendő alkalmazása iránt intézett kérvényét az ügy fontossága s főleg megyénk nézve a borászat és szállószet fejlesztésének a kérvényben kifejtett nagy horderejéről fogva teljes pottószával — meleg ajánlatának egyezsersmind azon meggyökösödésének kijelentése mellett terjesztette fel, hogy a kérvény tárgyát képező intézkedés által a megye egyik legfőbb anyagi érdekének fog kellő érvény szerzetni, — pártólólag felterjesztette, s Zala megye alapítói hivatala megküldi 9601/1875 sz. a. azon nmtgu kir. ministeriumnak 26960/1875 sz. a. a megye közönségéhez intézett leiratát melyben a czimzett ministerium tudatja hogy: „tekintettel arra, hogy a saigoru viszonyok által igényelt takarékosági elvek folytán, ily célra a törvényhozás mit sem hajlandó engedélyezni” legkedvezőbb alkalomnak találja azon évi 600 frt. összegnek a vándor tanár javadalmazására fordítását ajánlani, mely 600 forintot a Zalamegyey magán alapítványokra felügyelő választmány a Zala megyei nemzeti pénztárból az 1863-ik évi aug. hó 4-én kelt alapítványi levéllel a közszégi gazdasági tanácsok részére évi segélykép megajánlott, míg országos intézkedés folytán ezen magán segély felelősen

nem válik, — s mely segélyt az alapítványokat kezelő választmány, 1869-ik évi ápr. fogva kiszolgáltatni azon ékből tagadott meg, minthogy az intézet országos tanácsot vált, s a feltelesen ajánlat megszünt volna; — az esetben tehát, ha a magán alapítványokra felügyelő választmány az évi 600 frt. összeget a jelzett célra t. i. a vándortanításra fordítani, s illetőleg azt 1400—1500 frtra — a mennyiben t. i. az alkalmazásban lévő három állami vándortanító s a Komárom megyei vándor tanár fizetése és uti költsége megállapítva van — kiegyenliteni hajlandó leendő kiküldendő volna a pályázat, mit tekintette arra, hogy a földmívelés ipar és kereskedelem ügyi kir. ministerium az ily munkakör betöltésére alkalmas és kellően képzett egyének iránt tájékozottabb, hajlandó onnét eszközölteni, s a beérkező folyamodók közül a legalkalmasabbat kijelölvén az állomásra leendő kinevezésre a megye közönségének ajánlatba hozni: — egyezsersmind a tisztelt alispáni hivatal tudatja, miszerint a ministerium leiratában foglaltak iránt az alapítványi választmány nyilatkozatára felhivatott, s miután a magás ministeri leirat szerint a nevezett választmány-nak az érdembeli nyilatkozatától s illetőleg elhatározástól függ a kérelmezett vándortanítás létesítése, ahhoz képest arról a az e tárgyban teendő további intézkedéséről annak idején az egyesület értesítetni fog.

Tekintetes Zala megye törvényhatósági bizottságának s a tekintetes alispáni hivatalnak ezen ügyben oly hazafias lelkesedéssel teljesített pártólólag közönséggel fogadtak és az ügy iránti meleg érdeklődéssel s buzgalommal tett eljárása tudomásul vétetik. 37.131—1875.

Arvay István ügyvezető elnök ur szót emelvén az őszinte meghatottság érzetével elődjia miszerint: „Hazánk fennállásának legbiztosabb alapja a gazdaság ennek kulcsképe azaz az állami. Minél inkább beismertjük ezen tétel alaposságát, kell, — hogy annál nagyobb háálával ragaszkodással visellessünk azok iránt, kik e téren buzgóságuknak és áldozatkészségüknek jelét adták.

E megyebeli legbuzgóbb gazdák egyike volt méltóságos Hertelendy Kálmán ur ki mint a gazdasági egyesületnek egyik lelkes alapítója egy ideig szakavatott előnye elnöke, végső pillanatig fáradszatlan munkássága tagja, a közérdeklő fontos ügynek javára, szellemi és anyagi áldozataival mindenkor készen állott.

A mindenhatósnak tettézet a megyét s egyesületünket ezen pártatlan buzgóságu tevékeny tagjától élte lezebb szákbán megfosztani, s minthogy a gazdasági egyesület közgyűlést temetése napjig összehívni nem lehetett, s a gazdasági egyesület nem volt azon helyzetben, hogy felejtethen és pótolhatlan jeles tagjának ravatalához s. hála és részvét hódolatát megvehette volna, hogy ez némileg pótolhassék, s a korán elhunyt jeles iránti háálunknak tisztelőtlenség elvesztése feletti fájdalomunknak nyilvános kifejezést adhassunk, felkérte tek. Nedeczky Jenő urat a borászati szakosztály elnökét hogy Leszenye Tomaján a boldogultat tartott gyász isteni tiszteleten a vidékből maga mellé felkérendő egyesületi tagokkal testületileg megjelenni, s egyesületünköt képviselni sziveskedjék, mely felkérésének a czimzett szakosztályi elnök ur bár fájdalommal meghatott kebelét, — de a tisztelet és részvét legőszintébb érzelmeivel bizonyára eleget is tett.

A közgyűlés usos Hertelendy Kálmán urnak Zalamegye volt főispánjának, a gazdasági egyesület egyik legbuzgóbb alapítójának s végpillanatig fáradszatlan munkássága tagjának elhunytja felett őszintén érzett mély fájdalomát midőn jegyzőkönyvileg is kifejezni, ügyvezető elnök urnak a közgyűlés osztatlan érzelmeinek teljesen megfelelt — s egyhangus nyelven tett intézkedését tudomásul veszi, magának elfogadja és jóváhagyja.

38.132—1875.

Ügyvezető elnök ur azon intézkedése mely szerint az 1875. évi nov. 3-ki közgyűlés 81 sz. végzésével a csak-tornyai járásban lévő tagsági díj hátralékok beszedésére felkért Horváth György fiok egyleti elnök ur bekövetkezett elhalálása miatt azon megbízás teljesítésére Ziegler Lajos egyesületi tag urat kérte tel az egylet nevében.

Helyeslőleg tudomásul vétetett. 39.133—1875.

Kollar L. bellatincai kertész — Bellatincai faiskolának 1875. évi beveteléről s kiadásáról szóló kimutatást betervezti a javára mutatózó 12 frt. 61 kr. utalványoztatni kéri.

A kertészeti szakosztálynak megvizsgálás végett azzal adatik ki, hogy a mennyiben a 12 frt. 61 kr. feles kiadás megtérteső iránti igény igazoltnak mutatkozik annak a pénztárból leendő utalványozásával kerteszetni szakosztályi elnök ur megbízatván, erről egyezsersmind egyesületi pénztárnok ur a végzés kiadásával értesítetnek.

40.2—1876.

Földmívelés ipar és kereskedelmi ügyi m. kir. ministerium 1876. jan. 11-én 29676.1875 sz. a. tudatja, hogy a budapesti áru és értéktörzsde bizottsága ujonnan megállapított szokásainak 57 §. szerint oly zab-nem szállítható, mely köllőleg nem rosaltatott és szám szerint több mint 3/10 keveréket (üszköt, rosot, búkkönyt, babot, konkolyt, és másféle idegen tárgyakat) tartalmaz, hogy tehát a tőzedei forgalomban vagy is tőzedei szokásokra volt hivatkozás mellett létrejött egy eteknél az 1876-ik évi aratástól fogva, és azon aratások már csak azon zab-ész szállítható és aratandó, mely a feuntebbiek szerint köllőleg van megrostálva.

Tudomásul vétetett. 41.3—876.

Földmívelés ipar és kereskedelem ügyi kir. minister ur 1876. jun. 5. 1271. sz. a. Lukácsy Sándor ur a fáiiskolákat rendező bizottság, a „Népkertészet” című lapban „magtermelése iparunk kimívelése” tárgyában tett javaslatát a nevezett lap illető számainak melléklésével oly felhívással ajánlja, hogy az egylet annak keresztül vitelére hatni törekedjék.

Tudomásul vétetett. 42.36—1876.

Arvay István elnök ur elődjia, hogy y a jelen közgyűlés a kibocsátott meghívás szerint is az elnököknek az alapszabályok értelmében megválasztása végett hivátván egyben midőn a közgyűlésnek a benne helyezett megtisztelő bizalomért köszönetét kifejezi, a tárgyat ezennel közgyűlés tanácskozás s elintézés alá terjeszti, s a közgyűlést az elnökök megválasztására felhívja.

A közgyűlés Arvay István urnak, ki elnöki tisztjét az egyesület anyagi és szellemi érdekei gyarapítására teljes odaadással, hazafiai buzgalommal, fáradsámat nem ismerő tevékenységgel, szakadatlanúsággal, s az egyesület vagyoni állapota tisztába hozatalát ered-

(Folytatás a fölapon.)

Kiadó hivatal:
 Fischer Fülöp könyvtárosoké. Uvárosi u. 513. szám.
 Előfizetési ár:
 Egyszer 5 frt. Félévi 3 frt. Negyed évi 1 frt. 50 kr.
 Hirdetmények:
 3 havihoz jutalmazt az évi 7 kr. többletért hirdetésnél 5 kr.
 Bélyegdíj 30 kr.

ZALA

Szerkesztői iroda:
 Nova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
 Uj városihoz utca 513. sz.
 Szerkesztésben levőnek csak lemeztől küldendők az
 Készenléti részre nem küldendők.
 Nyitató:
 Petőcz Áron 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egyeslet hivatalos közlönye.

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapesten, Servita-tér 4. sz. Lang L. és társa, Budapesten, fürdő-utca 1. sz. Oppellik A. Bécs, Stubenbastei 2. sz.

A meteorologiai (légtűneti) észleletek érdekében.

(Zala, Veszprém és Somogy megye közönségéhez.)
 Balaton-Füred márcz. 30.

Ami kis magyar tengerünk a Balaton hullámaival e három megye határai közt terül el s így ezeket mintegy közelebbi rokonokká, testvérekévé teszi. Ez az oka, hogy e három megyéhez együttesen bátorokodom néhány szerény szót intézni. — Nem lehet szándékom e megyéket — melyek egyikében én is lakom — más megyék rovására dicsekedni, annyit azonban mégis mondhatok, hogy e megyéket a természet több oly előnyben részesíté minőkkel sok más megye, nem bír.

Ezen természeti előnyök mint a véletlen esélyei csak annyiban bírnak érdemmel a mennyiben a szorgalom, ipar, munkásság ezen előnyöket saját céljaira kellően felhasználni tudja s ez által saját közvetlen, közvetve pedig a haza jólétét előmozdítja. Szóval ha a pusztán lelketlen anyagot a szellem fejtőerővel haladásra kényszeríti.

A békés de biztos tudományos haladást is csak a haza polgárainak öntevékenysége képes azon színvonalra emelni, melyen más nem éppen nagy terjedelmű országok is állanak. A kormány bármily ügyes, jóakarátú intézkedései elégtelenek s nem képesek minden irányban az óhajtott sikert elérni, hacsak a haza polgárainak őszinte buzgó közreműködése nem segíti.

Zala, Veszprém és Somogy megyék megérdemlik, hogy ne csak a bájós vidéket természetmennyelmeiket stb. méltassuk figyelemre, hanem ami ezekre lényeges befolyást gyakorol az időjárás viszonyokat is megfigyeljük és a tudomány rendelkezésünkre álló eszközeinek segítségével feljegyezzük, hogy úgymondjam megmérjük és pedig nem csupán tudományos — elvont elméleti — célból, hanem azért hogy e feljegyzések és megfigyelések időjárás hasznát vehessük.

A légtűneti (meteorologiai) észleletek pontos megfigyelése — 12 év alatt hátrahagyás, nyújtanak a megyék időjárás viszonyairól, sőt már az első három év után is, jelentékeny eredményekre juthatnánk. — Ezen észleletekből lehetne az egyes megyék vagy vidékek naptáraiban az általánosan óhajtott időjárás viszonyokat leghívebben közölni. Ezen feljegyzések bizonyára pontosabb tájékoztatást nyújtanának, mint a százéves naptár időjárás-lata, vagy akár Herschel jegyzetei.

Herschel feljegyzései tisztelgésre és figyelemre méltók, mert egy lángelméjű tudós tudományos alapra fektetett vizsgálódásainak eredményei. Azonban ha meggondoljuk hogy ő távol tőlünk, egy más, a miénktől eltérő klímájú északibb hazában élt, ha figyelembe vesszük, hogy kora óta mily

sokat változtak a légelyre befolyó körülmények p. o. erdőket irtottak, hogy ne mardjam kipusztítottak és ujakat nem ültettek, tavak s mocsárok virányos rétekké varázsolttak, fákkal szegélyezett vaspályák szeltek át az ezelőtt magányos tereteket stb. Ezeket megfontolva beláthatjuk, hogy az említett három tudós bármily fontos észleletei csak a legnagyobb általánosságban szolgálhatnak tájékozásul.

A légtűneti észleletek vagyis az időjárás megfigyelése úgy szólván az embernek természetében van, s nemcsak a köznép, hanem még sok uri ember is, az időjárásban nagy örömet leli. Ezt bizonyítják ama számos időjárás mondatok, melyek nemzedékről nemzedékre átszállanak s melyeket a nép mintegy időjárás dogmául tekint. Ilyenek például: ha gyertyaszentelőkor (febr. 2) napfényt az idő, nagyobb hideget várhatunk, mint volt azelőtt. Ha Dorottya (febr. 6) szorítja, vagyis hideg van, akkor Julianna (febr. 16.) tágit, vagyis enyhül az idő. Ez az idén csakugyan így volt. — Mátyás (febr. 24. v. 25.) megrotja a jeget ha talál, és hoz, ha nem talál. Az idén ez is igazolva van. — Említem e a szőlősgazdák főorakulmát: fénylik a Vínész, (jan. 22.) telik a pinze. Az idén meglehetősen fénylett, — igazolva leend-e? meglátjuk, ha az Isten éltet. Ide tartoznak a Pál fordulásáról, a nap kelte és lealodásáról, a hegyek községe és a távoli harangoknak a szokotnál erősebb hangjáról stb. jóslatok.

Ha e tárgybani figyelmünket nemcsak egyes napokra, hanem az év minden napjára kiterjesztjük, s észleleteinket rendszeres alapra fektetve híven feljegyezzük, ekkor megyeink klímájának hű tükre is bírandjuk.

Hogyan lehetne ezt elérni?

A szükséges műszerekkel ellátott tudományos uton, vagyis azon „utasítás” nyomán, melyet a m. k. központi meteorologiai intézett munkatársai számára Budapestén kiadott és melyet minden főnálló észlelési állomásnak megküldött. Ezen utasításban előszámlálva mindazon műszerek, melyek segítségével a légtűneti észleletek eszközöndők.

Ilyen nélkülözhetlen műszerek:

- 1) Egy Kappeller-féle (vagy más) légaülmérő, hőmérő és paránymérővel (nonius) ellátva.
- 2) Psychrometer (nedvesített és száraz hőmérő).
- 3) Esőfogó, esőtartó és esőmérő. Ezen összes készlet 85—92 forintba kerül. — A szélirány és erőssége, valamint a felhőzet megmérése érdekében (az utasítás nyomán) az illető tájékozott figyelmük itélő tehetősége.

Azon pénzáldozat melyet az eszközök beszerzésére az illető város, vagy község fordít, bőven kárpótolva lesz a megye légelyének ismeretéből származó haszon által, főleg pedig az által, hogy

szeretett hazánk fölvirágzását ezen irányban is előmozdítani segítették.

Az említettem készlettel tudomra Zala, Veszprém és Somogy megyékben csak Nagy-Kanizsa, Csáktornya, Keszthely, Pápa és Balaton-Füred (fürdőhely) bírnak. Ezen szám olyan nagy területre, mint a nevezett három megye elfoglal, nagyon kevés.

Ha megyeink klímáját tökéletesen ismerni akarjuk, szükséges, hogy minden város, sőt a megyék minden kiválóbb községe, bírjon alkalmas műszerekkel ellátott légtűneti állomással.

(Vége következik.)

Lélek naplója.

Képviselői fizetés.

Egy jó barátomat ismerő képviselői felleptető szándékán, azt felelt nekik: „barátom — eltekintve a szellemi képesség mérvétől, — én anyagilag sem elég gazdag, sem eléggé szegény nem vagyok azon díszes pályára: — vagyis: nem oly szegény, hogy a képviselői fizetés neki anyagi jótétemény lenne, és nem oly tehető, hogy mit ráfizetnie kellene: anyagi kára nélkül tehetné.”

A „Hon” mult heti vezércikkje is így formán irván: hogy vagy nem lehet képviselő a közép és kis birtokos osztálynak sok arra való egyéne (ami nagy hátránya lenne a népképviselőnek, ha csak nagy vagyonokból telnek be) vagy telemelni kell a képviselői fizetést!

Hanem tán tertium is datur? — Tán jó közép ut lenne a képviselői fizetést apasztani — a ezeknek ut megkérőztet napdíjjaiból emelni a kevesebbetekét? Tán a 9 val, kerületet megélt kár nélkül 5—8-ba beosztani lehetne? azon egyetlen okot, mit a statusquo védők hangoztatnak: paralizálna azon természetes következmény, hogy a val. polgárok a kevesebbet állása még jobban vigyazva megválogatnak embereiket, — jobban is karúlna valódi kapacitás. Azon cél pedig vagy ok mit a választási jog kiterjesztői hangoztatnak, hogy nagyobb tömegek lekezeletese (már akár nexus, akár más privat érdekek) nehezebben meg a kerületek nagyobbítására is elérve lenne.

Videant Consules!

Amnyi áll! hogy szemben a naponként szaporodó calamitásokkal és pénztelenséggel, minden megtakarítás utat módot — ami nagy szellemi kárt nem szül — megtagadnunk kell — s e számapasztás tán ilyen lenne?!

Pótlék téli.

Nem hiába mindennek pótléka van mai napság: úgy telünknek is! — Márczius közepén kivacsán a nap, kikélethez készült ember, állat, növény, hát egyszerre csak újra kezdte fagyat, havazni. Megriadtunk. Esszükbe jutott, hogy egyik historiai óstűnek is azt mondá ebéd végén a török császár „megáljon csak: hátra van még a fekete leves!” — Lehet hogy e kis pótlék-tél nekünk is, főleg a termelő gazdáknak (tehát a fogyasztóknak is) gyászos lesz — ha másért nem, hát csak azért is, mivel a márcziusi hó és fagy közhűt szerint sok gázt nevel.

No de vigasztalódjunk azzal, hogy ez legalább nem fekete, de fehér leves és hogy sok kártekönyv rovart a pete fészket is elpusztított, — hogy mint pótlék, miut Codicillus: sokkal rövidebb lesz anyjánál, — hogy őregneik állítása szerint 1818-ban April 24—26 közt is volt 3-ad napos hó-zivatar, — mégis itt vagyunk — akik vagyunk.

De — már ha pénzünk nincs — legalább a munkaidőből ne koptatna ki bennünket az időjárás! — Ugy látszik: hogy a tavasz kikaróndzik menni a divatból? — Félsz, hogy a tél után egyszerre nyár lesz! — Pedig est

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

Az istenfogalomról a történelemben.

Sterne „Werden és Vergehen” című munkája nyomán.

Friedmann Alajos.

Mihelyt a gyermek beszédműszere annyira kiképezve van, hogy a benéjében gyűjtött külső benyomásokat kifejezni és csak a legközvetlenebbeket is szemlélni képes, mielőtt elkezd magának leszármazott képzeteket alkotni; szüleit folytonly gyermekes kérdésekkel faggatja: Ki gyújtja meg a holdat? Ki csinálja a fákát? stb. — Szemes gyermekek szülőiket örök kérdésozködésük által zavarba ejtik és ez utóbbiak közül kevesen gondolnak arra, hogy az emberi fejlődés az eseményekben csupán régi természetitök ismétlődik: első kísérlete a világ csodagyermekének, ki tisztába akart jönni a kőtárgyak való viszonyával, és a tárgyak ősszertartásának eredetével. — Senki sem volt, ki az ősszemből kérdéseire némi megnyugtató feleletet adhatott volna, és így ő alkotott magának saját módja szerint világnézetet, mint az utalajdonképen mai időben is történik; képezzék kiki az iskolában bizonyos modorban nyert világnézetből oly formáját, mint az neki állásában legjobban megles.

E azért anyai világnézetnek kellene lenni, mint ahány ember van a világon; de mivel az egymás mellett lakó emberek kirgyeznek, természetesen ez a nyelvtörzsek megnyisága szerint számlált, míg egyesek, kik haladottabbnak tartották magukat, világnézetüket jól — rosszul ráerőszakolták embertársaikra. — Azonban a különféle törzsek világnézetek, ha hasonló képességi fokon hatolnak vissza, az ősszemből hasonlóan állással bírnak, és bizonyosnak vehető, hogy a kőkorszak embereinél minden világnézetben ugyanazon ősszemből létezett e tekintetben, mint utóbb a bronz és vaskorszak embereinél.

Mert az, mit a világban a legszabadabb zabolátlanul alkotó erőnek tekintenek: az emberi képzelet; teremtésében bizonyos természeti törvényt követ, mit gondolkodási törvénynek neveznek, és a gondolat ugyanazon lépéssel magasabb fokra emelkedik mint maga az emelkedő.

Ha azon népek bármelyikénél, melyek mai nap erővel szakítottak ki a kőkorszakból, kérdést tenünk, mindenkor csak oly világnézetben találunk ezeket, mit mint a szellemiség (spiritualismus) legmagasabb fokát kellene jelöznünk. — A természet emberének az egész világegyetem kívétel nélkül átszemlélt: a nap, a hold és csillagok, a levegő, tűz és víz, ember, állat, növény és kőgyárant. — Kísértük meg ezen, az igazságot durva képek alá rejtő szemléletekről számot adni: úgy ennek okát csupán az igen egyszerű gondolatmenetben találjuk, amely az emberiség mély titku sebébe, a halandóságához van csatolva.

Mi különbség van oly ember közt, ki egy óra előtti erejében élt és most, hideg, mérv, mozdulatlan állapotban fekszik előtünk? — Az utolsó hosszú lehellelével, erő és melegség rögtön távozott tőle; talán van olyan valami mi a testet mozgásban tartotta? — Ily benyomások voltak azok, miknek az ősszemből naponként a halállal küzdő állatok harcaival által volt kitéve, ily kérdések támadtak benne az állatokon tett észrevételei által támogatva; így képződött először elég világosan alapja egy éltető lélek fogalmának, hogy az álomélet által árnyalatát nyerhossze.

A kősírba letett atya éjjel oly vigan lép ha ágya elé mint valaha, beszélget vele mint életben, és ennek fölérdekeskor lassan elmozlik a levegőben. — Itt tehát bizonyul, hogy a testől elvált, ennek alakját kölcsönzött valami halhatatlan volt és magától tovább él; a megholtak szellemének tisztelése (Manendient) közvetlen életbe lép, míg az isten-imádás még csak a távol láthatáron merül fel.

Alig bízhető, hogy az álomélet kényszerítő befolyását az ősszemből kutató elméjére és első vallásgyakorlatát, eléggé számba vették volna.

A megholt tehát tovább él; szüksége van ruhájára, fejtőjére, lovára és szolgálóra. — Mert miután ruhában és fejtőjében jelent meg, ezen tárgyak is valami kibátó szellemmel bírnak, és ebből folyólag, kell, hogy ló és szorga, urak sirján feloldoztassanak, hogy szabadon rendelkezék szellemükkel, mint azelőtt testeikkel; a nő szinten elégtendő, hogy új állapotában segítségét ne nélkülözze. Már a legrégibb európai kőkorszaki sírokban, fél reiszmeretlen nyomát találjuk a közelékvő szemléletnek, habár ez nem mindenütt vezetett emberáldozatok nyomára. — De az elhalak fejtőjére bármily értékesek voltak is a hátramaradottakra nézve, a medvetűtykösek, mely által ő legközelebb nyerte táplálékát, mindenütt nyomát találjuk a sírban. — De még a lakásokat is átengedték a holtaknak olyik népeknél.

És a természet fia tovább kérdezi önmagától: nem nyert volna az alya, ki tartós szeretetét álomátogatások által bizonyítja be, a test bilincseitől megszabadult alakjában, több hatalmat, bennünk védeni és segíteni? És a főnök, ki övéért oly benső szeretettel faradozott, miért ne folytathassa ezt kettőztetett erővel halála után? Kérésrel és innál fordulnak a holtakhoz; így fejlődött bizonyos formákat nyerve, mivelése a szellemek és hősök iránti vallásos tisztelgetnek.

Közvetlen ezután ezen mozgó valami minden környező tárgyban keresték, a vízben, melytől, mint a lábakkal bírna, a tűben, mely ég, miután ezer tűvel szurns, a villámokban, mely az embert lesújtja rögtön, mint a harcos, a vívóbárdal. És mivel az ősszemből (Urbergriß) az emberi lélekről, mint valamely személyből indul ki, csakhamar minden tárgy egyszerű lelkositése, az azokban működő természetéről személyesítésévé válik. — Az ember utalálja, hogy a más tárgyak ezen lelkes sokkal hatalmasabbak, mint a magáé mindegyikét kéri, hogy irgalmazza nekik, és egy holt tárgyat, növényt vagy állatot melynek erejében veti legfőbb bizalmát, — válassz legfőbb bálványának (Fetisch). Ezen fetisimádás legalább fokú vallás a legnívetebb kőkorszak népeknél, kiknél, a sa

székben való eljárást illeti, a következők említjük fel. Azon vasúti állomásokon, melyekről főleg az ország belsejéből származó gabona elszállítatni, kisebb elevátorok állítottak fel, hat különböző minőségű gabona: fancy, extra 1-ad, 2-ad, 3-ad és rejected felvételére, hat rekessze osztva. Ezen elevátorok feladata eszközölni a buza átrakódását a farmerek szekeréből a vasúti kocsiokba. Minden vasúti kocsi csak egy minőségű gabona jön. A vasúti társaság a buza tulajdonosának átvételi bizonyítványt állít ki, melyben a minőség és mennyiség felelősséget. Ezután a tulajdonos nem gondol többé buzájával, mely közvetlenül az elevátorba kerül. A vasúti társaság által kiállított bizonyítványt a tulajdonos valamely nagyobb városba küldi közvetítőnek, melyet ez egy az elevátor részéről kiállított átvételi bizonyítvánnyal kicserél. Ezen átvételi bizonyítvány pedig adás vévés tárgyát képezi a tőzsdén, mint bármely más váltó. A gabona minősége a board of trade egy hivatalnok által állapították meg a gabonának az elevátorba való felvétele előtt. Ezen fáradságért a board of trade által meghatározott százalék jutalom részesül. Az elevátor nyereségét a gabonának elszállításából nyeri. A kereslet az elevátorokban arányilag igen egyszerű. A csarnokba egyszerre nyolcz vasúti kocsi érkezik, melyek 10 percnyi időtartam alatt kiüríthetők és megrakhatók. És miután egy kocsi 250 bushel vehet fel, tíz perc alatt tehát 1200 mázsa rakódható ki vagy fel. A gabona kiemelése az amerikai elevátorokban az épület tetőjén és alján megerősített hengerek körül mozgó kautsuk hevederek segítségével történik, melyeken fél lábnyi távolságban fémtartók vannak alkalmazva az építéseknek használt téglá elevátorok rendszerét (Paternoster). Ezen tartókban a gabona oly magasra felemléttik, mint az épület, és egy nagy mérleget (receiving scales) képező négyzetű szekrénybe öntetik, melyben mindjárt megmérlegettik. Innen ezután a tulajdonképeni gabonatartrókba (bins) kerül, hol további használatig fekszik marad. Az elszállításnál a kezes pedig a következő: a gabona az említett tartókból (bins) a shipping skale-kebe jó, hol ismét megmérlegettik, és honnan közvetlenül vagy a hajókra, vagy pedig a vasúti kocsikra rakatják. Ezen egész műtét egy gép által hajtatik végre, mely külön csarnokban van felállítva, és a gabonacsarnoktól több lábnyi vastagságú fal által elkülönítve van.

Felhőszakadás. Kedden apr. 4-én Badacsony szőlőhegy helyenkint roppant pusztítás színhelye volt. — Roppant felhőszakadás látogatta meg az ádott hegységet. — 2-3 méter mély, ép oly szélességű és nehéz termőkövel kirakott árkok a leszakadt eső rohamos árainak szűk medrét képezvén, roppant erővel szédulattak és az így kicsapott elem a szőlőket nagyon pusztította. Szőlőtőkék fák, cserjék kitépve, a vizár ról órajárányira elodortattak; több pince helyét csak a kő rom mutatja. — Vannak szőlős gazdák, kik 4-500 frt. kárt szenvedtek, de vannak olyanok is, kiknek szőlőjük termőképessége pár évre is megsemmisített. — Különös! A vizár minden alakban sújtó csapás-ként mutatkozik hazánkban. — Ily elemi csapások ellen nem biztosíthatja magát senki! Kérjük a Mindenható, elégelje már hazánk vészait és fordítsa a szenvedéseket jóléte hűdöt örömezzé. — [r. l.]

Az „Apollo” című zeneműfolyóirat folyó évi márczius és april havi füzetének tartalma: 1) Emlék lap, id. Abrányi Korneltól. 2) A király mondta, keringő Deslibes Leo dalmúve után Hölzi Lőrincztől. 3) Imprimu Feigler Victortól. 4) Tancz közben, Végh Jánostól. 5) Két népdal: 1. Végig mentem az örömi dítemélőn. 11. Csak azt mondjak hogy én korcsmás vagyok. 6) Lacrimosa zongora-átirat Verdi Requieméből. 7) La siesta, zongorára négy kézre Lohr Jánostól. 8) Anna polka, Nagy Belától. 9) Régi magyarok. 10. Karácson est. 11. Szilveszter éjjelén. 11. boldog újévét. Magurányi Józseftől. A bontékon: A Venushegy és a Wariburg Wachtel Aureltől. — A zene történelme, Kapi Gyulától; — Vegyes. — Zeneműjegyzék. — Előfizetési ár egész évre 6 frt. félévre 3 frt. A jelen számok egy forintjával külön is megszerezhetők. Az előfizetés vidéken legcélszerűbben a postahivataloknál postautalványozás útján eszközölhető, Budán, az „Apollo” kiadóhivatalában iskola utca 681. sz. a. Az pedig megjelent kötetek leszállított áron megszerezhetők; és pedig egy kötet leszállított ára 5 frt, bármely kötet ára 9 frt. három kötet ára 12 frt. mind a négy kötet (összesen 350 zenemű) ára 15 frt.

Uj könyvek. A Franklin-Társulat-Budapesten, ismét néhány kiadásában újabb megjelent s igen csinosan kiállított könyvet küldött be szerkesztőségünknek, még pedig: — Bernstein A. A természet könyve. 20-21 füzet (vége). Egy-egy füzet ára 50 kr. — Tartama: XX. füzet. A világegyetem bővebb ismerete. — Mily anyagok párolognak el a napban — A csillagok fényének megmérése. — Miből áll a hold: — A naprendszer keletkezésének története. — A föld fejlődésé-

nek története. — Az új fejlődési időszak stb. — A hulló csillagok és üstökösök rejtélye. — A szórványos csillagok. — Mért van reggelfelé sűrűbb csillaghullás. — Az üstökösök rejtélye. — Az üstökösök bizonytalan élete. — Hova lett a Biela-féle üstökös. — A hulló csillag-rajok és a hideg napok. — Mesterséges lebkövek stb. — XXI. füzet. A szinképelemzés és az állócsillagok világa. — Erzékeink lelkünk és nyelvünk — A végtelenség és a természetudomány. — A napfény és a rangja a többi állócsillagok között. — E két füzettel a mű most teljesen megjelent. — Csalládi könyvtár. 13-15 füzet. Egy-egy füzet 40 kr. 13. füzet. A divat szélsőségei. Műveltség- és erkölcs-történeti kútfők nyomán Irta K. Beniczky Irma. 14 füzet. Hazasodjunk. Irta dr. Sikor József. 15. füzet. Gyakorlati széptan. Tekintettel a házi életre. Irta K. Beniczky Irma. — Herzog Odön. Ar-átzámitási táblázatok a méter-rendszer-és a régi mérték-rendszerek szerinti használtabb hossz-, tér- és ür-mértékekre, továbbá a kalmár- és gyógyszerári sulyokra nézve. Magyar-német kiadás. Ára füzve 60 kr. — Olcsó könyvtár. 17-20 füzet 17 füzet. Kőlcsey Ferencz válogatott szónoki művei. Füzve 60 kr. 18 füzet. Jósika Miklós br. Egy igaz ember. Beszély. Füzve 20 kr. 19. füzet. Conscience Henrik. A szegény nemes. Flamaud beszély. Francziából ford. Greguss Agost. Füzve 40 kr. 20. füzet. Pope Sándor. A műbirálatról. Tanköte-mény. Angolból ford. Lukács Móritz. Füzve 20 kr. 1 könyv-jegyzék.

A balatoni gőzhajózás Siófok és Balaton-Füred között, a déli vaspálya vonataihoz csatlakozva, ez évben ápril 5-én nyitattott meg s tartand szeptember 15-ig következő módon: áprilban hetenkint egyszer szerdán reggel 8 órakor indul Füredről Siófokra, s innen délben Füredre visszaérkezik, másnap (csütörtökön) délután 2 órakor kezd meg ugyanazon utat s este órakor bevégi. Májusban 1-től 20-ig, hetenkint kétszer, ugyint szerdán, csütörtökön és szombat-vasárnapon a fentemlített járással. Május 21-től augusztus végeig naponta kétszer, ugyanazon órákban. Az azontuli menetrend a szükséghez képest fog megállapítani s kihirdettetni. 1876. ápril 1-én a Balaton gőzhajózási társaság igazgatósága.

Irodalom.

Megjelent és beküldetett hozzánk: **Adatok Zala megye történetéhez.** Szerkesztés kiadja Bátorfi Lajos, a „Zalai Közöny” szerkesztője. 1. kötet 3. füzet. E füzet tartalma: Kisfaludy Sándor emléksobrai Sümeghen; Bozók Jánostól. — Göcsej, Kőváry Bélától. — Gróf Baththyány Ádám levele 1690-ből. Közl. Csutor Imre. 1714-1715-ből. Közl. Gózon Imre. — A zalavári apátság, Zala-Egerszeg történeti múltjából. Közl. Széllig Ferencz. Bacsnányi János születési napja; Varró Sándortól. — Muraköz; B. P. A történelmi társulat. — A mint e tartalomból kitűnik, az „Adatok Zalamegye történetéhez” című füzetek mind, érdekesbökké lesznek. Ajánljuk tehát ismételtén és melegen e partolásra méltó vállalatot megyei közönségünk figyelemébe. Havonkint egy füzet jelenik meg. Ára 6 füzetnek 3 frt; 12 füzetnek 6 frt.

A „Magyarország és a Nagyvilág” — április 9-iki 10-ik számaának tartalma: Szöveg: It. Abrányi Kornél. — „Doktor Perzivaiból. Második felvonás 8-ik jelenet. (Itj. Abrányi Kornél) — Egy taradt ember naplojából. Újabb közlemény. (Opitzky Janos.) (Vége.) — „Mátyás urnak nincs ellene kitogása.” Geure. (Itj. Abrányi Kornél) A tővárosból: Az első és a huszonnegyedik ebéd. (Porzó) — Nemzet színház (Nemo.) — Irodalmi levelek. — Különfélek. — Sakkfeladvány. — Képrejtvény. — Szerk. üzen.

Rajzok: Itj. Abrányi Kornél. — Arvizi emléklapok. — Athletikai gyakorlatok. — Virágyasárnap a templom előtt. — Kocsikázás Közép-Atrikában. E teljes képes heti lapot ismételtén ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ára: negyed évre 2 frt 50 kr., félévre 5 frt. egész évre 10 frt.

Felelős szerkesztő: **HOFFMANN MOL.**

Durch die volkbelebten Gassen, Wälzt der ungeheuren Brand. Denn die Elemente hassen, Das Gebild der Menschenhand.

Azért is az emberi ész, a buvárkodó találmány a nyers erő összecsoportulása, mindig törekedett az elemek veszedelmes társaságait s emésztő kitérőseit, meggátolni s megakadályozni. Így alakultak a tűzoltó egyletek áldásos működésükkel. Hány emberi élet, hány milliókra menő vagyon nem mentett meg ezen jótékony egyletek főnállása óta! Ha én ilyen egy tűzoltó látok előttem elmenni, akkor kálapot emelek magamban előtte, mert mint egy futó példánya az emberi nem jótéteményének tünik föl előttem. S mily ódánással, mily hővél ragaszkodik némelyik azon fáradságos s veszélyes működéshez, melynek életét szentelte; s folytonos gyakorlatban van, hamar neki tűzesedik az oltásnak s ha tűzvész nincs, akkor legalább szomsját oltja.

Igy alakultak az utolsó napokban a gyakori vízár-dások által okozott temérdek károk megmentésére s emberi élet fenyegetés megállítására vízmentő egyletek, s áldásos működésükről nem egy nemes tettet olvashatunk, s hogy ezen egyletek alakulását eddig nem partolátok, talán annak tulajdoníthatni, hogy ilyen vízmentő egyletért nem lehet neki tűzesedni, hanem csak neki vízesedni, s így minden ily egylet iránti jóakarát már előre is dugába dől.

A többi két elem t. i. a lég és föld ellen is vannak már állatos harcossai, de ezek még nem alakultak egyletekké, de annak erőlyesebben működnek a magányban, ezek a szélcsapok s fölcuszóok vagy is csuszomászok. Megengedi t. k. hogy ilyen elemi harcossal szemben bemutassak neki, ha tán eddig még nem ismerné. A szélcsapó mindenütt van és mindent tud, a legterjedelmesebb ismeretséggel bír, a mágnesétl kezdve egészen napfényig; mindenkivel a legjobban lábon áll s mindenkivel volt már baja, hanem is párba, s minden társaságban megfordul minden magán és nyilvános mulatságon, meg-

hiva vagy nem, rézt vesz, ha gyerek születik vagy valakit elometnek, neki jelen kell lenni, nincs oly esemény, vagy körülmény, ahol az ő személye nem volna belevonva. Azért is ő legtöbbit tud beszélni, s ha előadása nem vág össze mindig a történetekkel azért nem lehet kárhóztatni, ez nem az ő hibája, mert ki követelheti, hogy oly roppant emlékező tehetséggel bírjon, annyi átért dolgokat híven eszében tartani.

Ne gondolja t. k. hogy a szélcsap azért haszontalan ember; ő igen is hasznos lehet, mert hol ő csapja a szel-et, ott legalább távoztával tisztá a levegő. A másik fajtája az elemi harcossnak a földcsuszó; ez inkább magasabb körökben honol, de a társaság közep és alsó rétegeibe is letelepedik s űni alacsony mesteriségét.

Ki elég gyáva arra csuszás-mászás által egy kegy-adományt elnyerni, ki emberi magas lényéről megfelelő-keve egy nő kegyét, tórdrehullás, macska bókolás s tan-nyérnyalás által megszerezni, nem átalja, bár hol hamis lealadás, csalfa szemforgatás által maga érdekét ellesni az egyenlő azon fereggel, ki a földön csusszik, egy földcsuszó.

A világ mostani járása szerint, hol az egyesületi any-nyira divat dolgává vált, remélhető hogy nem sokára talán nálunk is alakulnak ilyen egyletek, s akkor ami olya-sókörünk szép czímmel dicsekedhetik; valószínűleg akkor ilyképen fogják utuláni.

Torna tűzoltó — vízmentő — szélcsapó — föld-csuszó olvasókörre; — Valóban pompás ezim!

A négy és elem után van egy ötödik is mely a ter-mészethez egy nemkevésbé kiváló helyet foglal s ez a női elem.

Bocsánatot kérek a t. női h. k.-tól, hogy fölolvassa-mat nem azokkal kezdtem el, de őszintén megvallom a nőkkel nem szeretek elkezdni inkább végezni akarok ve-lők, hogy mondhasam:

Vége jó, minden jó. — (Vége köv.)

TOTH SÁNDOR

raktár: ruganyos ágyaljak marácok, tükrök és függöny tartókban

szalát készítményű

butor gyári raktára Szombathelyről.

Nagy-Kanizsan vasututeza a városházban. 253 4-12

raktár: asztalos- és kárpitos butorok, hajtott, nád és szalma székekben

MIKOLASCH SAMU

fényképész, olaj- és szobafestő, mázólo Nagy-Kanizsan

ajánlja 26 év óta fe-nálló üzletét mindenemű szoba-, templom-, czég-festésre és mintakra. 269 7-8

A legújabb fali-minták és dúsvalasztékú kárpitok birtokában, ajánlja magát díszítésekre és a kárpitozást is elvállalja.

Fán és érczen kiviendő aranyozások a legpon-tosabban teljesíttetnek.

Elkészített olajfestékek kaphatók. Fényképek a legsikerültebben készíttetnek az e célra felállított üvegteremben. Tartós és izletes munkákról valamint a legol-csőbb árakról kezeshetik. Lakik a Zoldfa vendéglő atellenében.

MOLL Seidlitz-pora.

WARNUNG

ha minden doboz csim-

Csak akkor valódi, ha minden doboz csim-lapján a sas és az en sókzorosított czégen van lenyomva. Bűntető bíróság ítéletek ismételtén constatáltak czégen és véd-jegyen megamisíttatást; azért óva íntem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ámitásra vannak szá-mítva. Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a x-szel jelölt czégeknek.

Francia borszesz sóval.

A legmegbizhatóbb óssegélyző szere a szenvedő emberiség-nek minden be-ső és külső gyúradással, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebesülések, fejt-, fül-és fogfájás, régi sebek és nyilt sebek, mátfelék, úszók, szomgyutapax, mindennemű beulias és sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Valódi minőségben a t-tel jelölt czégeknek.

Dorsch-halmaj-zsírolaj.

Kronh M. és társa-tól Bergenben (Norvegiában.) Ezen halmaj-zsírolaj valameny a kereskedelemben előfor-duló, fű között az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt czégeknek.

MOLL A. Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Raktárak: N. Kanizsa (x) Prager Béla Ap. (x) Rosenberg Jos. (xx) Fesselhofer Jus. (x) Rosenfeld Ad. Barcs (x) Dorner S. Csáktornya (P) Göncz L. v. Ap. Karad Bernatky A. Ap. Kaposvár (x) Kuhn J. K. K. yronca (x) Werli M. Ap. Közseg (x) Caacsnovits Ist. Ap. Keszthely (x) Schleifer A. (x) Wüsch F. Körnend (x) Bata Jan. Szombathely (x) Pállics Ferencz Ap. Sopron (x) Mezey Aud. Ap. (x) Molnar L. Ap. V. rbeze (x) Bocz J. K. Ap. Bábok-Sz. György (x) Flibic Ap. Agram (x) Mithach S. Ap. (x) Barannergay Ap. (x) Hegedus Gy. Ap. (x) Fekett Jan. Ap.

273 6-58

FISCHEL FÜLÖP

kiadásában megjelent

Továbbá:

Továbbá:

„EGY ÜRI KASTÉLY TITKAI“

Regény 4 kötetben, 2 részben.

Első rész: „A völgy lilioma.“

Második rész: „Két menyasszony“

Az egész regény 45 lvre terjed.

Megszerezhető 15 füzetben is á 20 kr.

A 4 kötet ára 3 frt.

A regény a lélektani fejlődés alapján mutatja be a szereplő jellemeket; előtűntetve az emberi szív jó és rossz oldalait, szenvedélyeiben és szenvedéseiben. A képzelemnek csak annyi tér van engedve, hogy az a valószínűség rovására túl ne csapongjon az öt jogosan megillető határokon.

„A BÜNTJÁN.“

Regény.

Irta **KÖNIGEWALD GUSZTAV.**

Fordította **GYÜROM ANTAL.**

Minden 14 nap alatt jelenik meg egy füzet,

3--4 ívnyi tartalommal.

ÁRA 20 kr.

Az első hétfüzet már kapható.

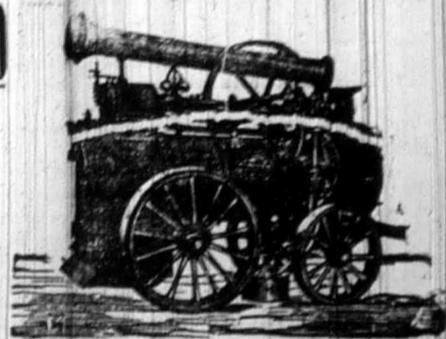
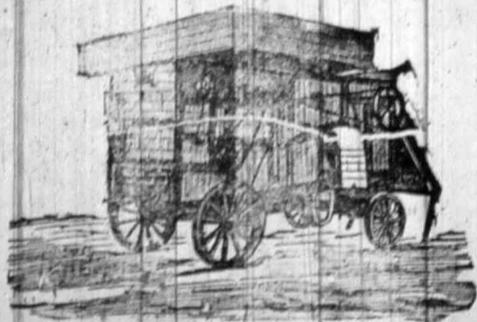
Az egész regény 20 füzetre terjed.

MARSCHALL SONS & COMP. LIMITED

megnyerték más többféle számos kitüntetések közt

a kir. gazdasági egyesülettől Angliában

a legpontosabb és legkimerítőbb versenykísérletek után, melyek az összes gyárak cséplőgépeivel tartattak, 400 arany forintnyi első díjat a legjobb cséplőgépekért kettős tisztító művel és különítő hengerrel, ugyazintén a 100 arany frnyi első díjat a legjobb szalma elevátorért, mely egyidőben alkalmaztatik a cséplőgépnél.

Megrendelések lehetőleg jó időben megtételut kéretnek.

Raktár:

Budapesten, gyár- és 3 barány-utca sarkán.

275 4-6

Budapesten, vaczi-körút 32. a Schlick-féle vasöntöde átellenében.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Iroda:

Bécs, Kohlmarkt 2.

A fehér galambhoz.

Bécs, Kohlmarkt 2.

Fekete selyem szövetek

Cachemirs de soie, faille, tafota, ecrués, sikos tafota,

mindvégig kitűnő, biztosított tartósságu minőségben, készpénzben eszközölt, különösen kedvező nagybani vétel következtében a legnagyobb választékban készletben tartatik és legolcsóbb áron kapható.

Világos színű faille és tafota végeladási áron.

Mustrák a vidékre postafordultával bérmentve.

289 1-6

KERTÉSZ és EISERT

Budapesten, Dorottya-utca 2. színházi utca szöglet.

a. t. ez. közönség figyelmébe ajánljak az egyedül náluk létező

D. Fővize-féle szikviz önmaga készítéséhez magának legalkalmasabb

PARISI SZIKVIZ-KÉSZÜLEKEINEK

gyári forrástól Magyarország részére.

A szikviz, mint kezeses ital, egészséges, számos esetekben orvosilag rendelt ital, már a általános használatba jött.

Készületeink fő előnye az, hogy hogy követve a minden egyes darabhoz mellékelt utasítást, bármely képe kitűnő, mindig friss a gyárlag készültnél tisztább és olcsóbb szikvizet készítenek, azonkívül pedig pezsgőbör, málnavíz, úmánszé és egyéb frissítő italok előállításához is alkalmasak.

A készülékek árai:

frt 8 - 10 - 12 - 14.50 - 17 -

Minden minőségű szerek 1 font acidum tartalomú és egy fél font szikvizet tartalmazó csomagokban, csomagonként 2 írtól áránálattanak.

Franchise megvásárlás utánvétel mellett díj a gép nagysága szerint 60-70 kr.

Együttel ajánljuk, az Angolban legjobb gyárból származó, a tisztáltsággal fogva egészségesebb ivóvizet tisztító és javító

vizszűrő készülékeinket,

melyek 2 frt. 50 krtól 30 írtig tartanak készletben. Ezeknek rajzokkal ellátott kimerítő arjegyzékével szívesen szolgatunk.

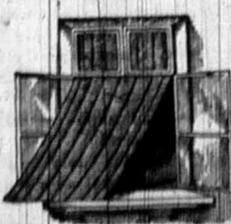
275 4-10

Ein Segen für die Menschheit

ist meine Erfindung, die Trunksucht im höchsten Stadium, mit auch ohne Wissen radikal zu heilen, ohne der Gesundheit nachtheilig zu sein. Tausende von Familien verdanken meiner Erfindung ihren häuslichen Frieden und eheliches Glück; umsomehr bitte ich genau auf meinen Namen zu achten, da schon Nachahmer aufgetaucht sind, deren Mittel ohne Erfolg ist. Reflektirende wollen sich vertrauensvoll direkt an mich wenden.

Dr. Konetzky in Stettin (Preusen.)

279 3-6

Bänder, Salonsien

von Holz

mit bellem Koffergrün angestrichen.

pr. Quadrat-Meter 3 fl.

Gewöhnliche Pretergröhe kostet 2 fl.

Beständige Kuchpreisverrichtung fl. 80

Grosses Lager von undurchsichtigen

Holz-Rouleaux

per Stück fl. 1.50 bis fl. 3.00

FRANZ BAUER,

Jalouisen- und Holz-Rouleaux-Fabrikant

Mühlbühl im bei Wien,

Schönbrunnstrasse 11, nächst dem Hotel Schwember.

Kunden für Kuchgrün werden gegen Radnahme prompt effectirt.

281 1-10

A jó hír.

melynek a mennyiségtan tanára

Ortlé Rudolf

Berlin S. W. Wilhelmstrasse 127.

Érül, arra indított, hogy tudományosan kidolgozott utasításért hozzá forduljak, kit költség megtámasztásért meg is kaptam és így, már a negyedik házban

Terno-Seccot

nyertem.

Miután nevezett ur tudományos tanácsával mindenkinél szorgalmat, és kérdések közzéadásra szonai és ingyen válaszol mindenkinél ajánlatom, hogy bizalmasan hozzá forduljon.

Buda-Pest

Sarlósy Kázmér.

284 1-

Ats és társai

női divat- és készruhák raktára

Budapest, Szervita-tér 6. sz.

Határokon a n. a. közönségnek tudomásul hozni, miszerint a tavaszi idényre való divat kelmék, párisi modell-, csöfűm-, dalmány-, palot-, gallerek sat. sat. megkeresnek és raktárunkban nagy választékban a legjobb minőségben legolcsóbb áron melletti kaphatók.

Egyeszeremint megemlítjük, hogy a ruhák készítése a saját vezetőségünk alatt a legjobb párisi divat szerint történik, nemkülönben kiskereskedéshez szívesen egész készletek, mióta születést költségesen küldünk.

277 4-4

Kiadó hivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedés. Ujvárosi utca 518 szám.

Előfizetési ára:

Egész évre 3 frt. Félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Hirdetmények:

5 hasábos papírral egyszer 7 kr. többször hirdetésnél 8 kr.

Bélyegdíj 30 kr.

ZALA

Szerkesztői iroda:

Hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:

Ujvárosi utca 518. sz.

Bármentelen levelek csak ismert kezekből fogadjanak el.

Kérleköt vissza nem küldetnek.

Nyitási:

Petőfi utca 10. sz.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egyelet hivatalos közlönye.

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapesten, Servita-tér 4. sz. Lang L. és társa, Budapesten, fürdő-utca 1. sz. Oppellik A. Bécs, Stubenbastei 2. sz.

Meg hívás.

A „nagy-kanizsai kisednevelő-egyesület“ évi rendes közgyűlése.

1876. évi ápril 23-án, délután 4 órakor tartja a városháza nagy termében.

T a r g y a k:

A választmány jelentése.

Az alapszabályok 15. §-a szerint kisorsolt következő 10 választmányi tag helyett új választás, vagy 17 §. szerint újbóli megválasztása: Unger Lőrinczné, Koch Mihályné, Zádubánszky Lajosné, Darás Zsigmondné, Kaan Károlyné, Kocsis Ferenczné, Blau Pálné, Szeszly Antalné, Blau Nándorné és Belfus Józsefné

Van szerencsém az egyesület alapító, rendes és partoló tagjait a szíves megjelenésére tiszteltetve, felhívni.

Nagy-Kanizsa, ápril 8. 1876.

MARTINKOVICS KÁROLYNÉ,

egyesületi elnök.

A meteorológiai légtűneti észleletek érdekében.

(Zala, Veszprém és Somogy megye közönségéhez.)

Balaton-Füred márcz. 3.

(Vége.)

Ki kezelje és pedig minden tisztelt-díj nélkül ezen észleleteti följegyzéseket?

Ezen kérdésre egyszerű válaszom ez: Minden városnak, községnek van tisztikara, vagy előjárósága, — ez tiszteljen meg valakit, — kinek körülményei engedik — bizalmával s én úgy hiszem, hogy az illető e bizalmas főlshíjának engedni fog és saját csak csekély mérvben igénybe vett kényelmét a közügynek alárendeli. Városokban, hol a tisztikar a közpénztárból fizetett alárendelt egynékel, p. o. hajdu stb. rendelkezik, nagyon könnyű lenne a közvetlen leolvasást, — természetesen kellő betanítás után felügyelet mellett — ezekre bízni, illetőleg kötelességüké tenni. A csekély időt igénylő följegyzések nem hátráltatnák őket teendőikben és a figyelési állomás vezetőjének mégis jó szolgálatot tennének. Mindenesetre czélszerű, sőt szükséges, hogy a közvetlen leolvasásra valakit betanítsunk, nehogy betegség, vagy távollét esetében a följegyzések megakadjanak.

A készletek kezelését, a közvetlen leolvasást és számítást legegyszerűbb egy már ebben gyakorlatilag jártastól eltanulni. Egyszeri látás elégséges.

Azon városok, községek, melyek a légtűneti megfigyeléseket, észleleteket magukévá tennék, az általuk bizalommal kezelésre fölkért-egyen útján, tegyék magukat érintkezésbe a „központi m. kir. meteorológiai intézettel“, melynek nagytudomány, humanus igazgatósága, hiszem szívesen fog segédkezet nyújtani, mind a műszerek megvételében és hitelesítésében, mind pedig kivált a megfigyelések kezdetén fölmerülhető nehézségekben.

E szerény indítványt kiválóan még a tanítótestületek, a tudomány régi menhelyeinek: a kolostoroknak, orvos, lelkész, földbirtokos, és gazdatiszt urak kegyes pártfogásába ajánlom.

Miután pedig ez időszert alig merem álmodni is, hogy az emlitett tudományos megfigyelések kisebb falvakba — kivéve talán néhány urali házat — utat törhessenek maguknak, egy más egyszerűsített népies megfigyelési módot vagyok bátor ajánlani. Ezen megfigyelési mód, habár nem is kimerítő, mégis nagy vívmányban lenne és a tudományosan szerkesztett megfigyeléseknek nagy előnyére válnék.

Ezen egyszerűsített megfigyelésnél elégségesnek tartom: a hőmérsék, szélirány és a csapadék (eső, vagy hó) mennyiségét följegyezni. Ezen népies megfigyelést minden faluban (pusztán) a falu házában lehetne eszközölni. A megfigyelő tisztét a tanító, vagy akár melyik gazdaember, vagy a kisbíró is elvégezhetné. A szükséges készletet egy kis ügyszertet mellett csekély áron minden község megszerezhetné.

Ezen készlet állana:

1) Egy egyszerű száz fokú (Celsius) hőmérőből, mely árnyékos helyen a szabadban, (télien, nyáron) állítatnék föl.

2) Egy bádógból készült töcséralaku esőfogóból, melynek fölső nyílása, hol az eső, vagy hó belehullik két deciméter hosszú és széles legyen. Ezen esőfogó alsó része egy szinten bádógból készült nagyobb edény (p. o. 4 liter) esőtartó nyílásába teendő, hogy a tölcserbe hullott víz, vagy hó az esőtartóba lefolyhasson. Hogy ezen készlet a szabad ég alatt állítandó föl és a szél ellen megerősítendő, magától értetik. A hó mérés előtt fölolvasztandó.

3) Egy hitelesített deciliter ürmértékéből. — Az esőtartóban összegyűlt csapadékot ezzel kellene minden 24 órában megmérni és az eredményt a megfelelő napi rovatba följegyezni. A csapadék összege mellé e — eső, vagy h — hó teendő.

A szélre vonatkozólag okvetlenül szükséges a négy világtájat kelet, nyugat, észak és délt ismerni.

A népies följegyzések kezelési módja.

A hőmérő napjában háromszor, reggeli 7, délutáni 2 és esti 8 vagy 9 órakor megnézendő és a tapasztalt leolvasott hőmérsék a jegyzőkönyv megfelelő rovataiba bejegyzendő. — Ha a hőmérő zerus fölé áll, akkor a hőmérsék foka egyszerűen beírandó, ha pedig a higan zerus alatt áll, akkor a hőmérővel leolvasott szám elé egy kis vízszintes vonal (—) teendő.

A felhőzeti vonatkozást így vélném kitűntetőnek: Ha az ég egészen tiszta, vagy csak igen csekély része felhős, akkor = 0 = (zerus)-t; ha egy negyed része felhős = 1-et; ha az égboltozat fele boros = 2-öt; ha háromnegyed része = 3-at; és ha egészen, vagy legnagyobb része felhős = 4-et kellene beírni.

Eme népies följegyzésekben a szélirány megfigyelésénél jónak látnám a magyar kifejezések első betűt használni, p. o. Északi szél — **E**; déli — **D**; nyugati — **Ny**; és keleti — **K**. — Ezen jegyek mellé

kiteendő lenne a szél erőssége is, melynek megjelölésére a felhőzetnél használt számjegyeket lehetne használni 0—4-ig. P. o. a szélcsenget vagy igen csekély légáramlat 0 (zerus) jelezné. 4 (négy) jelentené az úgynevezett nagy szelet, mely erős fákat megingat és a járást megnehezíti. Az 1, 2, 3, számok alkalmazása az illető figyelő ítéletére bízandó.

Nagy orkánok, melyek házakat rombolnak és nagy fákat tépnek ki, **ork**-val lenne bejegyzendő.

Ez alázatos véleményem és indítványom a népies meteorológiát illetőleg. Ez, mint már emlittem, a tudományos megfigyeléseknek nagy hasznára lenne, különösen a hőmérséklet és csapadékot tekintve.

Távol van tőlem azt hinni, hogy ezen szerény indítvány tökéletes és hogy szó hozzá ne férne. Ezt nem hiszem, csak azt tudom hogy az ügy iránt érdeklődők által gyakorlatilag használhatónak fog találtatni. Meltóztatassanak többen hozzáállani, több szem, többet lát.

Egy kérdés veti föl még magát és ez: Mit lennének teendők a népies megfigyeléseket vezető urak följegyzéseikkel? Egyszerűen nagyobb időközönként, p. o. negyedévenként vagy hónapoként bekiűldendők a megye székhelyen létező meteorológiai állomás vezetőjéhez, ki ezeket a megye climájának kiismerése tekintetéből saját céljaira fölhasználná. Még úgy is lehetne tenni, hogy egyes vidék a hozzá legközelebb eső műszerekkel ellátott meteor. állomásnak küldene be följegyzéseit.

Ezekből lehetne egyes vidékek, vagy megyék naptárjait szerkeszteni, mely időjártával — ha ezen eljárás általánosan elfogadtatnék — olyan országos naptárra nőné ki magát, mely hazánk országos időjárás viszonyait lehetőleg híven mutatná.

A légtűneti észleletek kiegészítéséül nagyon előnyös egyes hely, vagy vidék növény fejlődési idejét is tudni s ezért minden egyes észlelő az általa figyelemmel kísért hely nevezetesebb növényzetének (p. o. gabnák, fák stb. fejlődését is följegyezhetné. Erre vonatkozólag legczélsebb Staub Mór tanár úr felosztását követni, ily rendben:

- 1) A lomb fejlődése.
- 2) Az első virágzás napja és általános virágzás ideje.
- 3) A gyümölcsérés kezdete és az általános gyümölcsérés korszaka.
- 4) A vetés megsárgulása. — A rétek általános megszöndülése. — Az első szénakaszálás. A sarju aratása. — A rétek és legelők megsárgulása. A lombfák általános megsárgulása. A tömeges lombhullás időszaka. A téli gabna vetése. A téli hó elolvadása és a vegetatio megindulása. A növényzet fejlődését, illetőleg ezen jegyzetek szolgálhatnának zsinormértékül.

Jalsovits Aladár,

fürdő-intézet lelkész.

*) Tisztelettel kérem az összes lapok tiszt. szerkesztő urait, sziveskedjenek ezen közleményt lapjaikba fölvenni.

A „ZALA“ TÁRCZÁJA.

Oh mint szerettem!

(K.-Eörs 1876. apr. 6.)

Oh mint szerettem én az életet,
Oh mint imádtam szép gyönyöreit!
Alig vártam, hogy a regg fényinél,
Csókoltam azt, ki vár örömeim itt:
Szegény anyám! csókjával rohtantam
Szűz csikóként a pusztákra s,
Orvulva, hogy hallom szentcsendjében
Az oly búsan kelepelő gölyt...

Leált öröm, letűnt gyermekkorom...

— Mosolygó rózsák a vad parlagon:

Oh tűnj fel újra még egyszer nekem,

Vidám dalaidat hadd hallgatom!

S te szent törekvések ifjúsága!

— Örök remény a még ép kőbeben —

Oh tűnj fel újra képzeletemnek,

Hadd éljek még egyszer emlékednél!

De nem! hisz elbírnai nem is tudnám,

Leopskadnék emléketek előtt;

Maradjatok a mult homályában; ...

Szívemen új irány erzelem nőtt;

Beszennyezne tán benneteket,

A multat is elorzáná tőlem,

S ha még ez egy szentélyem is porban ...!

Örökre tővuton bolyong lelkem.

De majd ha néha úgy gondolatlan,

Sejtés világnál emlékezem!

— Miként a kis leány jóvőjéről —

Igy ép a mult, s édesül jelenem,

Siv szívemre vet ily néha fényt,

Te elhagyott idők szentélye tán,

S ujultan mint kelet phönix fel
Emelkedem létem kopár romján

Igen! lerázom e rém tapadt,
Lelkem elölti készülő sarat,
Ebredjetek alvó szenvedélyek,
Küszömetek nemesb létet adhat;
Még pislogó fásult kebel tüze ...
Lobogtassátok olyan lánggal őt,
Hogy fényitől reszkessenek azok
Kik nevetik a „mégis létezőt“

S te szent földem, berek és e liget
Ti hordozátok rég reményeim,
Sugogtatok érthetlen nyelveken
Megrőtem én hisz könnyezek is im;
E könyű az mi újra megteremt,
Bennem szívet, lelkét, s reményeket,
A melynek új hullámain hordlak
Én Laurám, szerelmem tőgedet.

Ifju Rády János.

Az istenfogalomról a történelemben.

Sterne „Warden und Vergehen“
című munkája nyomán.

Friedmann Alajos.

(Vége.)

Minden s valamely feltűnő világitó égitest, mint a nap, hold, álló és bolygócsillagok, istenségek gyanánt tekintettek, az első kettő természetesen az utóbbiak felett álltak. — E kettő közt annyiból támadt a rangkülöbségre nézve vetélkedés, amennyiben a forró égűvi országok lakói, kik a nap hevéit sokat szenvednek, a holdnak mint az emberek szüde barátjának elsőbbséget adni kénytelenek. — A népek kiválóbb többségénél azonban a nap

a phantaziát fölbresztő tünemények közt az első helyet foglalja el.

Minél inkább tanulta az ember a természetet ismerni, annál határozottabban kelle magának bevallani, hogy hisz a földön minden élet a napsugárától függ, és azért ép oly mély, mint amily igaz jelentésű az apólo föld sokemlőjű személyesítésének felirata az ephesusi Diana templomában, mely így hangzik: „Mély sötétség, sötétségem — a naphoz emeld szemeidet amely egyedül ad életet, sugárzó!“ Felkelése és nyugvása az embert, ki nem szűk utcákban, hanem a természetben a természet után élt, hatalmasan kellett felragadni; a világ minden részében, mint a legtekintélyesebb istenséget, mint a föld és ember valódi fölteremtőjét és fenntartóját tisztelte, és ujjászólócsónak, ujjanegetőcsónak napját december 25.) mindenütt, mint az év legnagyobb ünnepeit ülték. És ha szentek akarunk lenni, úgy azt kell mondanunk, hogy soha cultus nem volt jogosultabb, mint a napé, melynek sugarában minden erő foglaltatik, amit a föld kívülről nyer, mely egyedül okozója, hogy a föld magas fokot elérhet, és melynek elűntével az összes élet rögtön enyészne el, indulna, amint az télen részben történik is. — Majdnem lépett követhetjük, amint a legtöbb népkénel a phantasia fölött uralkodni szokott vágyó vetélytársai a nap által legyőzöttek; így az assyrok, perszák, médek, a régi egyiptusok phüniciaiak, a peruiaknál s több más népkénel.

Ez utóbbiak a napot a világ teremtetőjének tartották és valószínű, hogy ez más vallásrendszerekben azelőtt is így volt. — Azonban, miután főleg egy korábban hatalmas fölötte eszméje, egy jóakarata, de fölöttelen engedelmezet követelő, az élet és halál fölötti parancsoló főnök képeben, a sokiatonosság chaozából lépett elő, — és ez úgy látszik mindenütt még csak a vaskorszak kezdetén történt, — a nap is kénytelen volt helyét, egy az istenek és emberek fölötti személyes uralkodónak átengedni, és azután a jelképes rangjával megelégedni.

Miként a kőkorszak alsórendű fetisi mádsából a bronza

FISCHEL FÜLÖP

kiadásában megjelent

Tóváry Jenő:

Továbbá:

„EGY ÜRI KASTÉLY TITKAI“

Regény 4 kötetben, 2 részben.

Első rész: „A völgy lilioma.“

Második rész: „Két menyasszony.“

Az egész regény 45 lvere terjed.

Megszerezhető 15 füzetben is á 20 kr.

A 4 kötet ára 3 frt.

A regény a lélektani fejlődés alapján mutatja be a szereplő jellemeket; előtűntetve az emberi szív jó és rossz oldalait, szenvedélyeiben és szenvedéseiben. A képzelemnek csak annyi tér van engedve, hogy az a valószínűség rovására túl ne csapongjon az öt jogosan megillető határokon.

„A BÜNTJÁN.“

Regény.

Irta **KÖNIGEWALD GUSZTAV.**

Fordította **GYÜROM ANTAL.**

Minden 14 nap alatt jelenik meg egy füzet,

3--4 ívnyi tartalommal.

ÁRA 20 kr.

Az első hét füzet már kapható.

Az egész regény 20 füzetre terjed.

Bécs, Kohlmarkt 2.

A fehér galambhoz.

Bécs, Kohlmarkt 2.

Fekete selyem szövetek

Cachemirs de soie, faille, tafota, ecrues, sikos tafota,

mindvégig kitűnő, biztosított tartósságu minőségben, készpénzben eszközölt, különösen kedvező nagybani vétel következtében a legnagyobb választékban készletben tartatik és legolcsóbb áron kapható.

Világos színű faille és tafota végeladási áron.

Mustrák a vidékre postafordultával bérmentve.

289 2-6

Közkedvességű, orvsiilag megvizsgált és jónak talált

„STAJERNÖVÉNYNEDV“

mellbetegek számára.

ára 1 üvegnek 87 kr. o. é.

folytatosan friss minőségben.

ENGLHOFFER IZOM- és IDEG-ESSENTIÁJA

szágo alpesi nővényekből.

Kifogástalan, kitűnő szer arcz és izom fájdalmak, szédelés, kereszt csont fájdalmak, ideg és test gyengeség ellen és e nemű műszerek erősítésére mint legjobb hatású van általánosan elismervé-

==== Ara egy üvegnek 2 ft. o. é. ====

Dr. PRAUN több gratzi cs k. intézet fogorvosának

SZÁJVIZE „STOMATIKON“

a foghús vérzése, a rosszszagu lehellet és fogromlás ellen kitűnő gyógyszer.

==== Ara egy üvegnek 88 kr. o. é. ====

Kaphatók: Bonyhádon Beck, Sraiche, Eszéken Osurda, Karajovich, Argovich, Nagy-Kanizsán Belus, Práger, Schwarz & Tauber, Keszthelyen Singer, Mohácson Gezevits, Pakson Flórián, Pécsen Sipőcs, Kisagy & Simon, Rosh, Laskich, Obetko, Stirling, Szigetvárott Grünhut Koharits, Veszprémben Vizner uraknál.

225 12-12

Ein Segen für die Menschheit

ist meine Erfindung, die Trunksucht im höchstem Stadium, mit auch ohne Wissen radikal zu heilen, ohne der Gesundheit nachtheilig zu sein. Tausende von Familien verdanken meiner Erfindung ihren häuslichen Frieden und eheliches Glück; umsomehr bitte ich genau auf meinen Namen zu achten, da schon Nachahmer aufgetaucht sind, deren Mittel ohne Erfolg ist. Reflektierende wollen sich vertrauensvoll direkt an mich wenden.

Dr. Konetzky in Stettin (Preusen.)

279 4-6

Kisértse meg csak

egyszer Orlicó R. Berlin Wilhelmstrasse 127 utasításait, és

óriás sikert

fog konstatálni, mint tapasztalásból önnek bizonyítom

Egy krajezár

költség nélkül küldi a nevezett úr 1876-ki legújabb nyaraláslistáját, mi által már sokan szerencsések lettek, a melyek között én is vagyok.

Pest.

285 1-1

Weisz S.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi,

ha minden doboz csim-

lappja a sas és az én sokszorosított czegeim van lenyomva.

Büntető bírósági ítéletek ismételtelen constataáltak czegeim és ved-jegyem meghamisítását; azért óta intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak amistastra vannak szamitva.

Egy lepcsőjét eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a x-szel jelölt czegeknél.

Francia dorszesz soval.

A legmegbízhatóbb össegélyző szere a szenvedő emberiségnek minden beúzó és külső gyuladással, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebesülések, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyílt sebek, rakfélélyak, úszók, szomigyalap, mindennemű beúzó és sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Valódi minőségben a 7-tel jelölt czegeknél.

Dorsch-halmaj-zsirolaj.

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában).

Ezen halmaj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló, faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ara egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt czegeknél.

MOLL A., Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.

Rektárak: N.-Kanizsa (x) Práger Béla Ap. (x) Rosenbergr Jos. (x) Fasselhofer Jos. (x) Rosenfeld Ad. Barcs (x) Durner S. Csáktornya (p) Günes L. v. Ap. Karad Bernatky A. Ap. Kaposvár (x) Kálm J. Károlycz (x) Werl M. Ap. Kőszeg (x) Csacsinovits Im. Ap. Keszthely (x) Schlöder A. (x) Wünsch F. Kőrmeny (x) Rätz Jan. Szombathely (x) Piliich Ferenc Ap. Sopron (x) Mseyer And. Ap. (x) Melnar L. Ap. Várocske (x) Bezd J. K. Ap. Bansk. Sz. György (x) Füle Ap. (x) Agram (x) Müllbacher S. Ap. (x) Barmbeizigev Ap. (x) Hegedüs Gy. Ap. (x) Fertiklet Jan. Ap. 273 7-58

EPILEPSIE

levéleileg gyógyit Dr. Killisch Drezdában, ban Wilhelmsplatz 4 (előbb Berlín. Majdnem 800 sikerrel gyógyitva. 249 11*

Kiadó hivatal:
Fischer Philip könyvkereskedés Ujvárosban utca 513 szám
Előfizetési ár:
Egyszer 5 frt. Félévre 8 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr
Hirdetmények:
3 hónapra postai úton 1 k. többi hirdetésnél 5 kr.
Bélyegdíj 30 kr

ZALA

Szerkesztői iroda:
Itt van a lap szellemi részét illető közlemények küldendők
Uj városház utca 513. sz.
Pénzügyi részét csak ismert kézirattal fogadjuk és
Kéziratok vissza nem küldetnek
Nyitvatartás:
Pétitsura 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egyet hivatalos közlönye

Hirdetéseket felvesznek: Weisz Mór, Budapesten, Serviz-tér 4. sz. Lang L. és társa, Budapesten, fürdő-utca 1. sz. Oppliák A. Bécs, Stuberbastei 2. sz.

53.
1876

Meghívás.

A Zalamegyei gazdasági egyesület 1876. évi Május 2-án délutáni 4 órakor Zala-Egerszeg, saját helyiségében közgyűlést tart, melyre a tagoknak minél nagyobb számban leendő megjelenése kéri.

Előfordulandó tárgyak:

1-ór Az Elnökök megválasztása.

2-ór A Nagy-Kanizsán Augustus hónapban megtartani tervezett gabona vásár tervezetének; — valamint

3-ór A keszthelyi bor kiállítás foganatosítási módzatának megállapítása.

Zala-Egerszeg, 1876. April 15.

ÁRVAY ISTVÁN m. k.
ügyvezető elnök.

A polgári iskola.

(Első közlemény.)

Uj dolgok, uj elvek, uj intézmények nem egy könnyen gyökeresednek meg a közvéleményben; idő kell, hogy életrevalóságukat, czélszerűségüket bebizonyítsák; hogy fennmaradásuk szükségessége általános meggyőződéssé váljék. Uj intézményeknek még azonkívül sok előítélettel, sok ellenszennvel kell megküzdeniök. Hasznit az ellenszenn oly forgószélhez, mely a fácskát még mielőtt gyökeret eresztett volna — kidönteni, elpusztítani képes; és az előítélet oly féreghez, mely lassan, de annál biztosabban pusztítja gyökerét és elszívja életnedvét. A polgári iskola is olyan intézmény, mely sok előítélettel, sok ellenszennvel találkozott azok részéről, kik a kezdeményezők nemes intencióit felfogni, átérzeni nem bírták, kik a régi schlandrián nyilgében korlátolt látókörükön túl látni képesek nem lévén, a kiválóan nemes eszű intézményről tudomást sem akartak venni. De voltak — és hála istennek sokan, kik hazánk életföltételei iránt nyílt elmével és éles érzéssel bírván, felfogták a kezdeményezők nemes intencióit, mer örömmel fogadták az intézmény létesítését, mert ismerték Magyarország sebet; tudták hol a baj sejtették, hol biztosítható virágzó jövőjének feltétele. Beismerték, hogy a magyarországi középosztály nem számít, vagy ha igen, nem sokat; élénk tudatában voltak annak, hogy Magyarország ipara a nyugati államokéval nem állhatja ki a versenyt, ha kézműve mindig csak a kéz műve marad, a nélkül, hogy a kézzel együtt a szellem is dolgoznék; sajnálkozással látták, hogy annyi erő, a hiányos kiművelés folytán marad és hever parlagon.

Es felértve a kor hatalmas szózatát, örömmel üdvözölték a polgári iskolát, erejét ön feltől is késznek voltak áldozatokra, mert a művelt, öntudatosan munkáló

kalkodó magyar középosztály hiányát mélyen érezték. Annak a középosztálynak, mely a társadalom zömét képezve, kell hogy ennek egyszersmind legegészségesebb eleme legyen; kell hogy ne csak művelt, hanem magyar is legyen.

A polgári iskola intézménye még nem vert erősen gyökeret a közvéleményben; még nem vált általános meggyőződéssé annak kétségbe vonhatlan, s csak üres fejű és önző emberek által megtagadott szükségessége; — ott a hol épen szükséges.

De kétkelkedünk kellene a józan ész győzelmén az önhit badarság felett, ha fel kellene tennünk, hogy előítélet és ellenszenn a legéleltre valóbb intézményt megdönteni képesek. Ha azok, a kik távolabb állnak, az intézmény célját, messzé kiható üdvös voltát belátni nem képesek, ezt csak önmaguknak tulajdonítsák, mert azok közé tartoznak, kik felületesen itélve, akármily kérdéssel nem szeretnek behatóbban foglalkozni és léha szellemtelenségükben könnyen eltélnék alap és ok nélkül.

De akik csak sejdíteni képesek, hogy miképpen kell egy nemzetnek haladni, ha fennmaradását biztosítani akarja, azok szívesen vesznek maguknak fáradságot, hogy egy egy nagyfontosságú kérdéssel tüzetesebben foglalkozzanak; ez legalább megóvja őket attól, hogy igazságtalan ítéletet mondjanak.

Ennek a pár vezércikknek az a célja felvilágosítani azokat, kik még a polgári iskola célja felől a sötétben tapogatóznak, az iskola amúgy is buzgó barátait pedig megerősíteni hitükben, hogy az általuk nélkülözhetlennek tartott intézmény valódi céljai felől jó véleményben voltak. A kétkelkedőket útba igazítani, a tartózkodókat biztítani mindig háladosat munka volt, ha sokszor lassan is vezetett célhoz.

Tisztába akarván jönni a polgári iskola célja felől, meg akarván beszélni a tantervet, üdvös módosítások eszébe jutottak azánélkül, hogy a polgári iskola általános jellegét alterálnák, Magyarország polgári iskola tanítói országos egyesület alakítására gyűltek össze április 11, 12, és 13-án Budapesten. Ideje volt hogy mozogtak, hogy eszmecsereire egybegyűltek. Mert alig van újabb intézmény, melynek célja fölött széles ez országban oly fogalomzavar uralkodnék, mint e fölött, mert vannak emberek mindenütt, a kik jó szemmel megáldva még sem akarnak látni. Ez különben egyszersmind lényeges oka annak, hogy az intézmény gyökeret venni nem bírt, s hogy sz. kéges volta általános meggyőződéssé nem vált. Belehordtak részletesen körülírt tanterve keretébe mindent és félreismerően célját, veszélyeztetették fennmaradását. A hol másképp nem lehetett, csináltak belőle középosztályt, félvevén a latint, kiforgatták lényegéből és lett belőle csenevész intézmény, mely nevét meg nem érdemelte.

Nagyon természetes, hogy ily helyeken ama kis hitelből, melyet önkényt eléje hoztak, is sokat vesztett, s hogy jövője iránt kétség támadt. No de, egy kis vihar a gyenge csemetének sem árt, csak izmosodik, erősödik mellette. Végre is be kelle látni mindenütt, hol az intézmény lételet az ily experimentumok által veszélyeztetették, hogy az ily dolgok a legjobb, legszentebb és legnemesebb ügynek is csak ártalmára lehetnek, és idejekorán felhagytak a veszedelmes kísérletekkel. Ép azért volt szükséges az eszmecsere, s ez minden esetre javára lesz a polgári iskolának magának még akkor is, ha az országos egyesület petíciói később vagy csak részben nyernek meg a kormány jóváhagyását és gyakorlati foganatosítását. Előre is, mondhatom azonban, hogy a kérelem tárgyának nagy része természetes és magából a polgári iskola lényegéből foly.

Amit itt a magyarországi polgári iskolai tanítók egyesülete budapesti gyűléséről elmélkedéssel kapcsolatban elmondottam, azt az eszmétársulás folytán nem mellőzhettem. De ez csak bevezetése annak a mit a polgári iskoláról mondan akartam, csak általánosságokban forog. Elmélkedésem folyamán egy pillantást akarok vetni a minket közlelő érdeklő nagykanizsai polgári iskolára is, és sokan, kik az iskola belső szervezetét nem ismerik és jövője felett teljesen tisztában nincsenek, bizonyosan szívesen veendik a részletes felvilágosítást, mely annál érdekesebb, minél dicsekreimeltőbb az a kiváló gondoskodás, melyben egy a város, mint az iskolaszék e mindenre nézve fényes jövőjü intézményt istápolják.

Egyelőre azonban pihenjünk meg egy kissé.

Keszthely, 1876. április 19-én.
Tisztelet szerkesztő úr!

Városunkban a husvéti ünnepeket egy másik, a keszthelyi választókerület polgárait a legkedvesebben érintő ünnep követé, mert közvetlen említt ünnep után, azaz t. hó 18-án jelent meg körülünk Dr. Falk Miksa, az ünnepelt hazai és külföldi publicista, hogy mint a keszthelyi választókerület országgyűlési képviselője jelentést tegyen az országgyűlés első ülésének eredményéről és egyszersmind nevezetű nyilatkoztassa a hazánkat oly nagy mérvben érdeklő és ép napirenden levő várn, kereskedelem és bankügyre nézve. Az ünnepelt férfi megjelenését már a reggeli órákban jelezte a nemzeti lobogók és délutáni 10 órakor több díszfogat robotogt a szt.-györgyi állomáshoz a várvárt vendég fogadására; ho is mi is. Novák Ferenc, mint a kerület szabadalvó párti elnöke meloz szavakkal üdvözölé az érkezőt, mire képviselő ur röviden köszönetét nyilvánítá eme szép megtiszteltetésért. Délután 1 órakor érkezett a szeretett képviselő városunkba és a helybeli gymnasium előtt kiszállva a várakozó néptömeg által lelkesült éljénekkel fogadtatott. Ugyancsak 18-án este a városi polgárság a helybeli da egyet közreműködésé mellett a vendég tiszteletére faklyas zenét rendezett, mely alkalommal tek. Lénárd Ernő, a város köziisztületben álló ügyese, körülbelül következő szavakkal üdvözölé:

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

Névnepomon.

Hozott Isten régi jó vendégem,
Hozott Isten drága, kedves nap;
Jó, hogy itt vagy, ugysí olyan regem,
Már egy éve, hogy nem láttalak...
S egy esztendő, hej — az is sok, kivált
Ennekem, kit a mostoha végzet
Durva könyve, annyi rosszal kínált,
Mig stórtam est a kínos évet.

Oh, azóta megváltottam nagyon,
Ajkamról már eltűnt a mosoly,
Mint a hervadt ősz bus természet
Arczom most oly banatos komoly:
Ifjuságom édes almaiból
Felébresztett a családias korán,
S tova szállott rózsafelhő gyanant —
Minden remény, s miről álmodtam.

H, de e szív a elfasult e kebel,
Csak a sóhaj mutatja, hogy éi...
Melytől meg-meg readl íjő lelkem,
Mint szélből a hervadt levei.
Sötét borzón bus szívem, a melyben
Részve sir a kínzó fájdalom; —
Nincsen öröm s remény e kebelben; —
Egy elhagyott, hideg s pusztá rom.

Magam vagyok, nincs senki lamatom,
S elhagyatva éni oly nehéz;
Engem ily bus élet terhe nyom,
Sem csoda, ha lelkeim csüggedek...
Elfordítam, mint a osztagot vándor,
Ki járhatlan sivatagba tévedt:
Eddig, eddig olyan pusztá és oly
Szomorú volt életem az élet.

Oh, de minek panaszkodom, hisz
Ördömök kell, ma névnepom van;
Egyszer csak esztendőben s ilyen
Szép napot meg kell llni vigan.

Isten neki egy pohár bort tan meg
Valahogy kiizzad a zsebem,
Eleg is lesz ennyi, utig elég,
Egy sines, a ki megosztana velem.

Magam iszom az egészségimre
És ennetem hasznal is a bor;
Tudja Isten, minden bajt, bajt
Kifeleli lelkeim ilyenkor.
Minden embert barátomnak vélek,
(Pedig egy sines) én az ivás alatt,
S azt gondolom bor-mamoros fővel,
Hogy nálamál tan nincs is boldogabb!

Kolofy Gy.

Mesterség, tudomány és művészet.

Bilde, Künstler!
Nede nicht!
Nur ein Hauch,
Sei dein Gedicht!

A mesterség durva próbálgatásokból keletkezett. Ha a közkörszék és a jelennek szerszámait vizsgáljuk, látható, mennyi próbálgatás s tapogatózás volt, míg ezen primitív mesterségekbel lassankint igazi, finomult mesterségek fejlődtek ki; sőt itt-ott már o yasmivel is találkozunk, mi a művészet körébe sorolható. Valamint a művészetet mesterség; ug a tudományt ismeret előzi meg. A zoológia csak akkor keletkezhetett, midőn a baromtyenyésztők és vadászok bizonyos ismereteket gyűjtöttek az állatokról. Mind a egy eredetileg szükségét elégt ki; különben nem is született ott volna. Erre vezethetők vissza a legdicsebb alkotások, a tudomány és művészet terén, melyek szellemi szükségek kiegyensúlyozására szolgálnak ugyan, de csak akkor, ha az alacsony, durva szükségek kielégítvők. — A tudomány és művészet csak ott virágozhatnak fel, mely nép a szellemi fejlettség bizonyos fokára eljutott. — Tudomány ismeret, művészet, mesterség nélkül nem képzelhető. A bécsi szent-István templom falait épügy fel kellett állítani, mint bármely guanyhoét; a költőnek ép ugy kell érteni a

nyelvet és prosódiahoz, mint az iskolás gyerekeknek; e tekintetben mindkettő egy nívóan áll; s az anyag fejlődésének ügyessége a művészet mesterségi eleme. — Minden művészet tehát mesterség, de nem viszont! — A mesterség azon gyök, melyből a művészet törse nő, s feladunk annak meghatározása, hogy hol végződik a gyök, s hol kezdődik a törzs. Az ismeret és tudomány közti határ vonal megvonása nagyon messze vezetne, s így csak azon oldalról fogjuk megvilágítani a tudomány fogalmát, melyen a művészettel érintkezik.

Sokan a mesterség, s a művészet határvonalát akkégy állapítják meg, hogy míg az előbbi készítménye nem önmagáért, hanem valami másért (használat) van; a művészet ellenben a maga kedvéért alkot. E megkülömböztetés azonban nem czé hoz vezető, mert valamilyen ruha vagy butor darabban is található tetszőst; s viszont a költő dóm, nemcsak tetszés, hanem a végett is épült, hogy valamire szolgáljon.

Általában minden tárgy, akár személy, akár dolog valamire szolgál. A színesz eszköze a költőnek és ez viszona amannak; sok jeles darab megbukott a rozst előadás miatt; míg sok gyenge mű jó színeszek által sikert aratott. — Némelyek szerint, még a mesterembernek eljárása chablonoszerű, a művészetben ez nem taíható; e megkülömböztetést is azonban el kell ejtenünk, ha visszagondolunk a régi világ mestercaudatusaira, kik okleveleiket a remeklés alkalmával kitéjtett eredetiség, újság által érdemeték ki. Tehát a mesterség sem mindig kapiszerű, nem zárja ki, má egyébirant haladásának feltétele is, az ujjiást. De viszont a művészetben gyakran találkozunk olyan genievel, ki mint a nap csillagok ezreit, maga után vonja az utánzó hosszú sorát, kik mint akár a pék szemléit, műveiket egy kaptafára csinálják. — Mások ismét azon elvet állítják fel, hogy míg a művészet saját munkájával alkotja meg művét, a mesterségben észre lehet venni a természet befolyását. De ez szintén tarthatlan elv; mert nem járul-e a színesz játékához a természet hallható beszéd, látható tag és arozjátékban.

Nagy ünnepek után ismét nagy ünnepeket élünk. Ha már egy kedves rokon, vagy barátunk övéi körébe érkeztek az egész családra nézve örömnapot képez; mennyivel inkább örömnappal kerületünk és városunkra, egy tágasabb értelemben vett családra nézve, a mai nap, midőn nagynevű képviselőnk, ngs. Dr. Falk Miksa urat viszontláthatni a körünkben tisztelhetni szerencsések vagyunk. Az jött el közénk, ki az Istenolt nyert fényes tehetségeit ama magasztos jelző értelméhez képest, hogy „a haza mindenek előtt” kezdettől fogva mindig a haza javára használta fel. Az jött közénk, kinek országunk anyagi és szellemi jóléte körül nem jutalom és kincsért, hanem kötelesség érzettől szerzett érdemei az egész haza osztatlan elismerésében részeseültek. O egyiké azon keveseknek, kik joggal s igazán hívattva vannak a haza sorsának jobbrafordulásához szükséges eszközök az odavezető utat kijelölni s abban vevőnként szerepelni. Nagyságod az, ki a mult illészek alatt hozott törvényalkotás terén kifejtett ernyedetlen munkássága, országos gondolai és más nemű elfoglaltsága közepette, kerületünk méltányos érdekeit egy percig sem hagyta figyelmen kívül, sőt azokat áldásos közreműködésével egyenesen érvényre emelte. Nagyságod az a kitűnő szívósságu ember, kinek keblén noha még nyitott az a seb, melyet rajta általunk is a legmélyebben fájóbb családi gyászcsapás ejtett, ki válaszára iránti vonzalmától indítva, csak zért jött közénk, hogy vigasztaljon minket a haza jelenlegi sajnos helyzetében, hogy aggodó szíveinkbe a jövő iránt a remény balzsamát csepegtesse; hogy a már már kétkedő kedélyeinket példájával a buzdításával ismét felbátorítsa, és hogy a jelenlegi sötétben szelleminak szigorával kijelölje azon utat, melyen hazánk megmentése céljából okvetlen haladnunk kellend.

Midőn tehát polgári erényekben ily gazdag férfiú, a kit képviselőnknek bírhatni egész kerületünk méltán büszke, bennünket nagybecsű látogatásával szerencsésítet, az ily nagy ünnepek reánk nézve, hogy a feletti nagy örömnünknek tehetségeink szerint kifejezést adva, eme város polgársága imé itt nagyságod színe előtt, érdeműs, képviselőnk, öszszgyűjt. És pedig azért, hogy a maga részéről „Isten hozza”-t üdvözöljön, másrészt pedig azuttal is kifejezhesse azon óhaját, miszerint az Egek ura, szeretett képviselőnköt, ugys. Dr. Falk Miksa urat, még soká igen soká éltesse!

Az igen t. képviselő megatottan köszöné meg eme szép megüdvözölést és beszéde befejezésével harsány éljen kiáltások közt távozott a tisztelgő sereg. Másnap délutáni 10 órakor az „Amazon” czimű vendéglő nagy termében jelent meg a t. képviselő ur a nagyszállal öszszgyűjt polgárság előtt, számot adandó eddigi működéséről. Ezt megelőzőleg mlts. Novák Ferencz elnök ur válogatott szavakkal nyilatkozta a megjelent választó polgárok a fölötti örömről, hogy a szeretett képviselő, daczára az ötlet ért súlyos családi csapásnak a választók körébe megjelent méltóztatott. Erre képviselő ur szószerre lépve, jelentetett a fölölyt ülészakban alkotott törvényekről és az ezek alkotása alkalmával elfoglalt álláspontról ezután a várm. és bankügyre térve át, azok mikénti megoldhatására nézve, — érveléseit mathematicaie támogatva, nézetét fejté ki; végül pedig mint Zaamegye egyik választókerületének képviselője nagy kegyellel megemlékezvén, a megye nagy asztólterjő, az elhunyt nagy Deak Ferenczről kinek emléke törvényileg örökösített meg. Másfél óráig nagy tetszéssel fogadtattok remek beszédét a nagyszállal közönség lelkes éljenek közt zárta be. Tek. Veressy Iván ügyvéd ur a választó polgárság nevében remek szavakkal kijelenté, miszerint a választók képviselő ur eddigi működésével a legnagyobb mérvben megelégedvén, nézetét minden tekintetben osztják; s azon imaszorú óhajjal fejezte be szónok beszédét: hogy a nemzet és királyi közti egyetértés-alapján a haza virágzásnak induljon, és a szeretett képviselőt a Magyarok Istene soká, igen soká éltesse!

Még aznap délutáni 3 órakor 84 terítékű disztribúciót rendeztetek, mely alkalommal lelkes pohárteköszöntések elmondattak és a jelenlevőket a legjobb hangulatba hozták, és a vigadó közönség csak az esti órákban távozott. A szeretett vendég kimerülvén ugyan, mindamellett még aznap este a nagy. kir. alsó gazdasági tanintézetet szemlélvén meg s odatett fíradózásának díjál tek. Balás Árpád, a gazdasági tanintézet igazgató urtól egy csinos virágcsokorral ajándékozott meg. 20-án délutáni 1 órakor az innapelti vendég városunkból távozott; de reméljük, hogy a nagy férfiú az országban kivivandó újabb diadalokkal disztve ismét körünkben üdvözölhetjük, Isten hozza!!

E helyütt lehetetlen meg nem emlékezni tek. Gaál Miklós t. szolgabíró urnak az egész ünnepegy rendezésé-

nél kifejtett buzgalomáról, akinek köszönhető, hogy az ünnepegy oly fényesen sikerült. Fogadj a köztisztelőökön álló igazgatást szolgabíró ur köszönetünk kifejezésé-

Lélek naplója

Küzdés a létért

Igaz hogy az élet — más szóval küzdés, — a nyugalom pedig halál. Igaz hogy nemcsak az ember — mióta a paradicsomból kiűzetett — vérértékével angálja életét, de minden teremtmény birkozik az életét gátló körülményekkel: az állat az erősebb ragadozóval, az asvány az őt beolvasszó másik asványal, a fűszál a reá boruló hantával, hogy alóla kibújhasson, táz a vízzel, lédig a meleggel, sötétség a világossággal sat. — de az ember az Isten képmása — ez küzd, ennek küzdése kel mindennel: tüzrel, vízzel, hideggel, meleggel, emberrel, s önmagával!

Igaz hogy a történelem más népeknek is sok veszedelmeit feljegyzé, — például az ó kor vízözönt, a népvándorlás — keresztshadak — s 30 éves háborúk dúlásait, földrengéseket, tüzesöket, sáka járást, dögvérszt, él-halálzásokat sat.

Hanem hogy e szegény magyar faj — csak ezer éves itt lakta óta csak a jelen generáció idejében is mi mindent — az már tén mégis sok?! Joggal mondja költőnk: „Isten csudája hogy még áll azánk” és hogy még él fajunk... Joggal éneklé a nép smá szolomát:

„Vedd le rólunk haragodat — szüntesd meg a csapásokat!”

Az előtt mintha még nyugalmasabb évtizedek lettek volna — legalább a francia uralás óta — mintha az elemi csapások se ily sűrűn jövetkeztek volna? Csak 1848. óta mi minden éri e nemzedéket? Háború, cholera, sáka, rozsdá, philoxera, aszály, dagály, quata, krak, és mi minden — isten a megmóndhatója! — Az előtt nem ismert úgy bajok mellet a régi csapások és még sűrűbben — mint a fagy és jégverések, még nagyobb — mérvben, mint az árvizek hulnak, pusztítanak! —

Es éppen a legnagyobb vidékeken l. Mintha nem volnának úgy is elég kevesen — megfogva?...

Hány jó család megvönkre ott a Duna — Tisza víznyos partján? Hány apa jut a koldusbotra — hány fiú lesz kiütve élet sorából. — kit szülei nem bírnak többé taníttatni, — parlagon marad anyyi ész — apad a nemzet szellemi tőkéje is. Hány leány marad e miatt pártába vízbe tuit reményeivel?...

Az amugy is elcsigázott, vagyoni állapotunk, és amugy is beteg társadalmunk miként bir még ismét ily nagy érvágást?

Nemelyek mondják: hogy kellett ez nekünk! — Mondják hogy szunyog csipés nem elég a mi keleti puha indolenciánk és munkatlanságunknak, esecsebecsés urhatnamságunknak megváltoztatására... Ily milliókra rugó kár és veszedelem tan majd észre térít bennünket? — a nem utánozza a pór a nemest, ez a fő nemest, ez a Fejedelmet — étel, ital, ruházat, élvezet, és háztartásban?...

Tan majd rátérünk a francia fúrge munkásságra, az angol idő használatára, a porosz takarékoságra? —

Tan majd nem tartunk anyyi mepep?

Tan majd nem támaszkodunk egyedül egy irányú mezsi munkára — rá fogunk a hazi ipar keresemlyére?

Tan majd csatornázunk s emancipáljuk magunkat az időjárás szezelelyeitől?

Tan majd alakulnak nálunk takarékosági egyletek a divat ellen — s önséglyöz egyletek az uszora ellen?

Fajunk közmondása hogy: maga káran tanul a Magyar!

De jó lenne! — Ugy e borzasztó érvágás még haszonná válne legalább a jövőre?

De hátha nem így lesz, — hátha nem okulunk, — hátha elvérzünk az erős kura alatt?...

Ki mit szeret félti azt! —

Amde bizunk fajunk szivós életreva óságában, — hanem a mentes vidék népe segítse az árvizes testvéreket, A szószerre szólaljanak még meleg felhívásokkal.

A lábbadozó betegnek segítség kell, hogy látra állhasson! Kiki adja a nélkülözhetőt. Kövessük Fejedelmünket, aki beváltá Vörösmartynk szavait, hogy „a legelső magyar ember a király”!

Ad vocem magyar ember

„Zala” multi száma közlé, hogy a kanizsai Rabbí ur régóta a Csab-rendeki pedig most először predikált magyarul. Jól tevő hogy nyilvánította ezt, — hadd tudja, hadd ismerje, hadd tisztelje őket a közönség — mint a nemzetiség fel-

biroftalmába. Az asztalos pl. valamely szőlye zék lábából arszlánlábkat, annak támlájából arszlán főt faraghat ki; igyekvete tehát valaminek kifejezésére irányul. Igy támadnak bizonyos közös területek, árnyeklatok (nuance), melyek mint iróli művészet s szépmesterségek, vagy műipar érvényesülnek. — Itt feli magyarázatát a haj, fogművészt stb. elvezetés, kiket ezek után senki sem lesz hajlandó a művészekkel egy kategóriába sorozni.

A művészet szép kifejezés. De hát mi a szép kifejezés, kérdi az olvasó? — Szép a kifejezés, midőn feltüntet mindazt mi a műben megjelen. S mi jelen meg a műben? Megjelen először a feldolgozandó anyag, azon phisikai barok, melyből a mű külsőkép áll; mely anyagnak azonban a maga természetében, mindennemű sajátsságaival kel feltüntetve lenni. Phidias Zeusa az elefántcsontot és aranyt egy tüntető fel, mint azt természetete megköveteli. Sértő, ha az anyag hazudik, mint azt a fenyőfából készült és márványzsinure festett lépcsőknél tapasztalható. Ha a művészet termékeit vizsgáljuk, látható, hogy az anyag mellett a mű szerzője is ki van fejezve. A közép korban sok gazdátlan művet bizonyos egyénre fogtak; egy-két sörből gyakran reáismerünk a szerzőre. Mi alapon mondhatunk így itéletet? Kétségenkívül a műre mint egy reáított vonásoknál fogva, melyekben az egyéniség annál erősebben mutatkozik, minél erősebb maga az egyéniség. Innen merő ügyesség, virtuositás még nem elegendő arra, hogy valaki művész legyen. Gyöngyögy, ki Munkácsy „Vihar”-ját lemásolta, tanúságot ad ügyességéről; épen-ugy. sőt talán jobban forgatja ecsetét, mint maga a mű szerzője, de nem levén képes egyéniségét kibélyegezni, nem mondható művésznek. A genie egy két vonásban is élénk ragyog. A szép kifejezésnek első kellékét anyag-szerűség, az utóbbit önszerűségnek nevezhetjük. Különbösen fontos ez utóbbi tényező, melynek körübelül azon tapasztalást tehetjük, hogyha valamely igazi tehetség nem a maga terén működik, úgy jár mint la Fontaine meséjének aszamará. Ez t. i. látván, hogy míg a kis kutyát simogatják, őt mindig ütlegek, iparkodott ennek okát kifúr-

kent szembőlőit, oly léren, a hol már itt ott egy is nagy a hátramaradás — vagyis rég egy kellene lenni, hogy magyar izraelita is magyarul szólja — imázna Istenehez széles e hazában mindenütt. — Mikor lesz ez nem újsg, de rendszer természetes dolog?!

A gentleman és a Székely

Nagy készülétek történnék az amerikai — philadelphiai világjárathoz. Irják, hogy azzal nyitják meg, hogy egybeföldi 160. tagu zenekar sorba játsza a világ összes nép hymnusait. — Egy 60. tagu dalárda pedig az amerikai hymnust éneklé el.

Egyik napi lapunk — az odautazóknak több utasításokat adva, arra is figyelmezteti őket, hogyha a bennszülöttekkel öszszesznai nem akarnak, úgy a kialakított mezt v. vitelbären felül „borra valóval” megne sértés őket. mert ott még a bérházi szolgáló is „gentleman” — No máéként van ez délkelet Izlam népénel, hol az ugynevezett „bakcsi” ajándokért majd lezuhant az utast. — Hanem a székely hegyháti nép olyan: jókora napdíjért megy kalauznak a hegyekbe, de azon felül el nem fogad semmit. Ott a köztársaság szüli ez önbecszerzetet — itt meg az ösmagyar nemes ambíció. Hasonló néppellem csillámlásai, — oly messze egymástól! —

Czigány Károly.

3343 sz.

n. i. 1876.

Zalamegye törvényhatósági

bizottságának folyó 1876 évi május hó 1-én tartandó rendes érvényes közgyűlésében felveendő

Tárgyak sorozata.

Alispán érvényes jelentés a törvényhatóság állapotáról.

A lemondás folytán üresedésbe jött alsó-lendvai járási orvosi állomásnak választás utján beöltése.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminister ur leirata, melyben értesíti a megye közbenséget hogy Deák Ferencz elhunytá alkalmából tanusított legfelsőbb kegyeletért felterjesztett hála feliratát 6 cs. és apost. kir. Felsége valamint a császárné és királyné Ö Felsége legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatnak.

A nm. m. kir. Belügyministerium törvényszerű intézkedés végett leküldi Auerbach József katasteri tisztviselőnek a horvát-szlavon-dalmát kir. minister utján befolyott folyamodványát, melyben a Murcsáki határbeli helyszíne. lési munkálatokért járó 149 frt. 34 krajai tőke követelése s kamatainak közigazgatási uton leendő beszedését elrendelteni kéri. —

A nm. földművelés- ipar és kereskedelemügyi m. kir. ministerium leirata a megyebeli mérték hitelesítő hivatalok 1876 évi költségvetése érdemében. —

Háry Péter tőberki molnár mester és érdektársai kérvénye, melyben a mértékrendszer változás folytán, a malomvámuak súly mértékkeli szedését, hatóságilag elrendelteni kéri. —

A közmunka és közlekedésügyi magas m. kir. ministerium leirata, a szécsi szigeti határon 1860-ik érvben épített hidak építési költségeihez való hozzájárú és tárgyában.

Skublics Zsigmond főpénztárnok urnak a megyei házipénztár 1875 bevételéi és kiadásairól szerkesztett zárszámadata. —

Ugyanannak a megyei utftentartási alap 1875 évi bevételéi és kiadásairól szerkesztett zárszámadata.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék átteszi több pribizláveczi községbeli lakosok ellen erdőpusztítás miatt indított ügyben 184 B. 1876 szám alatt hozott végzését a vonatkozatos ügyiratokkal együtt. —

Dezsd Ferencz kapolcsi közs. bírónak folyamodványa, melyben a kapolcsi 8 sz. tjkv. 1-45 sorszám alatt hibásan a község nevére helyszínelte fekvőségnek a tulajdonos közbirtokosság nevére leendő kiigazthatásához a törvényhatósági engedélyt az e tárgyban 1555 874—107 jk. sz. alatt kelt megyeközigyűlési végzés megváltoztatásával kiadatni kéri. —

Vasdényei Lajos szolgabíró ur jelentése kíséretében betérjeszté Bakaa községnek folyamodványát, a község tulajdonát képező földel egy részének eladásához szükséges törvényhatósági jóváhagyás megadása iránt —

A megyei központi árvaszek hivatkozva a folyó évi Február hó 1-én s folytatva tartott közgyűlés 1018. jk. számú végzésére, néhai Oltay Sándor hagyatéki ügyében történt gyámhatósági intézkedések igazolása végett betérjesztett az említtet hagyatéki ügyre vonatkozó összes ir-

készni; s midőn észrevette, hogy az gazdjá ölébe ugorván, ennek kezét nyaldossa, megpróbálta ekkép kegyhez jutni. Persze, hogy ezután még jobban megütlegelték. A hatyu szép a vizen, míg a szárazon ügyetlen.

Az anyag, önszerűség- és tárgy magasabb egysége az öszhang.

Greta József

Muri és Gentiana.

- Vig novellette. -

Irta:

új. Donázy Ferencz.

(Melyben az olvasó megismerkedik a két aggerúszel.)

(Folytatás.)

Lajos atya anyjával együtt korán elhalt, három éves korában vette magához Liba Apollonia a korán árva maradt kislede. Aldozott érte sokat, de sokat is nyert Lajosból egyike lón a jól kiképzett embereknak, a jövő hó elején lép be hivatalába B. városban.

Felvirradt az emlékeztető nap. Emerencia napja. Már reggel korán a kertbe járt Róza a legesebb virágokat irgalom nélkül tápeggette le, hogy koszoru és bokrába kösse.

Róza hangzott át a kerítésen, reá nem sokára a közös kerítés a taja is maguyilt, belépett Lajos kezében egy csomó virággal. Jó reggelt kedves Róza, mily szép vagy ma! Hát csak ma tetesszem neked, rossz ember? szólt féddőleg Róza, miközben becses reggeli öltönykéjét telfoga hogy a harmat el ne rőndítsa.

Mindig teteszel nekem, mindig szólt Lajos, miközben szeméit gyönyörtelven nyugtatá a kedves leány úde arcslatán.

Sietnem kell, szólt a leány, nagynőm korán szok kelni, még a virágokat kell koszoru és bokrába rendeznem, aszutan reggelit főzöm.

Majd én segítök szólt Lajos.

okát és az az érdembeli beadványokra szott Arvaszéki végzeteket.

Kollay Rokus szolgabíró ur, hivalkozva a múlt évi November 2-án 8525 169 jk. sz. alatt kelt közgyűlési határozata, jelentése kíséretében beterjeszti Perlak mezőváros képviselő testületének a községi tartozások törlesztése tekintetéből czélbavett köz-égi birtokrészletek eladása tárgyában hozott újabbi határozatát, a kérelmezett törvényhatóság jóváhagyása megadása végett.

A sümegi becselő járásban, lemondása folytán úresedésbe jött tagsági helyeknek választás utjánai beültése. — Czigány Bertalan választási elnök ur jelentése a pákai választó kerületben folyó évi Mártius 9-re kitűzött pótválasztás meg nem tartása érdemében. —

Hretinszky Pál megyei főmérnök ur jelentése, melyben a kursanezi dráva partvég munkálatokhoz Kursanez Tottovecz, és Strahoninecz községek kézi közmunkáját átengedni javasolja. —

A lendvai járás szolgabírja, Bagonya község kérvényét, melyben az ottani régi temető megvizsgálására egy küldöttség kirendelését kéri, jelentése mellett felterjeszti.

Mester József teskándi lakos és érdektársai folyamodása, melyben a szentihályfai patak megvizsgálására újabbi bizottság kiküldetését kéri.

Ho. vátli Mór szolgabíró ur jelentése, a folyó évi ujonczozás alkalmával előfordult megfagyási esetekről melyben egyszerűen az 1868-ik évi XL-ik t. cikkben megállapított sorozati idősáknak megváltoztatását közgyűlési tárgyal felveténi kéri. —

A soproni kereskedelmi és ipar kamara átirata mely mellett a fenyűzési adókra vonatkozó 1875-ik évi XXI és XXVI-ik t. cikkeik megszüntetése érdemében a földművelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz menesztett felterjesztését pártolva végett megküldi. —

Kékkút község előjárása az ottani 2-ik számú telekjegyzőkönyvben 131 hraz. s. a község tulajdonán felvetett 2 hold 392 □ öl erdőnek Rác Ferenc és nejeire leendő átiratának engedélyezésére vonatkozó iratokat, hiánypótlva bemutatja. —

Nagy-Kanizsa város tanácsának jelentése arról, hogy a város házban lévő megyei mérték hite esítő helyiségre vonatkozó bérleti szerződéseket a városi közös képviselő testület jóvá nem hagyta azon okból; mert a megye részéről azoknak teleknyvi bekebelezetése feltételül tűzött ki. —

Krób Pál tanfelügyelő ur megkeresése. — melyben a becséshelyi és bánokszentgyörgyi iskolák felépítésére engedélyezett állami segély összegnek teleknyvi biztosításához szükséges törvényhatósági engedély megadását kéri. —

Czukeiter József megyei számvevő ur jelentése, melyek mellett a megyei beteg ápolási alap 1874 és 187-ik évi bevételei és kiadásairól vezetett számadásokat megvizsgálva bemutatja. —

Győrmege községének átirata melyben a hagyatéki osztálytörvényeknek a kir. közjegyzők kezéből vissza a bíróságok hatáskörébe leendő vitele iránt, a m. kir. Belügyminiszteriumhoz intézett feliratát tudomás vétel eshetőleg pártolva végett megküldi.

Pozsony szabad királyi város községének átirata, — mely mellett az ipartörvény módosítása tárgyában a földművelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett felterjesztését pártolva végett megküldi. —

Vorstadia Emilia zalaegerszegi lakos nő folyamodványa, szülésznői oklevelének kihirdetése iránt. —

Helyi és megyei hírek.

Prager Hermína kisasszony, Dr Genzbacher tanár tanítványának hangversenye, melyről lapunk múlt számában említett tettünk, Rózsavölgyi Szidónia k. a. Bischitzky M. Ollog Imre és Wellisch Ernő urak közreműködésével E. hó 23-án tartott meg és a várakozotom felül jól sikerült. — A hangversenyző kisasszonyban valóban egy nagy reményekre jogosító énekesnőt tanultunk megismerni, ki hangjának fokozatos iskolázottsága után e téren fényes jövőnek néz elébe. Fiatalsága daczára, hangja ritka terjedelmével bír, a melyben és magasban egyaránt teljes tiszta és nagy mértékben hajlékony. Meglehetősen nagy közönség előtt való legelső fellépése daczára, a szép jelenségű és tartós kisasszony kezdetleges elfoglaltságát csakhamar legyőzte s az első tapsvihár után a programmban kitűzött feladatát a várakozáson felül jól teljesítette.

Lássuk tehát a hangverseny műsorozatának egyes pontjait, és emlékezzünk meg sorban a közreműködőkről is, kik a hangversenyző iránti szívósságból vállalkoztak a szereplésre. — A műsorozat I.) pontja: Nyitány Mayerbeer „Ejszak csillagjából.” Zongorán előadták Rózsavölgyi Szidónia kisasszony és Bischitzky M. ur. — Mindkettőnek kitűnő játéka nálunk általán ismeretes, a kitűnő játéka megérdemelt tapsban részesültek. Utánok a hangversenyző Prager Hermína kisasszony, két dalt énekelt: Schubert postadala és Robert gyönyörű szép „Ósz”-ét. — Különösen

Eh értesz is te hozzá, inkább rendezd addig a virágokat, és a melyiket kérem szögálsad a kezemhez; akarod?

Hogyne akarnám volt az ifju válasza, amit akarsz az nékem parancs, tőve hozzá tréfas hódolattal...

Letelepettek egy díofa pompás lombozata alá a fenyőfa padra.

A bokréta kötés megkezdődött. — Jaj be gyönyörű, szót Róza egy feslő gyengéd piros rózaa bimbó, telvére, melyen még az ég gyémántja, a tiszta harmat csepp ott ragyogott, ah de pompás folytatá, valóban a földnek legszebb ékessége a virág, s a feslő rózaa bimbója egy csókot nyomott.

Es te, viszonzá Lajos, Eredj bizelgő, szót tréfas haraggal a leány, evvel a rózaabimbót, a bokréta akarta kötni. Ne kósd bele csenged az ifju, add nekem, hadd legyen az enyém az, amit ajkaddal érintettél. — Itt van szót a leány, a rózaabimbót még egyszer megcsókolva, s az ifju keblére rejté.

A bokréta elkészült mindkettő hallgattak csak olykor kacagott ezüst csengésű hangján a leány, mikor az ifju serényen mozgó ujjait megcsókolá. A koszoru is elkészült. Mire felébredt Emerenczia, már akkor vánkösát pompás koszoruvallalálá körülfontva, úgy szinte az éji asztalkán a virágtartóban pompás bokréta illatozott, Róza már akkor ott állt, s nagynénje kezét megcsókolva, így szót. Az ég áldja meg édes néni sok jóval, még számos évekig, hogy leróhassa halálának csak egy kevesed részét is hód szerető huga, akit továbbra is tartson meg forró szeretetében. Együgyű köszöntés biz ez, de érzelmetli.

Köszönöm, az ég áldjon meg tégedet is édes leányom, szót a néne könnyű szemmel, huga homlokát megcsókolva. (Folyt. köv.)

ez utolsót meleg érzellemmel és bámulatosan tiszta hanghordozással énekelte a kisasszony. Következett Wellisch Ernő ur, ki szépen szavalta — Halm „Glück”-ét — Ismét „Mignont” — énekelte a hangversenyző, ezen szöveg és zenében gyönyörű dalt, teljes erővel, 4-szer kihivatott. Utána Rózsavölgyi Szidónia kisasszony játszotta Liszt „Faust” keringőjét. Ha már többször volt alkalmunk e kisasszony jeles játékát csodálni, ez alkalommal önmagát multá felül, s e nem könnyű zenedarabot, oly kifejezett technikával, oly művészi felfogással játszta, hogy a riadó tapsokat, melyekkel őt a közönség többszörösen kihívta, teljesen megérdemelte. Következett kettős dal „Verdi II Trovatore” című operájából (Anyja és fiú), melyet a hangversenyző Bischitzky M. urral énekelt, ki ez alkalommal mutatta be hangját legelőször a közönségnek. E kettős dalt a közönség zajos kívánatára ismételni kelle. — Ollog Imre ur ismét jóízű dalával mulattatta és nevetette meg a közönséget. Ismét a hangversenyző kisasszony énekelt két magyar dalt: — „Szerelek én egyetlen egy virágom”, és „Maros vize folyik csendesen.” kifejezetten szép magyar kiejtéssel, melyet 6 évi távollét után nem feledeett el Bécsben, ne is felejtse el, ha hiba nemzeti operánkban még szüksége lesz rá. Ez utolsót ismételni kellett — Nagy yorve-el énekelte a kisasszony „A favoritát Donizetti-től. A közönségnek egy kiválóan élvezetes estéje volt. Mi kívánjuk, hogy városunk szülötte, a hangversenyző kisasszony, ki öszintén mondva a legnagyobb reményekre jogosít, folytonosan haladva és tökélesülve egykoron büszkesége legyen ne csak városunknak, hanem a magyar hazának is.

(Egyesületi közgyűlés.) A nagy-kanizsai kisedesvelő egyesület ez évi közgyűlését E. hó 23-án tartotta meg a városház nagy termében. Körülbelül 28 tag volt jelen. Feltűnő volt iz. hölgyeink, vázsmányi és rendes tagjainak jelen nem léte, kik bizonyosan nem szándékosan maradtak távol ez üléstől. A gyűlés a következő rendben folyt le. Martinkovits Károlyné, elnök megnyitván kevéssel 4 óra után a gyűlést, miután a lagokat üdvözölte, Hoffmann Mór útkár, olvassa a múlt közgyűlés jegyzőkönyvét, mely észrevétel nélkül helybenhagyatik. Bátorfi Lajos útkárnak helyesléssel fogadott jelentésének felolvasása után a kisorsolt tíz választmányi tagnak helyébe újak választása rendelkezett el, s a Gabelics Imre, Hertelendy és Hoffmann Mór uraktól a 6 szavazatszedő bizottmány megválasztatván, a gyűlés néhány percze felüggeztetett. A szavazás megejtetvén, és kihirdetvén, miután még néhány tag bejelentetett, a gyűlést bezárták nyilvánítá.

A jelenlétekből a következő adatokat emeljük ki: Az intézetbe márczius havában 33 gyermek jart. Az alapító tagok száma 100 frt. alapítványi tőkével 12, a rendes tagoké 218, a pártolóké 131, az egyesület tehát 361 taggal bír. Az egyület tiszta vagyona 6811 frt. 88 kr.

(Kiss Jozsef költeményei.) Miután olvasóink közül többen vannak, kik Kiss Jozsef költeményeire előfizettek, talán érdeklődnek, ha elmondom, hogy a legközelebbi szétküldendő kötet, melyet Pesten tartozkodásom alatt még fűzetlenül ugyan, de nyomtatásban készen láttam, a legdiszesebb kiállítású, s hogy ez úgy kül öleg, mint tartalmilag minden tekintetben kielégítődi, sőt fölülmúlja az előfizetők várakozását. —

(Még hívas.) A nagy-kanizsai ifjúság társaságára vasárnap, 1876. évi április hó 30-án, délutáni 4 órakor a városház nagy termében 2-dik nyilvános felolvasást tartandja, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Targy: Goethe „Faust”-ja, Madach „Az ember tragédiája” című drámai költeménye és Byron „Manfred”-je Aesthetikai tanulmány. Előadja Hoffmann Mór tanár r. t. ur. Kezdeté pontban 4 órakor, vége 5 órakor. A t. közönség kértetik pontosan megjelenni, mert a felolvasás tartama alatt az ajtó zárva leend. A n.-kanizsai ifjúság társaságának elnöksége.

(Tánczoszoru.) Alulírott szombaton, azaz április hó 29-én az „Arany szarvas” vendéglő termében növénydekeivel tánczoszort rendez, melyre a tisztelt című családokat és mindkét nembeli ifjúságot teljes tisztelettel meghívja. Belépti díj személyenként 50 kr. Kezdeté 8 órakor, tart. 12-ig. Kész szolgája Marossy Lajos táncmester.

Zala-Egerszegről értesítenek hennünkét: Folyó hó 18-án egy érdemes polgárunk Bertalan József nyugalmazott huszár kapitány 91 éves korában jobb létre szenderült és E. hó 2-án délelőtt 10 órakor a városi lakosnagyer részvéte mellett örök nyughelyére kísértetett. Nevezett Bertalan J. 1802-ben mint 17 éves ifju önkéntesen lépett a cs. hadseregbe a francia háborúban 1-6 Napoleon alatt tevékeny részt vett és katonai érdemjellel diszitve 1832-ben mint kapitány nyugalmába helyeztetett. Nyugdíjáról szőlő nyugtalt még az utolsó időben is saját kezűleg számúveg segítségével maga írta. — Béke bnmvám.

Tegnap este 8 óra tájban az újáros utca alsó végében, hol mult nyáron is 8 ház hamvasztatott el, egy kenyérsütő kőfánál a ház fedél kigyúladván rövid idő alatt 4 szalma fődese ház és egy meléképület a lángok martaléka lett. Derék tűzoltóink erélye és buzgó működésének valamint azon kedvező körülmények hogy Bessenyei György cserépsindeles háza a tűz tovább terjedését némileg akadályozta köszönhető, hogy az egész utcasort mely többnyire szalmafödese házakból áll, le nem égett. —

Dr. J. D. Popp cs. kir. udv. fogorvos Bécsben Stadt, Bognergasse Nr. 2 husz év óta egy esz ucczát készít, mely „Anatherin szájviz” nevezet alatt jött a kereskedésbe, s oly annyira elterjedt s oly előnyösen ismertté vált, annak híre, méltán megérdemli, hogy európainak neveztessek. Az essencia gyógyítólag s enyhítőleg hat minden fog s szájbetegségre, erősíti a száj puhabb részeit, különösen a foghúst, eltávolítja a szivacsokat, daganatokat és a száj kellemetlen büszét, valamint a fogakra lerakodott borkövet, s különösen a csontszu és súly ellen a legfényesebb eredményel használhatók, valamint minden fogfájalmat eltávolít, s egyáltalában a száj minden részének az eredeti frissességét, erőt s egészségét visszaadja s folytatólag használhat után azt maradandólag fenntartja. Nem különben megemlítem méltó a növényi fogpor, mely különösen a fogakat a fogkőtől megtisztítja s a fogmázának fehérséget s keménységét kölcsönöz.

Magyarország és a nagyvilág 17-ik száma a következő tartalma jelent meg Széveg: † Bárd Sina Simon. — Isten háta megétt. Beszély a palóc nép-életből (Tóvölgyi Titusz). Folyt. — Muzsám. (Költ. Szabó Eudre). — Irodalmi levelek. (L. F.). — A fővárosból: Bárd Sina Simonról (Porzó). — Enid. Király-idyll Temmesontól. (Csukási József). — Különfélék. — Sakkfeladvány. — Képrejtvény. — Szerk. üzen. Rajzok. Bárd Sina Simon. — Krakkói országos vásár. — Tánczoló patagónok. — Tiszai dsjk-halászat.

Felolós szerkesztő: HOFFMANN MÓR.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi, ha minden doboz czim-lapján a sas és az én sokszorosított czegem van lenyomva.

Büntető bírósági ítélettel ismételtelen constaltattk czegem és védjegyem meghamisítottasát; azért óva intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthegy azok csak amitaera vannak számitva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é. Valódi minőségben a x-szel jelölt czegeknél.

Francia borszesz sóval.

A legmeghízhatóbb önségilyő szere a szenderő emberiségnek minden beú és költő gyáladásnál, a legtöbb betegségek ellen, minntennemű sebesülések, fej-, fül-és fogfájás, régi sörvek és nyist sebek, rakfélélyek, úszók, szegulylapas, mindennemű bennlás és sérülés stb. stb. ellen.

Úvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é. Valódi minőségben a t-tel jelölt czegeknél.

Dorsch-halmáj-zsirolaj.

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.) Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló, faj között az egyedüli, mely orvosi czélokra használható. Ara egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt czegeknél. **MOLL A, Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wien.**

Raktárak: N. Kanizsa (x) Prager Béla Ap. (x) Eisenberg Jós. (xx) Festselbófer Jós. (x) Rosenfeld Ad. Harcs (x) Dorner S. Csaktornya (p-j) Göncz L. v. Ap. Kárpád Bernatky A. Ap. Kaposvár (x) Kalm J. Káry-rondza (x) Werli M. Ap. Kőszeg (x) Csacsmovits Ist. Ap. Keszthely (x) Schöffer A. (x) Wünsch F. Körömend (x) Ratz Ján. Szombathely (x) Fillich Ferenc Ap. Sopron (x) Mezey And. Ap. (x) Molnar L. Ap. Verőce (x) Bécz J. K. Ap. Bábok (x) György (x) Fibe Ap. Agtám (x) Miltbach S. Ap. (x) Barnherzigev. Ap. (x) Hegedűs Gy. Ap. (x) Perketl Ján. Ap. 273 8-58

MIKOLASCH SAMU

fényképész, olaj- és szobafestő, mázó Nagy-Kanizsán

ajánlja 26 év óta felállított üzletét mindennemű szoba-, templom-, czég-festésre és mintakra. 269 8-8

A legújabb fali-minták és dúsvalasztékú kárpitok birtokában, ajánlja magát díszítésekre és a kárpitozást is elvállalja.

Fán és érczen kiviendő aranyozások a legpontosabban teljesítetnek.

Elkészített olajfestékek kaphatók. Fényképek a legsikerültebben készítettnek

az e czélra felállított üvegtéremben. Tartós és izletes munkákról valamint a legolcsóbb árakról kezeskedik.

Lakik a Zoldfa vendéglő atellenében.

Minden versenyt felülmúl gyorsasajtó-nyomda. MONOGRAMM- és DOMBORNYOMÓ INTÉZET

BUDAPESTEN, kétszerecsen-utca 15. szám.

1000 negyedréth első minőségű kenderboríték a czéget reányomatva csak 2 frt. 80 kr.

1 rizma negyedréth postapapír 960 iv a czéget reányomatva csak 7 frt.

1 rizma iroda-papír a czéget reányomva csak 3 frt. — kr

1000 dombornyomású pecsétmárkák egyenként 1 " 80 " többesint 2 " 30 "

1000 felhatalmavány vagy adóselely 5 " 80 "

100 levél legújabb monogrammmal 8 szinben " 80 "

100 boríték legújabb monogrammmal " 80 "

100 levélpapír névvel, feketére nyomtatva " 60 "

100 elegans látogatójegy egy sorral " 40 "

100 8-réth számlák nyomással csak " 50 "

A vidékről történetű megrendelések utazvétel után pontosan teljesítetnek. Ügyvekek száma: 100 iv szlogol jegyzőkönyv 150/100 darab meghatalmazás 60 100 iv költségjegyzék 180/100 darab kptelezvény 60 100 iv csodkereset 1-1500 iv 8-réth intőlevelek 3.50 100 iv váltókereset 1-1 rizma Couzeppapír 1.75 100 iv kiéleg.végrehajt. kérv. 1-1 rizma irodapapír 1.00 100 iv bírt. végrehajt. kérv. 1-1 rizma 2 frt.-tól 2.50-ig 100 iv sommás kereset 1-1 rizma kék irodapapír 1.00 100 dar. árverési hirdetmény 60/nyomatall 3.50 100 darab váltóselely 60/1000 negyedréth sarga boríték 3.50 100 darab itélet 60/nyomatall 3.50

FISCHEL FÜLÖP

kiadásában megjelent

Tóváry Jenő:

Továbbá:

„EGY ÜRI KASTÉLY TITKAI“

Regény 4 kötetben, 2 részben.

Első rész: „A völgy lilioma“

Második rész: „Két menyasszony“

Az egész regény 45 ivre terjed.

Megszerezhető 15 füzetben is á 20 kr.

A 4 kötet ára 3 frt.

A regény a lélektani fejlődés alapján mutatja be a szereplő jellemeket; előtűntetve az emberi szív jó és rossz oldalait, szenvedélyeiben és szenvedéseiben. A képzelemnek csak annyi tér van engedve, hogy az a valószínűség rovására túl ne csapongjon az öt jogosan megillető határokon.

„A BÜNTJÁN.“

Regény.

Irta KÖNIG EWALD GUSZTAV.

Fordította GYÜROM ANTAL.

Minden 14 nap alatt jelenik meg egy füzet,

3-4 ívnyi tartalommal.

ÁRA 20 kr.

Az első hét füzet már kapható.

Az egész regény 20 füzetre terjed.

Bécs, Kohlmarkt 2.

A fehér galambhoz.

Bécs, Kohlmarkt 2.

Fekete selyem szövetek

Cachemirs de soie, faille, tafota, ecrués, sikos tafota,

mindvégig kitűnő, biztosított tartósságú minőségben, készpénzben eszközölt, különösen kedvező nagybani vétel következtében a legnagyobb választékban készletben tartatik és legolcsóbb áron kapható.

Világos színű faille és tafota végeladási áron.

Mustrák a vidékre postafordultával bérmentve.

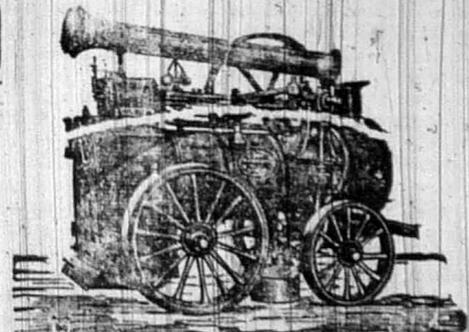
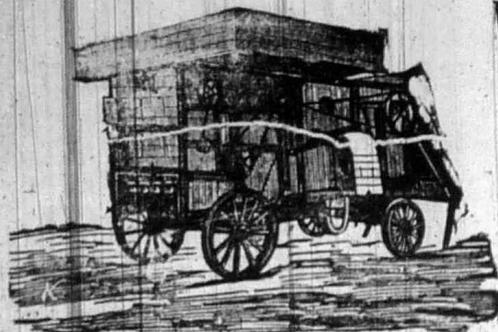
289 3-6

MARSCHALL SONS & COMP. LIMITED

megnyerték más többféle számos kitüntetések közt

a kir. gazdasági egyesülettől Angliában

a legpontosabb és legkimerítőbb versenykísérletek után, melyek az összes gyárak cséplőgépeivel tartattak, 400 arany forintnyi első díjat a legjobb cséplőgépekért kettős tisztító művel és különítő hengerrel, ugyszintén a 100 arany frtnyi első díjat a legjobb szalma elevátorért, mely egyidőben alkalmaztatik a cséplőgéppel.

Megrendelések lehetőleg jó időben megfélelni kéretnek.

Raktár:

Budapestben, gyár- és 3 bárány-utca sarkán.

275 5-6

Budapestben, váci-körút 32. a Schlick-féle vasöntöde átellenében

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Iroda:

!!! Nőknek tudomásul !!!

2 frt 50 kr. **2 frt 50 kr.** 2 frt 50 kr.

Valódi hajfonatok

291 1-10

tiszta, egészséges emberi hajból. 1 rőf hosszúak; tojások és bujak minden betét a műh. bekeverése nélkül, festetlen és mosásra alkalmasok, színtartó tartós fonnott munkákat jól állást vállalva, a legutányabb áron:

2 frt 50 kr. a legszebb hajfonat 5 frt. 50 kr.-ért.

Mindenféle hajmunkák a legfinomabb módon és olcsó áron eszközöltenek és kifésült hajból a legszebb fonatok készítenek.

Vidéki megrendelések a kívánt hajminta előlege beküldése után, utánvétellel küldetnek és kívánatnak meg nem felelő tárgyak készpénzzel visszerítetnek.

PFEIFFER P.

Hajfonat-chignon gyára, Bécsben, Neubau, Westbahnstrasse 8. 1. Stock.

KERTÉSZ és EISERT

Budapestben, Dorottya-utca 2. színházterti szeglet.

a t. cz. közönség figyelmébe ajánljak az egyedül náluk létező

D. Fény-féle szikviz önmaga készítéséhez magánzóknak legalkalmasabb

valódi

PARISI SZIKVIZ-KESZÜLEKEINEK

gyári főraktárt Magyarország részére.

A szikviz, mint kellemes üdítő, egészséges, számos esetekben orvosilag rendelt ital, már is általános használatba jött.

Készülekeink fő előnye az, hogy hogy követve a minden egyes darabhoz mellékelt utasítást, órák keze, kitűnő, mindig friss a gyártás készültél tisztább és olcsóbb szikvizet készítenek, azonkívül pedig pezsgőör, málnaviz, limonade és egyéb frissítő italok előállításához is alkalmasak.

A készülékek ára:

2 4 6 8 10 meszeies darebja

frt 5 10 12 14 50 17

Kitűnő minőségű szerek 1 font acidum tartalommal és egy egy fél font szikvizet tartalmazó csomagokban, csomagonként 2 frttal szállításban.

Áraskelti megfizások utánvétel mellett díj a gép nagysága szerint 50-75 kr.

Együttel ajánljuk, és Angliában legjobb gyársból származó, a tisztatlanságtól fogva egészségesebben ivóvizet tisztító és javító

vízszűrő készülékeinket,

melyek 2 frt 50 kr-től 35 frt-ig tartóval készletben. Ezeknek rájukkellető ellátott kísérítő arjegyzékével szívesen szolgálunk.

276 5-10

Jelentékeny nyerepményt mindenkinek

biztosítanak Orlied R. mennyiségtanár Berlin

S. W. Wilhelmstrasse, 127 utasításai.

Már az első húzásban nyertem egy estrattot és

majdnem minden húzásban azután

egy Ambót

a 4-ik húzásig, a mikor

egy ternot, három ambót

nyertem.

Tények legjobban szólnak,

Kassa

ZBIGINCVICZ FERENCZ főfelügyelő.

286 1-1

Ein Segen für die Menschheit

ist meine Erfindung, die Trunksucht im höchstem Stadium, mit auch ohne Wissen radikal zu heilen, ohne der Gesundheit nachtheilig zu sein. Tausende von Familien verdanken meiner Erfindung ihren häuslichen Frieden und eheliches Glück; umsomehr bitte ich genau auf meinen Namen zu achten, da schon Nachahmer aufgetaucht sind, deren Mittel ohne Erfolg ist. Reflektierende wollen sich vertrauensvoll direkt an mich wenden.

Dr. Konetzky in Stettin (Preusen.)

279 5-6

Bänder-Jalousien

von Holz

mit Hinzuspannen, Aufheben und zum

Zuschließen

mit hellem Kaisergrün angestrichen.

pr. Quadrat-Meter 3 fl.

Benötigte Fenstergänge kosten fl. 5.-

Bronzener Auspreisverrichtung fl. 80

kr. ohne Lager von unzureichenden

Holz-Rouleaux

per Stück 1 1/2 bis fl. 3

FRANK BAUER

Jalousien- und Holz-Rouleaux-Fabrikant

Rudolfsheim bei Wien.

Schönbrunnstrasse 11, nächst dem Hotel Schwender.

Auswärtige Aufträge werden gegen Nachnahme prompt effectuirt.

281 3-10